

รายงานประจำปี ๒๕๕๐

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

สารจากประธานสภา นิติบัญญัติแห่งชาติ

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนรับเรื่องราวร้องเรียนจากประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน อันเกิดจากการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยยึดแนวทางสันติวิธีในการทำงาน เป็นคนกลางไกล่เกลี่ย ประนีประนอม และเสนอแนะให้มีการแก้ปัญหาแล้วสรุปรายงานเสนอแนะแนวทางต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาในฐานะที่เป็นหน่วยงานธุรการฯ นอกจากจะต้องมีความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม มีความเชื่อถือได้ และเป็นที่ยอมรับของสังคมแล้ว การให้บริการที่สะดวกและรวดเร็วก็เป็นหัวใจสำคัญอีกประการหนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้สัมฤทธิ์ผล

ในโอกาสที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้จัดทำรายงานประจำปี ๒๕๕๐ เพื่อเสนอต่อรัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ผมขอแสดงความชื่นชมและขออำนาจพรให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตลอดจนข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา มีกำลังกาย กำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มกำลังความสามารถ เพื่อเกิดประสิทธิผลสูงสุด และธำรงรักษาไว้ซึ่งความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนชาวไทยสืบไป

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในรอบปี ๒๕๕๐ ที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ผ่านเหตุการณ์สำคัญต่างๆ หลายครั้ง แต่เหตุการณ์ที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมากของสถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาคือ การลงประชามติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งถือเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทย เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ และการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นผลให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเปลี่ยนชื่อเป็น “ผู้ตรวจการแผ่นดิน” พร้อมกับการกิจที่เพิ่มมากขึ้น ตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญดังกล่าว

ถึงแม้ว่าจะเกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมอย่างมากมาย อย่างไรก็ตาม ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาก็ยังคงปฏิบัติหน้าที่โดยทำการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของฝ่ายบริหารที่สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน โดยการตรวจสอบและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน จากการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและพนักงานของรัฐทุกระดับ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนโดยไม่เป็นธรรม ไม่ว่าจะการปฏิบัตินั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมเป็นหลัก

ในส่วนของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นมานั้น ได้ให้อำนาจหน้าที่แก่ผู้ตรวจการแผ่นดินตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมากยิ่งขึ้น ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ การตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรม (ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาล) การติดตาม ประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญรวมถึงข้อพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในกรณีที่เห็นว่าจำเป็น และการพิจารณาสอบสวนได้เองโดยไม่ต้องมีคำร้องเรียน หากกรณีดังกล่าว มีผลกระทบต่อความเสียหายของประชาชนส่วนรวม หรือเพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ แต่ทั้งนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินก็มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ในการชี้แจงและการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนของประชาชนในเรื่องที่ร้องเรียน เพื่อให้สามารถบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว

สารจากผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมกับการเป็นเครือข่ายของผู้ตรวจการแผ่นดินในการร่วมมือกันให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน

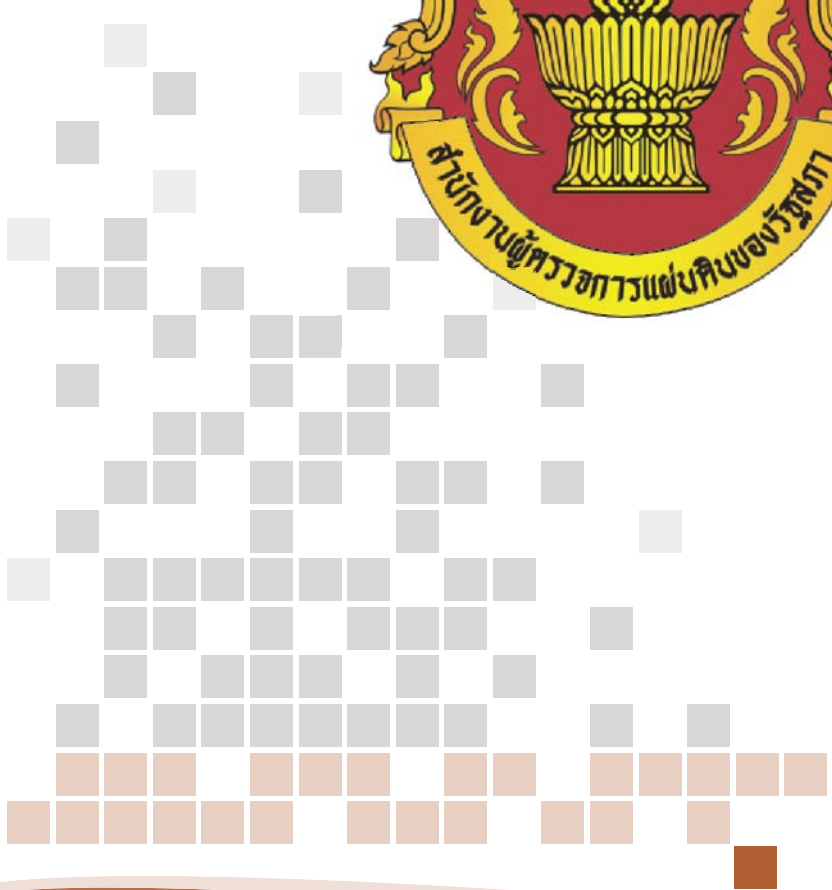
ถึงแม้จะเกิดความเปลี่ยนแปลงใดๆ ก็ตาม แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินก็ยังคงยึดหลักการปฏิบัติงานที่ยุติธรรม ชัดเจน รวดเร็ว และมีมาตรฐาน พร้อมไปกับการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย เพื่อให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลและเกิดความเข้าใจอันดีและความร่วมมือในการที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหา จึงส่งผลให้การดำเนินงานเรื่องร้องเรียนของปี ๒๕๕๐ บรรลุภารกิจตามอำนาจหน้าที่เป็นอย่างดี ได้ช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนโดยการปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และประชาชนผู้ร้องเรียนได้รับความพอใจมากขึ้น

(นายพูลทรัพย์ ปิยะอนันต์)
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

(พลเอก อีรเดช มีเพียร)
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

(นายปราโมทย์ โชติมงคล)
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ลักษณะของสัญลักษณ์

เป็นดวงตรารูปอาร์ม

องค์ประกอบของสัญลักษณ์

- ชั้นใน** ตรงกลางมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประดิษฐานอยู่บนพานสองชั้น มีช่อชัยพฤกษ์ประกอบอยู่ด้านข้างทั้งสองข้าง
- ชั้นนอก** ได้พานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นแถบแพรมีอักษรข้อความว่า “สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา” มีชুমุขบงประกอบอยู่ด้านบน

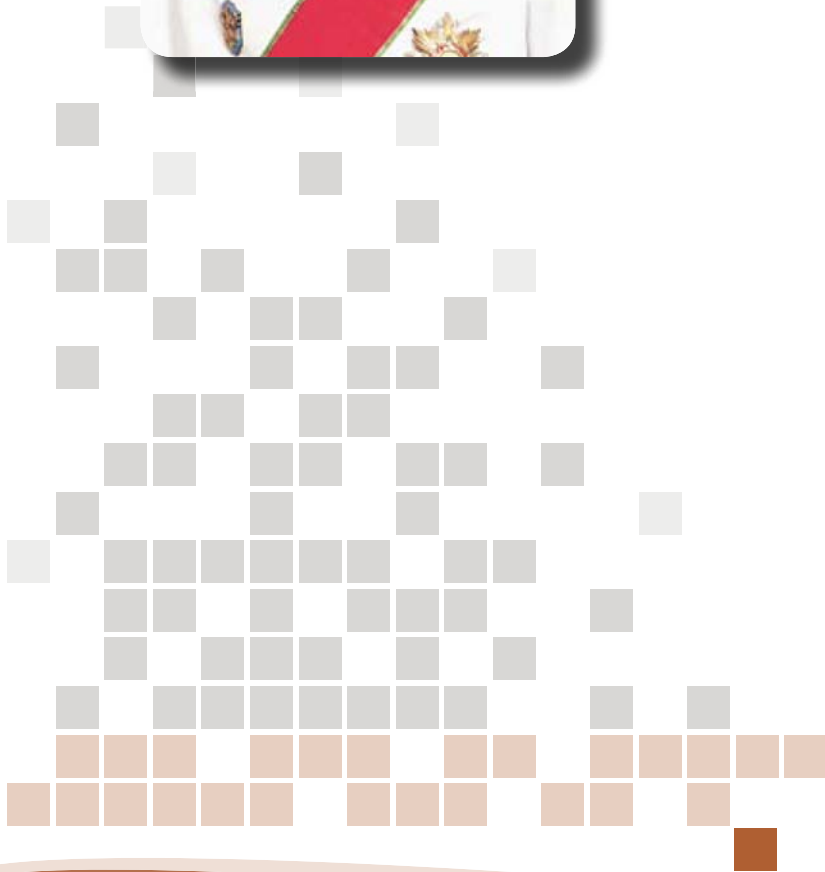
สี

- สีแดงชาด** ใช้เป็นสีพื้น หมายถึง อำนาจอันชอบธรรม ภายในพระปรมาภิไธย พระมหากษัตริย์ธิราช อันทรงไว้ซึ่งพระบรมเดชานุภาพและทศพิธราชธรรม จริยาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
- สีทอง** ใช้เป็นสีสำหรับองค์ประกอบของสัญลักษณ์ หมายถึง ความรุ่งเรือง มีศักดิ์ศรี สง่างามสูงส่ง

ส่วนที่ ๑

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

นายพูลทรัพย์ ปิยะอนันต์ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ประวัติการศึกษา

- เศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประกาศนียบัตร พัฒนาการเศรษฐกิจ ประเทศญี่ปุ่น
- ประกาศนียบัตร นักบริหารระดับสูง หลักสูตรที่ ๑ รุ่นที่ ๑๐
- ปริญญาบัตร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๓๖

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๐๖	พนักงานงบประมาณตรี กองจัดวางระบบงาน
พ.ศ. ๒๕๑๕	นักวิเคราะห์งบประมาณโท กองประเมินผลและรายงาน
พ.ศ. ๒๕๒๗	ผู้อำนวยการกองงบประมาณ ฝ่ายสาธารณสุข
และสาธารณสุขการ
พ.ศ. ๒๕๓๒	ผู้อำนวยการกองงบประมาณ ฝ่ายเศรษฐกิจ ๓
พ.ศ. ๒๕๓๕	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๓๗	ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๔๑	รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๔๒	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๕ -	ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๐	
๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ - ปัจจุบัน	ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

พลเอก วีรเดช มีเพียร ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ประวัติการศึกษา

- วิทยาศาสตร์บัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
- รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประกาศนียบัตรนักบินทหารบกไทย และสหรัฐอเมริกา
- ประกาศนียบัตรเสนาธิการทหารบกไทย และสหรัฐอเมริกา
- ประกาศนียบัตรวิทยาลัยการทัพบก
- ปริญญาบัตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๓๔
- ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๐๕	รองผู้บังคับกองร้อยทหารปืนใหญ่
พ.ศ. ๒๕๒๐	ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่
พ.ศ. ๒๕๒๒	วุฒิสมาชิก
พ.ศ. ๒๕๓๖	เจ้ากรมข่าวทหาร
พ.ศ. ๒๕๓๘	ผู้บัญชาการศูนย์รักษาความปลอดภัย
พ.ศ. ๒๕๓๙	ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
พ.ศ. ๒๕๔๐	ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านศึก
พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๓	ปลัดกระทรวงกลาโหม
๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ -	ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๐	
๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ - ปัจจุบัน	ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

นายปราโมทย์ โชติมงคล ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ประวัติการศึกษา

- มัธยมตอนปลาย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- ประกาศนียบัตร นักบริหารระดับสูง สำนักงาน กพ. หลักสูตร ๑ รุ่นที่ ๖
- ประกาศนียบัตร นักบริหารระดับสูง สำนักงาน กพ. หลักสูตร ๒ รุ่นที่ ๑๖
- ปริญญาบัตร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๓๙
- ประกาศนียบัตรหลักสูตร “การเมืองการปกครองในระบบอบประชาธิปไตย สำหรับนักบริหารระดับสูง” สถาบันพระปกเกล้า รุ่นที่ ๕

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๒๘	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดทบวง ทบวงมหาวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๓๓	ผู้ช่วยปลัดทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานปลัดทบวง ทบวงมหาวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๓๗	ที่ปรึกษาด้านระบบบริหาร ระดับ ๑๐ สำนักงานปลัด ทบวง ทบวงมหาวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๓๘	รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานปลัดทบวง ทบวงมหาวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๔๓	เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ -	ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๐	
๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ - ปัจจุบัน	ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช
เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

นายเฉลิมศักดิ์ จันทรมิม
รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

นางวิยะดา สิมะเสถียร
รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

สารบัญ

สารจากประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๐๓
สารจากผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๐๕
ตราสัญลักษณ์ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๐๗
ส่วนที่ ๑ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๐๙
• ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๑๑
• อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๒๐
ส่วนที่ ๒ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๓๑
• สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๓๒
• อำนาจหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๓๒
• แผนยุทธศาสตร์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๓๔
• โครงสร้างการบริหารและกรอบอัตรากำลัง	๓๙
ส่วนที่ ๓ ผลการดำเนินงาน	๔๗
• สรุปผลการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๔๘
• สถิติเรื่องร้องเรียน	๕๐
• ตัวอย่างเรื่องร้องเรียน	๕๘
การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และส่วนภูมิภาค	๕๘
ที่ดิน	๘๓
กระบวนการยุติธรรม	๑๐๖
สิ่งแวดล้อม	๑๒๐
สาธารณสุข	๑๒๖
เรื่องร้องเรียนในประเด็นอื่นๆ	๑๓๕
เรื่องส่งศาลรัฐธรรมนูญ	๑๓๙
การติดตามผลการวินิจฉัย	๑๔๑
• ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ	๑๔๔
• ผลการดำเนินงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๑๕๐
ส่วนที่ ๔ รายงานการเงิน	๑๖๗
• รายงานการเงินประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๙	๑๖๘
• รายงานการเงินประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๐	๑๗๓
ส่วนที่ ๕ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน	๑๗๙
ส่วนที่ ๖ ผลการดำเนินงาน	๑๘๓
(Result of Operation)	
ส่วนที่ ๗ ภาคผนวก	๑๙๙
• คณะผู้จัดทำ	๒๐๔

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กำหนดให้มีกลไกการคุ้มครองสิทธิและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐขึ้นหลายองค์กร เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา โดยมุ่งหวังให้องค์กรต่างๆ เหล่านี้มีการทำงานอย่างเป็นอิสระ ปลอดภัยจากการแทรกแซงจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก ทั้งนี้เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่สาธารณชนโดยปราศจากการขึ้นใจ ซึ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ นั้น อยู่ในมาตรา ๑๙๖ - ๑๙๘

นอกจากรัฐธรรมนูญข้างต้นแล้ว ยังมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวน คุณสมบัติ รวมทั้งบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาไว้ด้วย

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้ทำการยึดอำนาจและประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญข้างต้น จึงมีผลให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ ต้องถูกยกเลิกไปด้วย ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้มีประกาศฉบับที่ ๑๔ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลบังคับใช้ต่อไป

เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญได้ยกร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ขึ้นและประชาชนได้ลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ จึงเป็นผลให้องค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภายังคงดำรงอยู่ และได้ทำหน้าที่ต่อไป

หมายเหตุ : รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้บัญญัติให้ใช้ชื่อว่า “ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา” และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ผู้ตรวจการแผ่นดิน” ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับ กฤษฎีกา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๘๗ ก วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้องค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาไว้ โดยปรับเปลี่ยนชื่อเป็น “ผู้ตรวจการแผ่นดิน” ซึ่งได้ให้อำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมากยิ่งขึ้น ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ การตรวจสอบ การละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรในกระบวนการยุติธรรม (ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาล) การติดตามประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงตลอดถึงข้อพิจารณา เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในกรณีที่เห็นว่าจำเป็น และการพิจารณาสอบสวนได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีคำร้องเรียนหากกรณีดังกล่าวมีผลกระทบต่อความเสียหายของประชาชนส่วนรวมหรือ เป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ในช่วงเริ่มต้น ประเทศไทยมีผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเพียงคนเดียว ซึ่งผ่านการคัดสรร จากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามลำดับ คือ นายพิเชต สุนทรพิพิธ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๓ และได้พ้นวาระไปแล้วตามบทเฉพาะกาลที่กำหนดให้ในช่วงเริ่มต้นนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาสามารถดำรงตำแหน่งได้เพียงสามปี

ปัจจุบันมีผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาครบ ๓ คน ตามจำนวนที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีได้ คือ

๑. นายพูลทรัพย์ ปิยะอนันต์ ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๕
๒. พลเอก วีระเดช มีเพียร ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖
๓. นายปราโมทย์ โชติมงคล ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๘

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

๑. พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนในกรณี (ตามนัยมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒)

(ก) การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(ข) การปฏิบัติหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องเรียน หรือประชาชนโดยไม่เป็นธรรม ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ก็ตาม

(ค) กรณีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

คำว่า “ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ก็ตาม” เป็นหลักสำคัญในการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพราะหลายกรณีพบว่าข้าราชการหรือพนักงานของรัฐได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ไม่ได้มีข้อบกพร่องหรือมีการกลั่นแกล้งแต่ประการใด แต่หากประชาชนยังได้รับความเดือดร้อน อาจจะด้วยเหตุแห่งความลำสมัยของกฎระเบียบ หรือเหตุอันใดที่อาจจะไม่เกี่ยวกับข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐเลย ก็สามารถร้องเรียนขอความช่วยเหลือไปยังผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้

๒. ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำใดของบุคคลใดตามที่กล่าวข้างต้น มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ หรือศาลปกครองแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาวินิจฉัย (ตามนัยมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒)

สำหรับอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมจากเดิมประกอบด้วย

มาตรา ๒๔๔ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนในกรณี

(ก) การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(ข) การปฏิบัติหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนโดยไม่เป็นธรรม ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ก็ตาม

(ค) การตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการพิจารณาพิพากษารรคดีของศาล

(ง) กรณีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๒๗๙ วรรคสาม และมาตรา ๒๘๐

(๓) ศึกษาประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ รวมตลอดถึงข้อพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในกรณีที่เห็นว่าจำเป็น

(๔) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

การใช้อำนาจหน้าที่ตาม (๑) (ก) (ข) และ (ค) ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการเมื่อมีการร้องเรียน เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการกระทำดังกล่าวมีผลกระทบต่อความเสียหายของประชาชนส่วนรวมหรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจพิจารณาและสอบสวนโดยไม่มีการร้องเรียนได้

มาตรา ๒๘๕ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีกรณีดังต่อไปนี้

(๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของบุคคลใดตามมาตรา ๒๔๔ (๑) (ก) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

ผู้มีสิทธิร้องเรียน

- (๑) บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่ง
 - พบเห็นเหตุการณ์หรือเรื่องที่จะร้องเรียน
 - ได้รับความเสียหายโดยไม่เป็นธรรม
 - มีส่วนได้เสียในกรณีนั้นๆ
- (๒) กรรมการหรือสมาชิกของวุฒิสภาหรือกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรส่งเรื่องให้พิจารณาดำเนินการ

วิธียื่นเรื่องร้องเรียน

- (๑) ร้องเรียนทางโทรศัพท์หมายเลข ๑๖๗๖ (โทรฟรีทั่วประเทศ) หรือหมายเลข ๐ ๒๒๙๙ ๐๔๐๐
- (๒) ร้องเรียนเป็นหนังสือ โดยลงชื่อผู้ร้องเรียน ที่อยู่ โทรศัพท์ (หรือโทรศัพท์ใกล้บ้านที่ติดต่อได้) ผู้ถูกร้องเรียนและเหตุที่ร้องเรียน หากต้องการปกปิดชื่อผู้ร้องเรียน ขอให้ระบุ สำนักงานฯ จะรักษาเป็นความลับอย่างเคร่งครัด โดยส่งไปยัง
 - สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เลขที่ ๑๑๙๓ อาคารเอ็กซิม ชั้น ๒๐ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ หรือ ตู้ ปณ. ๓๓๓ สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
 - โทรสาร หมายเลข ๐ ๒๒๙๙ ๐๔๔๔
 - ส่งผ่าน ส.ส. หรือ ส.ว. ในเขตพื้นที่ของผู้ร้องเรียน ซึ่งในช่วงเปิดสมัยประชุมสภาผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปรับเรื่องร้องเรียนที่อาคารรัฐสภาด้วย
- (๓) ร้องเรียนทางอินเทอร์เน็ต ที่ www.ombudsman.go.th
- (๔) ร้องเรียนด้วยตนเองได้ที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

- (๕) ร้องเรียนผ่านเครือข่ายของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ได้แก่ สภานายความ และสำนักงานสาขาของสภานายความทั่วประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานคุ้มครองสิทธิ และช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) สำนักงานอัยการจังหวัดทั่วประเทศ

เรื่องที่ไม่ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภารับไว้พิจารณาหรือให้ยุติการพิจารณา (ตามนัยมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒)

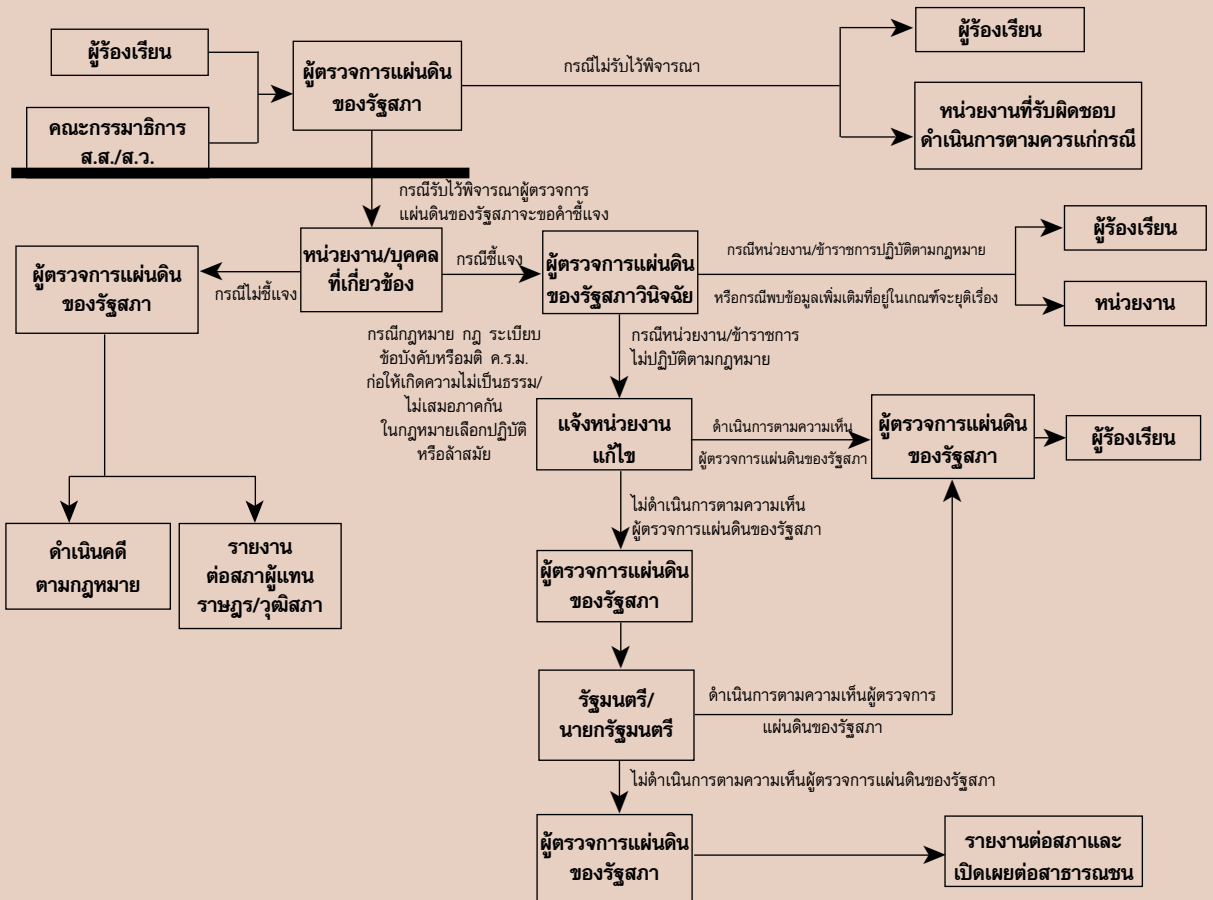
- (๑) เรื่องที่เป็นนโยบายซึ่งคณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา เว้นแต่การปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๑๖ (๑) นั่นคือ อาจมีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการหรือพนักงานของรัฐที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่ประชาชนอย่างไม่เป็นธรรม
- (๒) เรื่องที่ฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว
- (๓) เรื่องที่มีได้เป็นไปตามมาตรา ๑๖ (๑) ได้แก่ เรื่องที่ไม่เกี่ยวกับข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ หรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับข้าราชการหรือพนักงานของรัฐก็ตาม แต่เป็นเรื่องส่วนตัว ไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ราชการตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย รวมทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกรณีพิพาทระหว่างเอกชนด้วยกัน
- (๔) เรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการลงโทษทางวินัยของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น
- (๕) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนไม่ปฏิบัติตามวิธีการยื่นเรื่องร้องเรียน ซึ่งตามกฎหมายนั้นผู้ร้องเรียนจะต้องแจ้งชื่อและที่อยู่ ใช้ถ้อยคำสุภาพ และลงลายมือชื่อ หากผู้ร้องเรียนไม่ดำเนินการตามที่กฎหมายระบุ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาก็ไม่สามารถรับเรื่องไว้พิจารณา ดำเนินการต่อไปได้ (อย่างไรก็ตาม ผู้ร้องเรียนสามารถขอให้ปกปิดชื่อได้)

เรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาอาจไม่รับพิจารณาหรืออาจยุติการพิจารณา (ตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒)

- (๑) เรื่องที่เกี่ยวกับการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๒) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนมิได้มีส่วนได้เสียและการพิจารณาจะไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม
- (๓) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนได้ยื่นเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการร้องเรียน และการพิจารณาจะไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม
- (๔) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมหรือได้รับการชดเชยความเสียหายอย่างเหมาะสมแล้ว และการพิจารณาต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน
- (๕) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนไม่มาให้ถ้อยคำ ไม่แสดงพยานหลักฐาน หรือไม่ดำเนินการตามหนังสือที่ได้รับจากผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๖) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนตายและการพิจารณาต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม
- (๗) เรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเคยสรุปผลการพิจารณาแล้ว

(หมายเหตุ กรณีการทุจริตตามข้อ (๑) นั้น เนื่องจากเพื่อมิให้เป็นการซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองงบประมาณของแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงมีนโยบายว่าหากเป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตก็จะไม่รับเรื่องไว้ดำเนินการเอง แต่จะส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ดำเนินการต่อไป หรือหากผู้ร้องเรียนโดยตรงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วก็จะไม่ส่งเรื่องไปอีก เว้นแต่มีกรณีที่จะต้องมีการประสานข้อมูลเพิ่มเติม)

แผนภูมิแสดงกระบวนการปฏิบัติงานของพนักงานในเรื่องคำร้องเรียน

การดำเนินการกรณีเรื่องไม่อยู่ในอำนาจ

กรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาไม่สามารถรับเรื่องไว้พิจารณาต่อไปได้เนื่องจากเรื่องที่ร้องเรียนมีลักษณะตามที่กล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะโดยข้อจำกัดของกฎหมาย (ตามนัยมาตรา ๒๔) หรือโดยการใช้ดุลยพินิจของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเอง (ตามนัยมาตรา ๒๕) ก็ตาม เรื่องเหล่านั้นก็ถือว่าอะไรค่าโดยสิ้นเชิง หากแต่ยังคงเป็นประโยชน์ในหลายกรณี โดยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะพิจารณาเป็นรายกรณีไป

๑. เรื่องที่แม้ผู้ร้องเรียนจะไม่แจ้งชื่อ ที่อยู่ หรือลงลายมือชื่อ ด้วยเหตุเพราะความไม่รู้หรือกลัวอันตรายก็ตาม แต่เรื่องนั้นมีเอกสารหลักฐานที่ชัดเจน มีพยานแวดล้อมที่ชัดเจน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาก็จะใช้อำนาจตามนัยมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน ส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

๒. เรื่องที่ไม่เกี่ยวกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือเรื่องเกี่ยวกับบุคลากรของรัฐก็จริงแต่เป็นเรื่องส่วนตัว ผู้ร้องอาจจำเป็นต้องแสวงหาความเป็นธรรมตามกระบวนการยุติธรรมอื่น ๆ เช่น ศาล ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาก็จะแนะนำให้ผู้ร้องเรียนไปปรึกษากับสภานายความ หรือสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) สำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งทั้งสองหน่วยงานมีสำนักงานและสาขาอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ และมีช่องทางเป็นเครือข่ายกับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาในการช่วยเหลือประชาชน โดยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะแจ้งสถานที่ติดต่อกับหน่วยงานดังกล่าวให้กับผู้ร้องเรียนได้ทราบเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกด้วย

ลักษณะเฉพาะที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแตกต่างจากองค์กรอื่นในการตรวจสอบ

เมื่อมีความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนเกิดขึ้น ประชาชนย่อมมีสิทธิที่จะแสวงหาความเป็นธรรมเพื่อเยียวยาแก้ไขความทุกข์ร้อนของตน ซึ่งช่องทางที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิในการแสวงหาความเป็นธรรมมีหลายช่องทาง อาทิ การร้องเรียนต่อหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง การร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา การฟ้องคดีต่อศาล

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาก็เช่นเดียวกับกลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอื่นๆ ที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิในการแสวงหาความเป็นธรรม อย่างไรก็ตาม ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีลักษณะหลายประการที่ทำให้มีความแตกต่างไปจากการทำงานของหน่วยงานตรวจสอบของทางราชการ คณะกรรมการสิทธิการของรัฐสภา และศาล กล่าวคือ

๑. ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ไม่ได้สังกัดฝ่ายบริหาร เช่นส่วนราชการอื่นๆ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่ทำหน้าที่สนับสนุนงานของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่มีความเป็นอิสระ มิได้สังกัดกระทรวง ทบวง กรม สามารถกำหนดระบบการบริหารบุคคลและงบประมาณได้ด้วยตนเอง ทำให้มีความคล่องตัวสูงในการบริหารจัดการ

๒. ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีอำนาจตามกฎหมายในการที่จะเชิญบุคคลให้มาชี้แจงหรือให้ข้อมูล รวมทั้งการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบ/สอบสวนหาข้อเท็จจริง ซึ่งหากผู้ใดที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการหรือเอกชนไม่ให้ความร่วมมือหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาสามารถดำเนินคดีอาญาได้ ซึ่งต่างจากระบบการทำงานของคณะกรรมการสิทธิการของรัฐสภาที่หากไม่ได้รับความร่วมมือในการมาชี้แจงก็ไม่มีความหมายใดให้อำนาจบังคับ ยกเว้นแต่อาจจะแจ้งไปยังรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีว่าคณะกรรมการสิทธิการของรัฐสภาไม่ได้รับความร่วมมือจากส่วนราชการขอให้ไปกำกับดูแลด้วย

สำหรับอำนาจบังคับในชั้นการพิจารณาสอบสวนนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีอำนาจ

- ให้หัวหน้าหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนหรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา “ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

- ตรวจสอบสถานที่ที่เกี่ยวกับเรื่องที่มีการร้องเรียนโดยแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ทราบล่วงหน้าในเวลาอันควร “ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๓. กระบวนการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแตกต่างจากศาล ที่ผลของคำพิพากษาของศาลจะมีฝ่ายแพ้ - ชนะ มีการเผชิญหน้า อีกทั้งมีขั้นตอนเงื่อนไขการฟ้องคดี และมีค่าใช้จ่าย ส่วนผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามุ่งเน้นการแก้ไขปัญหามากกว่าการจับผิดหรือเน้นว่าใครผิดใครถูกตามข้อกฎหมาย โดยพยายามสร้างระบบให้ร้องเรียนได้สะดวก พิจารณาโดยเร็ว เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โปร่งใสตรวจสอบได้

อำนาจบังคับหลังการสอบสวนของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ในระหว่างการสอบสวนนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีอำนาจในการที่จะขอให้บุคคลหรือหน่วยงานชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารพยานหลักฐาน รวมทั้งการลงตรวจสอบพื้นที่ ซึ่งหากไม่ได้รับความร่วมมือหรือถูกขัดขวาง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาสามารถดำเนินคดีอาญาได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาสอบสวนเสร็จและมีคำวินิจฉัย ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาไม่มีอำนาจสั่งการบุคคลหรือหน่วยงาน เพียงแต่สามารถมีความเห็นหรือข้อเสนอแนะให้บุคคลหรือหน่วยงานดำเนินการต่อไปเท่านั้น ซึ่งกระบวนการขั้นตอนการทำงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาหลังจากมีข้อสรุปจากการสอบสวนเป็นดังนี้

๑. หากผลการสอบสวนพบว่าข้าราชการหรือหน่วยงานของรัฐไม่ได้มีการกระทำผิดตามข้อร้องเรียน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาก็จะยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบ พร้อมทั้งเหตุผลคำอธิบาย ทั้งนี้ ยังเปิดโอกาสให้ผู้ร้องเรียนได้โต้แย้งคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ ซึ่งหากมีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงใหม่ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาก็พร้อมจะพิจารณาใหม่อีกครั้ง

๒. หากปรากฏว่าถึงแม้ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐกระทำถูกต้องตามกฎหมายแล้วก็ตาม แต่ด้วยเหตุแห่งความล้าสมัยของกฎหมายหรือกฎระเบียบต่างๆ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการไปตามนั้นและ/หรือเป็นโอกาสให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ดุลยพินิจไปในทางที่ทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติและก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่ประชาชนหรือผู้ร้องเรียนอย่างไม่เป็นธรรม ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาก็จะมีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบหรือกฎหมายให้มีความทันสมัยเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์

๓. หากผลการสอบสวนพบว่าข้าราชการหรือพนักงานของรัฐมีการกระทำผิดจริงตามคำร้องเรียน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะไม่มีอำนาจลงโทษเอง แต่สามารถมีความเห็นและข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนให้ทำการแก้ไขปรับปรุงและเยียวยาความทุกข์ร้อนให้แก่ผู้ร้องเรียน

๔. ในกรณีที่ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเรื่องใดในเวลาอันควร ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาอาจส่งเรื่องดังกล่าวไปยังรัฐมนตรีที่ควบคุมหรือกำกับดูแลหน่วยงานนั้นๆ เพื่อให้สั่งการตามควรแก่กรณีก็ได้ และหากรัฐมนตรียังเพิกเฉย ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาก็สามารถส่งเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการต่อไปได้

๕. เมื่อระยะเวลาได้ล่วงเลยไปพอสมควรแล้ว ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐยังไม่ปฏิบัติตามความเห็นหรือข้อเสนอแนะดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันควร และเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญ หรือเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะหรือเกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมาก ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาอาจทำรายงานเรื่องนั้นเสนอต่อรัฐสภาเป็นการด่วนก็ได้ และเปิดเผยรายงานให้ประชาชนได้รับทราบโดยผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้เกิดกระบวนการพิพากษาทางสังคมต่อไป

ส่วนที่ ๒
สำนักงาน
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๖ กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา โดยมีเลขาธิการหนึ่งคน ซึ่งแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้รับการจัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๓ มีการแบ่งโครงสร้างส่วนงานไว้ ๓ ฝ่ายหลัก ซึ่งประกอบด้วย ฝ่ายตรวจสอบเรื่องร้องเรียน ฝ่ายวิชาการและเผยแพร่ และฝ่ายอำนวยการ โดยมี นายปราโมทย์ โชติมงคล เป็นเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาคนแรก และได้ดำรงตำแหน่งจนถึงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ก่อนที่จะได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ปัจจุบัน ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา โดยมี นายเฉลิมศักดิ์ จันทรทิม และนางวิยะดา ลิ้มเสถียร เป็นรองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

๑. มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และให้มีอำนาจหน้าที่ต่อไปนี้

- ๑.๑ รับผิดชอบงานธุรการของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- ๑.๒ ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- ๑.๓ เผยแพร่วิชาการและให้ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับสิทธิที่จะร้องเรียนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒
- ๑.๔ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามอบหมาย

๒. เสนอบประมาณรายจ่ายต่อคณะรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติ

งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมแล้วแต่กรณี ในการนี้ คณะรัฐมนตรีอาจนำความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภารวมไว้ในรายงานการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก็ได้

๓. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษาทรัพย์สินของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

๔. จัดทำบัญชี งบการเงิน และบัญชีแล้วส่งผู้สอบบัญชีภายใน ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันสิ้นปีบัญชี

แผนยุทธศาสตร์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔

วิสัยทัศน์

“มุ่งมั่นรักษาความเป็นธรรม ส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาครัฐ และสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน”

พันธกิจ

- พันธกิจที่ ๑** พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนและความไม่เป็นธรรม
- พันธกิจที่ ๒** ศึกษาตรวจสอบ วิเคราะห์และเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และขั้นตอนการปฏิบัติงานและจัดทำรายงานเสนอต่อรัฐสภา
- พันธกิจที่ ๓** เผยแพร่วิชาการและให้ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับสิทธิที่จะร้องเรียนและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาครัฐ
- พันธกิจที่ ๔** สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาครัฐ
- พันธกิจที่ ๕** พัฒนาระบบให้มีระบบโครงสร้างที่มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างบุคลากรให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ

ปรัชญาองค์กร

ปรัชญาที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะยึดมั่นเป็นหลักในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ฯ กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

- ร้องเรียนได้สะดวก SERVICE
- พิจารณาโดยรวดเร็ว EFFICIENCY
- เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย FAIRNESS
- โปร่งใสตรวจสอบได้ ACCOUNTABILITY

ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานให้ครอบคลุมการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ในลักษณะเชิงรุก เพื่อแก้ไขทุกข์ร้อนให้ประชาชนและมุ่งมั่นพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาครัฐ จำนวน ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑** การแก้ไขความทุกข์ร้อนของประชาชนในเชิงรุกด้วยความรวดเร็ว มีมาตรฐานและเป็นธรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒** การส่งเสริมและเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและสิทธิในการร้องเรียน และเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ของสำนักงาน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓** การสนับสนุนและสร้างเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔** การเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาครัฐ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕** การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและสร้างเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของสำนักงาน

เป้าประสงค์และตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
			๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔
๐	- ประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหาคความทุกข์ร้อนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากหน่วยงานของรัฐอย่างรวดเร็ว มีมาตรฐานและเป็นธรรม	๐.๑ ร้อยละของประชาชนผู้ร้องเรียนที่มีความพึงพอใจและเชื่อมั่นต่อการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาเรื่องร้องเรียน	๗๐	๗๐	๗๕	๘๐	๘๐
		๐.๒ ร้อยละของประชาชนผู้ร้องเรียนที่มีความพึงพอใจและเชื่อมั่นต่อผลคำวินิจฉัย	๕๐	๕๕	๖๐	๖๕	๗๐
		๐.๓ ร้อยละของเรื่องร้องเรียนที่พิจารณายุติแล้วเสร็จ	๗๐	๗๕	๘๐	๘๕	๙๐

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
			๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔
๒	- กลุ่มประชาชนเป้าหมายรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและสิทธิในการร้องเรียน	๒.๑ ประชาชนที่รับรู้และเข้าใจถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและสิทธิในการร้องเรียนเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี	๕๐	๕๕	๖๐	๖๕	๗๐
	- กลุ่มประชาชนเข้าใช้บริการกับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้อย่างถูกต้องและเพิ่มขึ้น	๒.๒ ร้อยละของเรื่องร้องเรียนที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเพิ่มจากเดิม	๕๐	๕๐	๕๒	๕๓	๕๔
	- หน่วยงานภาครัฐรับรู้และเข้าใจถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๒.๓ ร้อยละของเจ้าหน้าที่ของรัฐรับรู้และเข้าใจถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๗๐	๗๕	๘๐	๘๕	๙๐
	- สมาชิกรัฐสภาเข้าใจถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๒.๔ ร้อยละของสมาชิกรัฐสภาที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
	- สื่อมวลชนรับรู้และเข้าใจถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๒.๕ ร้อยละของสื่อมวลชนที่รับรู้และเข้าใจถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๖๐	๖๐	๖๕	๖๕	๗๐
	- สื่อมวลชนให้ความร่วมมือในการ	๒.๖ จำนวนข่าวสารของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒

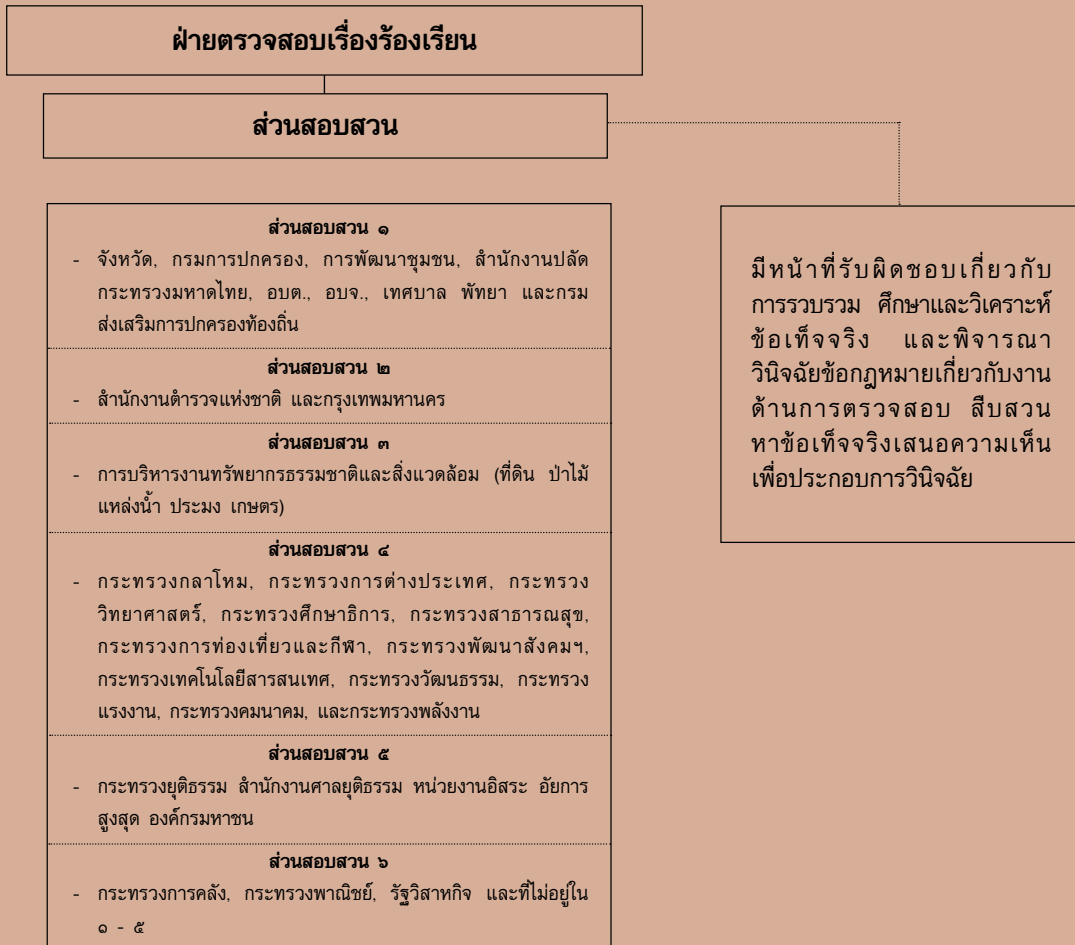
ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
			๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔
	เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข่าวสารของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาต่อสาธารณชน	ที่ได้รับการนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณชนปีละ ๑๒ เรื่อง รวม ๖๐ เรื่อง ภายในปี ๒๕๕๔					
	- การประชาสัมพันธ์ของสำนักงานมีศักยภาพและเป็นมืออาชีพ	๒.๗ สำนักงานฯ มีแผนการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม	-	-	-	-	-
๓	- หน่วยงานเครือข่ายได้รับการสนับสนุนและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๓.๑ จำนวนหน่วยงานเครือข่ายที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากสำนักงาน	๓	๓	๓	๓	๓
		๓.๒ จำนวนหน่วยงานเครือข่ายความร่วมมือ	๐	๐	๐	๐	๐
	- สำนักงานฯ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหน่วยงานเครือข่ายในการปฏิบัติงานต่างๆ	๓.๓ จำนวนกิจกรรมที่สำนักงานจัดให้มีแก่เครือข่าย	๒	๒	๒	๒	๒
๔	- หน่วยงานภาครัฐนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงเพื่อการบริการที่ดีให้แก่ประชาชน	๔.๑ จำนวนข้อเสนอแนะที่ให้หน่วยงานภาครัฐรับไปพิจารณา/ปรับปรุงการปฏิบัติงาน	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
		๔.๒ จำนวนผลการศึกษาวิจัยที่ได้นำไปเสนอแนะแก่หน่วยงานภาครัฐ	๐	๐	๐	๐	๐
๕	- เพื่อให้สำนักงานมีระบบการบริหาร	๕.๑ ร้อยละของกิจกรรม/โครงการภายใต้แผน	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
			๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔
	จัดการที่มีสัมฤทธิ์ผลและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย	ยุทธศาสตร์ได้นำไปดำเนินการแล้วเสร็จ					
	- เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับการบริการและการประสานงานที่ดีจากสำนักงาน	๕.๒ ร้อยละของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ	๗๐	๗๐	๗๕	๘๐	๘๐
	- เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานปฏิบัติอย่างมีอาชีพและมีมีความพึงพอใจต่อการทำงาน	๕.๓ ร้อยละของพนักงานที่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	๗๐	๗๐	๗๕	๘๐	๘๐
		๕.๔ ร้อยละของพนักงานที่มีขีดสมรรถภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดี - ดีมาก	๗๐	๗๐	๗๕	๘๐	๘๐

แผนภูมิโครงสร้างส่วนงานและกรอบอัตรากำลังของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

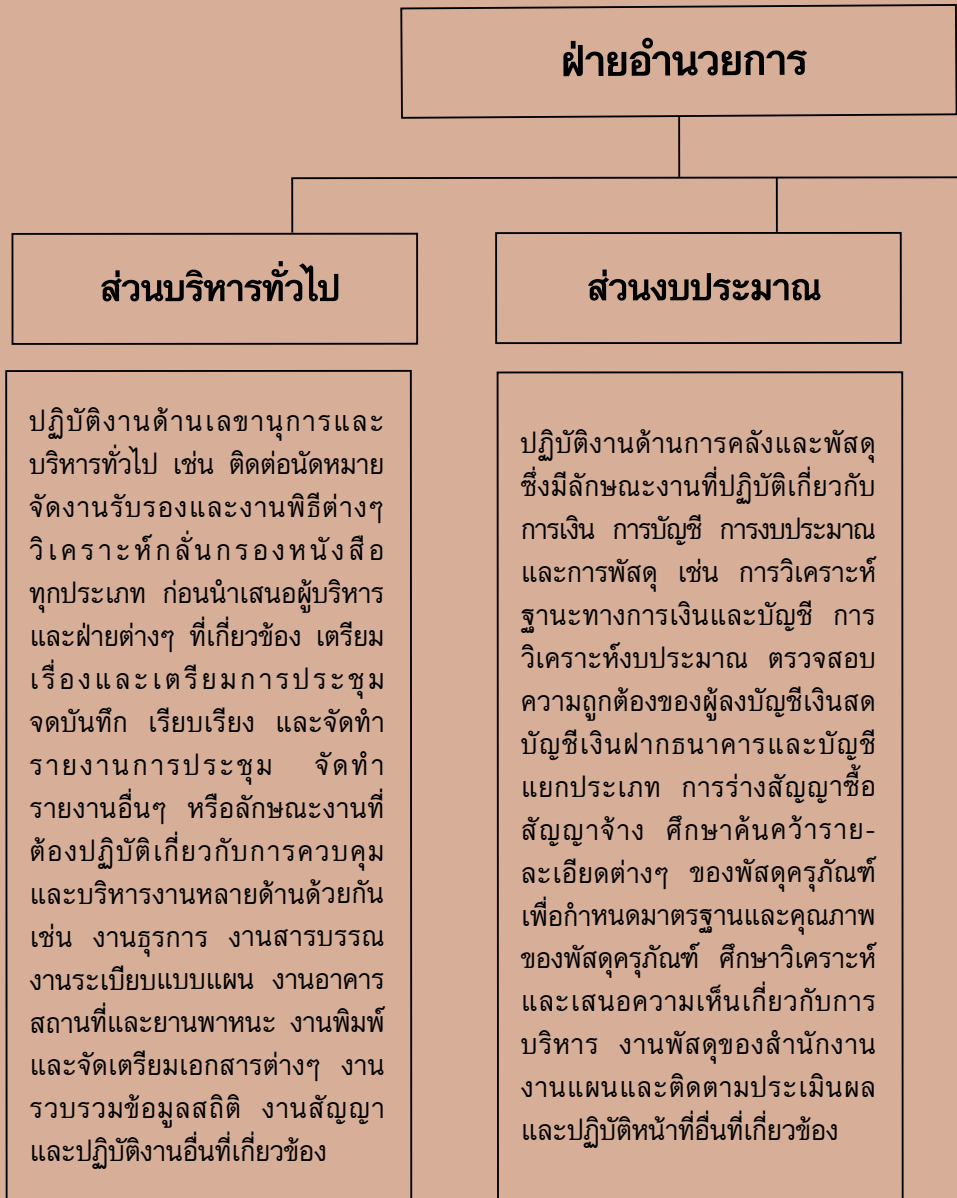
แผนภูมิโครงสร้างส่วนงานและอำนาจหน้าที่ของฝ่ายตรวจสอบเรื่องร้องเรียน

แผนภูมิโครงสร้างส่วนงานและอำนาจหน้าที่ของฝ่ายวิชาการและเผยแพร่

แผนภูมิโครงสร้างส่วนงานและอำนาจหน้าที่ของฝ่ายอำนวยการ

ส่วนบุคคลากร

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานบุคคล ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์และตรวจสอบเกี่ยวกับตำแหน่งและอัตราเงินเดือน การแบ่งส่วนองค์กรและอัตรา กำลัง การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลต่างๆ เช่น การสรรหา การบรรจุบุคคลเข้าทำงาน การพิจารณากำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือน การควบคุมและส่งเสริมสมรรถภาพในการทำงาน จัดทำทะเบียนประวัติพนักงาน การดำเนินการเกี่ยวกับการออกจากการเป็นพนักงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ฝ่ายอำนวยการมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านธุรการของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และงานบริหารทั่วไป งานสารบรรณ งานบุคลากร งานพัฒนาบุคลากร งานงบประมาณ งานบัญชี การเงิน และพัสดุ งานสวัสดิการ ตลอดจนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

อำนาจหน้าที่ของงานตรวจสอบภายใน

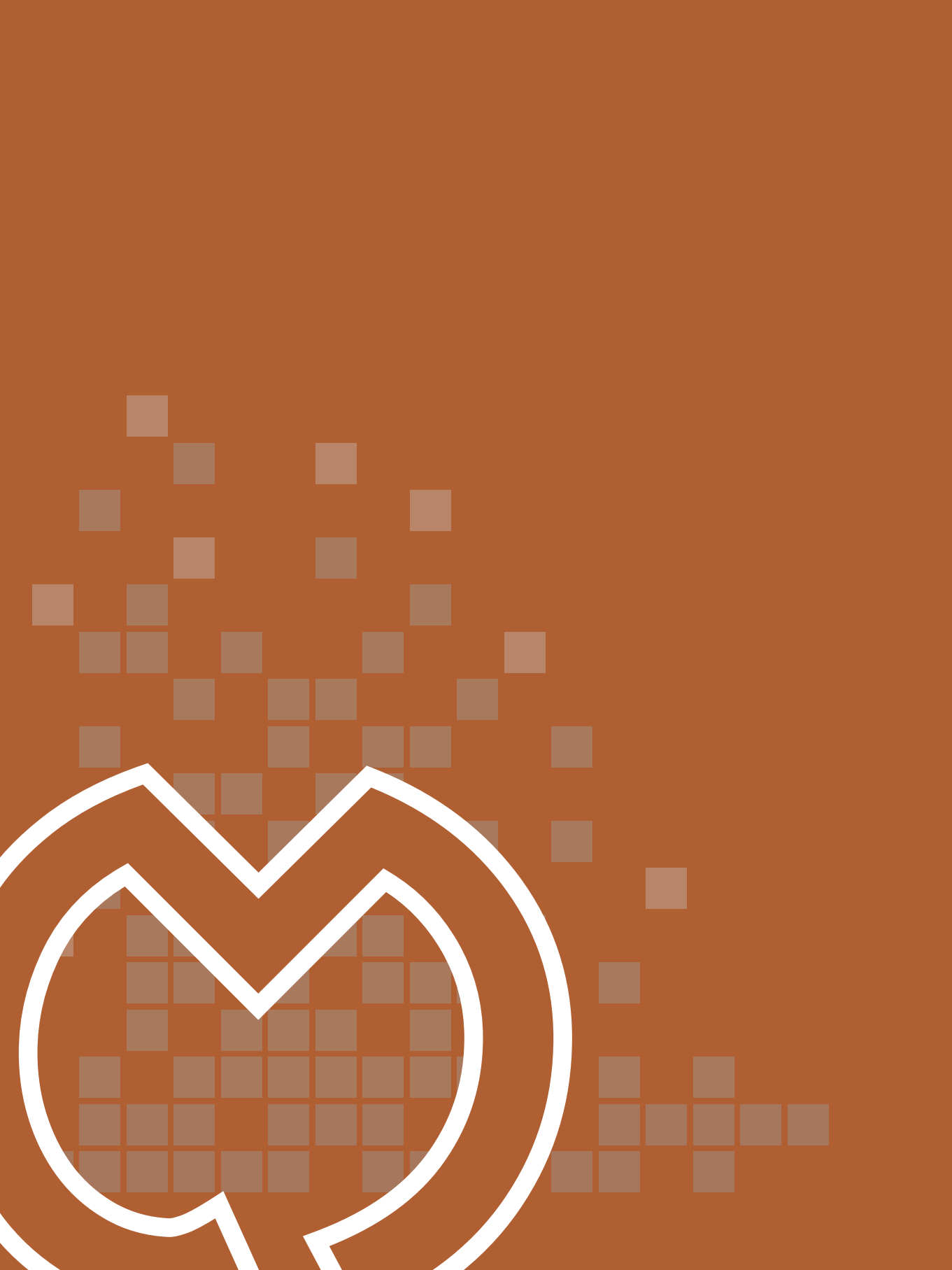
๑. ตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลและตัวเลขต่างๆ ด้วยเทคนิคการตรวจสอบที่ยอมรับโดยทั่วไป ปริมาณมากน้อยตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน และความสำคัญของเรื่องที่ตรวจสอบ
๒. ตรวจสอบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ การเงิน บัญชี และพัสดุ รวมถึงการบริหารงานด้านอื่นๆ ของสำนักงานฯ ให้เป็นไปตามนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งต่างๆ
๓. ตรวจสอบการใช้ทรัพยากรของสำนักงานฯ ว่าเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัดมากน้อยเพียงใด
๔. ประเมินผลการปฏิบัติงานและเสนอแนะวิธีการหรือมาตรการในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานฯ เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ และประหยัดยิ่งขึ้น รวมทั้งเสนอแนะเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายหรือการทุจริตรั่วไหลในทางการเงิน หรือทรัพย์สินต่างๆ ของสำนักงานฯ
๕. ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะ และให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจ เพื่อให้การปรับปรุงของหน่วยรับตรวจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัดตามที่ผู้ตรวจสอบภายในเสนอแนะ
๖. ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบภายในตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารของสำนักงานฯ นอกเหนือจากแผนการตรวจสอบประจำปี

งบประมาณที่ได้รับระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๕๐

หน่วย : บาท

ปีงบประมาณ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ผลการใช้จ่ายจริง
พ.ศ. ๒๕๔๓	๔๒,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๖,๓๗๐,๗๑๑.๔๐
พ.ศ. ๒๕๔๔	๒๒,๗๖๐,๐๐๐.๐๐	๓๔,๒๐๔,๕๘๖.๙๘
พ.ศ. ๒๕๔๕	๓๒,๗๑๒,๐๐๐.๐๐	๕๘,๓๖๗,๙๒๘.๐๘
พ.ศ. ๒๕๔๖	๔๕,๔๔๗,๓๐๐.๐๐	๔๗,๗๗๙,๔๗๑.๐๐
พ.ศ. ๒๕๔๗	๕๘,๒๗๕,๒๐๐.๐๐	๕๖,๒๑๓,๓๓๑.๗๖
พ.ศ. ๒๕๔๘	๗๖,๐๐๖,๐๐๐.๐๐	๗๓,๗๖๘,๖๕๐.๘๓
พ.ศ. ๒๕๔๙	๗๘,๑๒๔,๙๐๐.๐๐	๑๐๐,๖๑๘,๕๒๘.๓๐
พ.ศ. ๒๕๕๐	๙๘,๔๐๑,๐๐๐.๐๐	๘๘,๔๔๓,๒๑๑.๗๒

ที่มา : ส่วนงบประมาณ การเงิน บัญชีและพัสดุ

ส่วนที่ ๓

ผลการดำเนินงาน

สรุปผลการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

สิทธิของบุคคลในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อการพิจารณา ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานประการหนึ่งที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้ได้รับการคุ้มครอง ด้วยเหตุนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงถือกำเนิดขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและคุ้มครองสิทธิของประชาชน มิให้ถูกล่วงละเมิดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยไม่เป็นธรรมจากการปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ มุ่งเสริมสร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานของรัฐและประชาชน โดยยึดถือแนวทางสันติวิธีเป็นหลักในการดำเนินการเรื่องร้องเรียน เพื่อจัดปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการปฏิบัติราชการ ตลอดจนเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ นโยบายของหน่วยงานที่อาจสร้างความไม่เป็นธรรม หรืออาจมีผลทำให้การดำเนินงานเป็นไปโดยขาดประสิทธิภาพ อันจะช่วยยกระดับการปฏิบัติราชการ ตลอดจนคุณภาพการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ ที่ผ่านมา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ดำเนินการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามหน้าที่ทั้งสิ้น ๕,๖๐๖ เรื่อง จำแนกเป็น เรื่องร้องเรียนที่รับเข้าตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ รวม ๒,๑๙๔ เรื่อง เรื่องร้องเรียนจากปีงบประมาณก่อนซึ่งยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จำนวน ๒,๔๑๒ เรื่อง

โดยเรื่องที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๓,๓๔๙ เรื่อง ซึ่งสามารถจำแนกได้ออกเป็น ๒ ส่วน กล่าวคือ

ส่วนแรก เป็นเรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการเสนอแนะความเห็น จำนวน ๓,๒๗๗ เรื่อง

ส่วนที่สอง ได้แก่ เรื่องที่ไม่เข้าข่ายว่าเป็นคำร้องเรียน เช่น ใบปลิวโจมตี ล่าเนาข่าว หนังสือพิมพ์ บัตรสนเท่ห์ ตลอดจนหนังสือที่ไม่ระบุว่าการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เป็นต้น และเรื่องที่มีผู้ร้องเรียนได้ขอถอนเรื่อง เนื่องจากเรื่องดังกล่าวได้มีการแก้ไขความเดือดร้อนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และผู้ร้องเรียนได้เข้าใจการปฏิบัติงานของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นแล้ว โดยที่การขอถอนเรื่องร้องเรียนดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียแต่ประการใด รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น

๗๒ เรื่อง ทั้งนี้ ในส่วนเรื่องร้องเรียนที่ดำเนินการแล้วเสร็จในส่วนแรก จำนวน ๓,๒๗๗ เรื่อง สามารถสรุปผลการดำเนินการจำแนกตามผลการพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

๑. เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาดำเนินการแล้ว พบว่า เป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ แต่เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรม ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงได้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำเนินการต่อไป จำนวน ๕๙๐ เรื่อง

๒. เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาดำเนินการแล้ว พบว่า ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบตามกฎหมายแล้ว และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้มีการประสานให้คำแนะนำและทำความเข้าใจกับผู้ร้องจนเป็นที่พอใจ ตลอดจนได้มีการเสนอแนะให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงกฎเกณฑ์ ระเบียบ แนวทางปฏิบัติงานในการให้บริการประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ของประชาชน จำนวน ๑,๘๗๕ เรื่อง

๓. เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาดำเนินการและได้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน หรือประชาชนได้รับการชดใช้ความเสียหายอย่างเหมาะสม และเป็นที่ยังพอใจแก่ทั้งสองฝ่ายแล้ว จำนวน ๖๔๒ เรื่อง

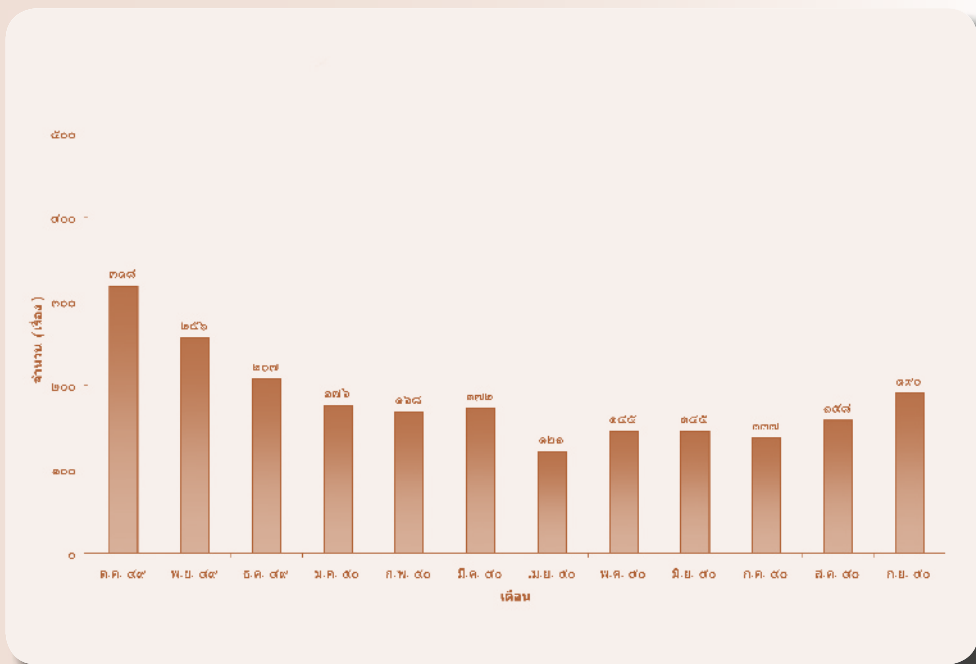
๔. เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาดำเนินการแล้ว และมีความเห็นว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญจริง จึงส่งเรื่องต่อไปยังศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ เรื่อง

๕. เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาดำเนินการแล้ว และมีความเห็นว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญจริง จึงไม่ส่งเรื่องต่อไปยังศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๖ เรื่อง

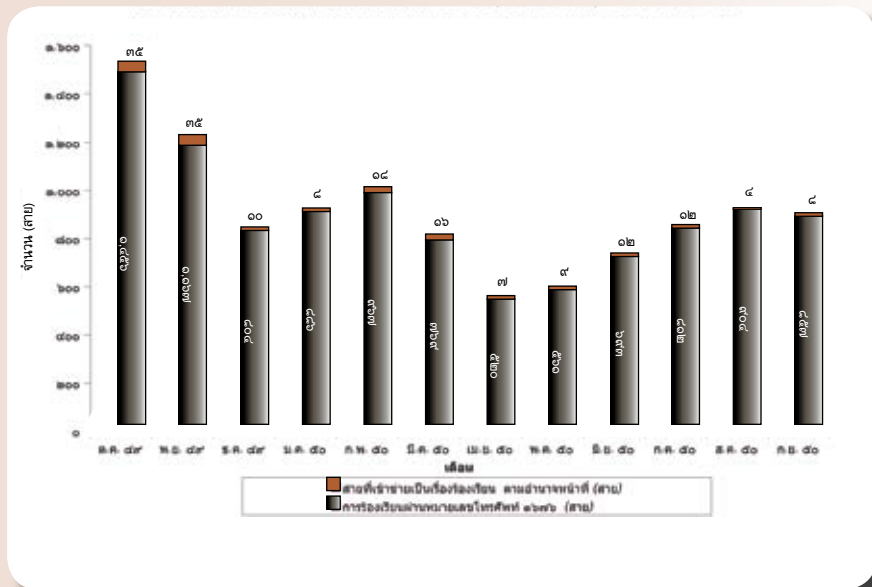
๖. เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาดำเนินการแล้ว เห็นว่า มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ หรือมีมูลความผิดทางอาญา หรือมีมูลความผิดทางวินัย จึงแจ้งให้หน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนเรื่องนั้นๆ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป จำนวน ๑๘ เรื่อง

๗. เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาดำเนินการแล้ว และได้จัดทำรายงานพร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข และได้ส่งให้หน่วยงานดำเนินการหรือเสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๑๘๓ เรื่อง

เรื่องร้องเรียนที่รับเข้า ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๐

การร้องเรียนด้วยวาจา ผ่านหมายเลขโทรศัพท์ ๑๖๗๖ (ฟรีทั่วประเทศ) ปีงบประมาณ ๒๕๕๐

ลักษณะการร้องเรียนทางโทรศัพท์*

ลักษณะการร้องเรียน	จำนวน (สาย)
ปรึกษาขอคำแนะนำทั่วไป	๗๙
เป็นคำร้องเรียนและประสานงานได้ข้อยุติ	๒๓
คำร้องเรียนที่ไม่อยู่ในกรอบอำนาจ แต่ได้แนะนำช่วยเหลือ	๘
จะยื่นเรื่องเข้ามา และจะมาพบที่สำนักงานฯ	๖๘
รวม	๑๗๘

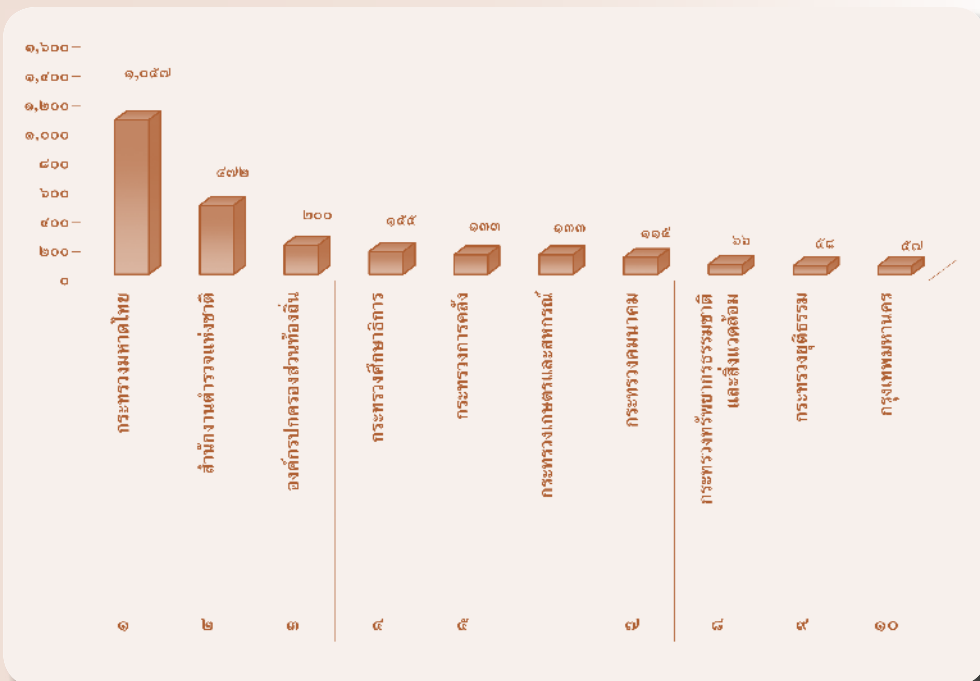
* สรุปจากการร้องเรียนผ่านหมายเลขโทรศัพท์ ๑๖๗๖ (ฟรีทั่วประเทศ) ที่เข้าข่ายเป็นเรื่องร้องเรียนตามอำนาจหน้าที่

สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามหน่วยงานที่ถูกร้องเรียน ปี ๒๕๕๐

หน่วยงาน		รวม
๑	กระทรวงมหาดไทย	๑,๐๕๗
๒	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๔๗๒
๓	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๐๐
๔	กระทรวงศึกษาธิการ	๑๕๕
๕	กระทรวงการคลัง	๑๓๓
	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๑๓๓
๖	กระทรวงคมนาคม	๑๑๕
๗	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๖๖
๘	กระทรวงยุติธรรม	๕๘
๙	กรุงเทพมหานคร	๕๗
๑๐	กระทรวงสาธารณสุข	๔๕
๑๑	หน่วยงานภาคเอกชน	๔๔
๑๒	กระทรวงกลาโหม	๓๙
๑๓	กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๓๘
๑๔	กระทรวงพาณิชย์	๓๐
	กระทรวงแรงงาน	๓๐
๑๕	กระทรวงอุตสาหกรรม	๒๓
๑๖	สำนักงานอัยการสูงสุด	๑๙
๑๗	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๑๗
๑๘	สำนักนายกรัฐมนตรี	๑๖
๑๙	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	๑๒
	ศาลอุทธรณ์	๑๒
๒๐	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๑๑
	กระทรวงพลังงาน	๑๑
	ธนาคารแห่งประเทศไทย	๑๑
๒๑	สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	๑๐
๒๒	กระทรวงวัฒนธรรม	๘
	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	๘
๒๓	ศาลฎีกา	๖

หน่วยงาน		รวม
๒๔	ศาลปกครอง	๕
	ศาลยุติธรรม	๕
	ศาลรัฐธรรมนูญ	๕
	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	๕
๒๕	สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์	๔
๒๖	กระทรวงการต่างประเทศ	๓
	คณะกรรมการตุลาการ	๓
	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	๓
	สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	๓
	สำนักงานศาลยุติธรรม	๓
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๓
๒๗	ศาลแพ่งกรุงเทพใต้	๒
	ศาลแรงงานกลาง	๒
	สภาพนายความ	๒
	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	๒
	สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	๒
	สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	๒
	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	๒
๒๘	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	๑
	ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	๑
	แพทยสภา	๑
	ศาลอาญา	๑
	ศาลอาญานนทบุรี	๑
	ศาลแพ่ง	๑
	พรรคการเมือง	๑
	นักการเมือง	๑
	คณะกรรมการการวุฒิสภา	๑
	สมาชิกวุฒิสภา	๑
	ศาลเยาวชนและครอบครัว	๑
	ระบุไม่ชัดเจน	๔๔๖
	รวม	๓,๓๔๙

๑๐ อันดับ หน่วยงานที่ถูกร้องเรียน ปีงบประมาณ ๒๕๕๐

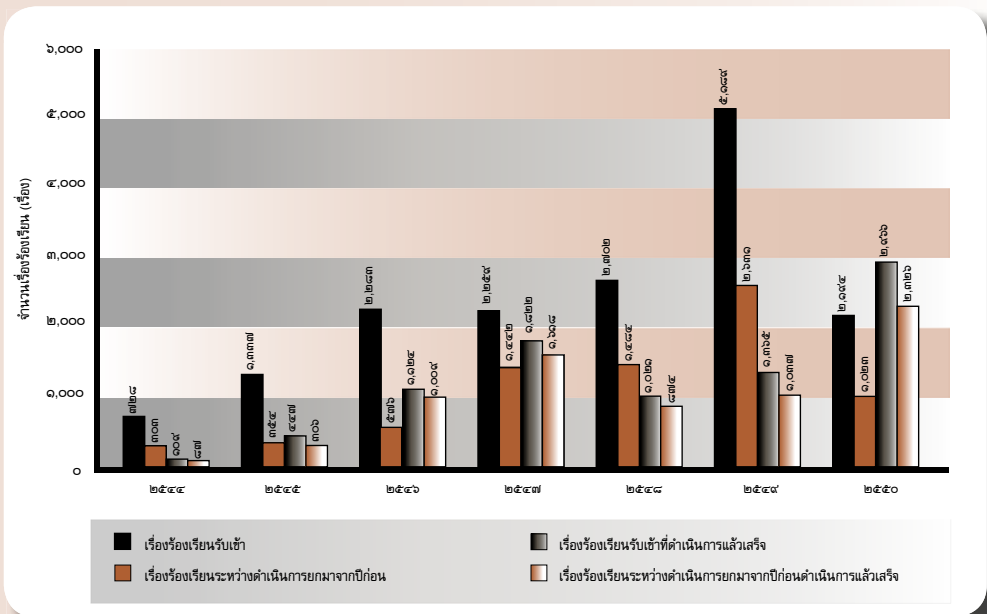

สถิติเรื่องร้องเรียนแสดงประเด็นจำแนกตามหน่วยงานที่ถูกร้องเรียน ๑๐ อันดับ
ปีงบประมาณ ๒๕๕๐

	หน่วยงาน	ตัวอย่างประเด็นเรื่องร้องเรียนที่พบบ่อย
๑	กระทรวงมหาดไทย	๑,๐๕๗
		การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
		ที่ดิน
		สาธารณสุขโรค
๒	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๔๗๒
		ตำรวจ (ก๊วนแกล้งดำเนนคตึ, ดำเนนคตึล่ำข่า)
		การบริหารงานบุคคล
		ปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
๓	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๐๐
		การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
		สาธารณสุขโรค
		การบริหารงานบุคคล
๔	กระทรวงศึกษาธิการ	๑๕๕
		การศึกษา
		เศรษฐกิจ การเงิน การคลัง
		ที่ดิน
๕	กระทรวงการคลัง	๑๓๓
		เศรษฐกิจ การเงิน การคลัง (ภาษี, ปัญหาด้านการพาณิชย์)
		ที่ดิน
		สาธารณสุขโรค
	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๑๓๓
		ที่ดิน
		สิ่งแวดล้อม
		เศรษฐกิจ การเงิน การคลัง

	หน่วยงาน	ตัวอย่างประเด็นเรื่องร้องเรียนที่พบบ่อย
๗	กระทรวงคมนาคม	๑๑๕
		สาธารณูปโภค
		ที่ดิน
		การบริหารงานบุคคล
๘	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๖๖
		ที่ดิน
		สิ่งแวดล้อม
		สาธารณูปโภค
๙	กระทรวงยุติธรรม	๕๘
		ราชทัณฑ์
		การบังคับคดี
		ศาล
๑๐	กรุงเทพมหานคร	๕๗
		ที่ดิน
		สิ่งแวดล้อม
		การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ผลการดำเนินงานเรื่องร้องเรียน ปีงบประมาณ ๒๕๔๔ - ๒๕๕๐

ตัวอย่างเรื่องร้องเรียน

ตัวอย่างเรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยการวิเคราะห์เชิงระบบ และได้มีการเสนอแนะในลักษณะการนำผลไปบูรณาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม ทั้งนี้มีตัวอย่างที่น่าสนใจแยกตามประเด็นเรื่อง ดังนี้

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และส่วนภูมิภาค

ตัวอย่างที่ ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลเลือกตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่โปร่งใส

สรุปประเด็น ผู้ร้องเรียนขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พิจารณาและตรวจสอบหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง เลือกตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่โปร่งใส และไม่ชอบด้วยกฎระเบียบของทางราชการ เรื่องดังกล่าวนี้ ผู้ร้องเรียนได้ร้องเรียนไปยังอำเภอแล้ว แต่ไม่ได้รับการแก้ไข

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนประกอบเอกสารหลักฐาน ข้อกฎหมาย และจากการชี้แจงของจังหวัดชลบุรีแล้ว สรุปได้ว่า

ในระเบียบวาระการประชุมสมัยสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ไม่มีวาระการเลือกตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง แต่รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ได้หารือในที่ประชุมว่าจะให้มีการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในวันอังคารที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ หรือไม่ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒๔ ที่กำหนดว่า ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ เว้นแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะได้ตกลงเป็นอย่างอื่นในคราวประชุมนั้น ดังนั้นจังหวัดชลบุรีจึงเห็นว่า การเลือกตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียงดังกล่าว เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า การเลือกตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว ดังนั้น จึงยังฟังไม่ได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียงมีพฤติการณ์ตามคำร้องเรียน จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

อย่างไรก็ดี ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่า การเลือกตำแหน่งประธานสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นตำแหน่งที่สำคัญ อีกทั้งระยะเวลาสำหรับการเลือกที่กฎหมายกำหนดให้ก็มีอย่างเพียงพอ แม้ระเบียบจะเปิดช่องให้สมาชิกสามารถมีมติได้หากเรื่องใดไม่ได้บรรจุเป็นระเบียบวาระไว้ แต่การเลือกตำแหน่งที่สำคัญควรที่จะได้มีการบรรจุเป็นระเบียบวาระ เพื่อให้สมาชิกได้มีเวลาในการพิจารณา ตรวจสอบความเหมาะสม และความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ ก็จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่น จึงแจ้งให้จังหวัดชลบุรีกำชับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดให้ยึดถือตามระเบียบ กฎหมายและความเหมาะสมโดยคำนึงถึงประโยชน์ของท้องถิ่นเป็นสำคัญ

ตัวอย่างที่ ๒

อำเภอจัดทำข้อมูลทะเบียนราษฎรผิดพลาด

สรุปประเด็น

ขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาและตรวจสอบหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน กรณีอำเภอเมืองเชียงรายจัดทำข้อมูลทะเบียนราษฎรกลุ่มชาวลัวะผิดพลาด ก่อให้เกิดความล่าช้าในกระบวนการให้สัญชาติไทย

ผลการพิจารณา

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนและการชี้แจงจากจังหวัดเชียงรายแล้ว สรุปได้ว่า ผู้ร้องเรียนและคณะมีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติชุมชนบนพื้นที่สูง หมู่ที่ ๔, ๗, และ ๙ ตำบลนางแล อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย โดยอำเภอเมืองเชียงรายได้ทำการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติเพิ่มเติมตามคำร้องของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลนางแล จำนวนประมาณ ๑๐๐ ครอบครัว ๓๐๐ กว่าราย โดยกลุ่มชาวเขาส่วนใหญ่อ้างว่า เป็นราษฎรเผ่าลัวะ และไม่เคยอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมาก่อน เชื่อว่าเพิ่งเดินทางมาจากประเทศพม่าไม่เกิน ๒ ปี และยืนยันว่าข้อมูลที่บันทึกลงทะเบียนประวัติในเรื่องชื่อตัว สัญชาติ วันเดือนปีเกิด และวันเดือนปีที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทย ถูกต้องตามที่ผู้รับการสำรวจเป็นผู้ให้ข้อมูล ส่วนกรณีที่ผู้ร้องเรียนได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขรายการ

ในทะเบียนประวัติชุมชนบนพื้นที่สูง โดยได้นำบุคคลเผ่าละว้า จำนวน ๓ คน ไปเป็นพยาน นายอำเภอเมืองเชียงรายได้อนุมัติให้แก้ไขรายการในทะเบียนประวัติในช่องสัญชาติจากพม่าเป็นละว้าได้แล้ว

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า ผู้ร้องเรียนและคณะยืนยันว่า ตนเองเป็นชาวเผ่าละว้า หากแต่ทางราชการจัดทำทะเบียนประวัติของผู้ร้องเรียนและคณะระบุว่าเป็นชาวพม่า บางรายมีชื่อ ที่อยู่ และวันเดือนปีเกิดไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ประกอบกับสำนักทะเบียนกลาง กระทรวงมหาดไทย ก็ได้มีหนังสือเวียนแจ้งว่าการจัดทำประวัติบุคคลบนพื้นที่สูงอาจจะเกิดข้อผิดพลาดขึ้นได้ จึงได้มอบอำนาจให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ พิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติการแก้ไขรายการในทะเบียนประวัติได้ ดังกรณีตัวอย่างของผู้ร้องเรียนซึ่งเป็นชาวเผ่าละว้า แต่มีการลงทะเบียนประวัติเป็นชาวพม่า ซึ่งต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนนำพยานบุคคลที่เป็นชาวเผ่าละว้าและได้สัญชาติไทยแล้วไปยืนยัน นายอำเภอเมืองเชียงรายได้อนุมัติให้แก้ไขทะเบียนประวัติเป็นบุคคลสัญชาติละว้าได้ ดังนั้น จึงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า ยังมีบุคคลอื่นๆ ในคณะของผู้ร้องเรียนที่ถูกจัดทำทะเบียนประวัติผิดพลาด ทำให้รายการในทะเบียนประวัติไม่เป็นไปตามความจริง ก่อให้เกิดการเสียสิทธิประโยชน์บางประการในการถูกกำหนดสถานะตัวบุคคล ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาความทุกข์ร้อนของผู้ร้องเรียนและคณะ ตลอดจนให้การปฏิบัติเป็นไปตามหลักการและเหตุผลในโครงการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๔ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงมีข้อเสนอแนะผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย สั่งการให้อำเภอเมืองเชียงรายได้แจ้งให้คณะของผู้ร้องเรียน นำพยานหลักฐานเข้าพิสูจน์สถานะตัวบุคคล และอนุมัติให้แก้ไขทะเบียนประวัติให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยเร่งด่วนต่อไป

ต่อมาได้รับหนังสือจากผู้ร้องเรียนแจ้งว่า ผู้ร้องเรียนได้รับการช่วยเหลือจากทางราชการเป็นอย่างดี ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่าการณื่อดังกล่าว ผู้ร้องเรียนและคณะได้รับการแก้ไขเยียวยาตามสมควรแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

วันที่ 9 สิงหาคม 2549

สํานักนายกรัฐมนตรี
 ชื่อร้องเรียนที่ ๐๖๘๘ / ๒๖
 วันที่ ๐๖ / ๒๖ / ๒๕๔๙
 ผู้รับผิดชอบ กว

เรียน ท่านคณะกรรมการผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา

กระผม [REDACTED] (ตัวแทนของชาวเขาเผ่าลัวะ) ที่อยู่ทางจังหวัดเชียงราย ค. นางเลอเมือง จ. เชียงราย กระผมได้รับความช่วยเหลือในเรื่องที่ได้ร้องเรียนไป ทางผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา เป็นไปอย่างเรียบร้อยและราบรื่นดี กระผมต้องขอขอบคุณ ท่านเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้คำปรึกษาที่ดีมาโดยตลอดในเรื่องที่ร้องเรียนไป และยังเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่ร้องเรียนมาโดยตลอด โดยไม่ได้ละเลยหรือทอดทิ้งไป กระผมได้รับการตอบรับกับทางหน่วยงานราชการเป็นอย่างดี

นับว่าเป็นสิ่งที่ดีมากสำหรับพวกกระผมที่ได้รับความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง (โดยที่ไม่มีได้มีการเลือกปฏิบัติกับพวกเรา และ หวังเป็นอย่างสูงว่า พวกกระผมจะได้เป็นส่วนหนึ่งที่จะได้ช่วยทางหน่วยงานราชการ แก้ไขปัญหาสังคมต่อไป เพื่ออนาคตและคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคม)

กระผมต้องขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ทางเจ้าหน้าที่และหน่วยงานองค์กรที่ให้ความกรุณา และให้ความสำคัญกับปัญหานี้

ขอแสดงความนับถือ

[REDACTED]

[REDACTED]

ตัวแทนชาวเขาเผ่าลัวะ

ตัวอย่างที่ ๓ องค์การบริหารส่วนตำบลคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อโครงการสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนตำบลไม่โปร่งใส

สรุปประเด็น ผู้ร้องเรียนเป็นผู้ปกครองของนางสาว พ. (นามสมมติ) นักเรียนที่สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีโดยวิธีรับตรงตาม “โครงการสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนตำบล (สาขาสาธารณสุขศาสตร์)” ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงชัย ซึ่งมีหน้าที่พิจารณาคัดเลือกและส่งรายชื่อบุคคลเข้าศึกษาต่อ โดยผู้ศึกษาจะได้รับทุนการศึกษาจากองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงชัยจนจบการศึกษา และเมื่อจบการศึกษาแล้วจะได้บรรจุเข้าทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงชัยต่อไป ในกระบวนการคัดเลือกขององค์การบริหารส่วนตำบลมีนักเรียนสมัครเข้ารับการคัดเลือก ๔ คน เด็กนักเรียนในปกครองของผู้ร้องเรียนไม่ได้รับการคัดเลือก ซึ่งผู้ร้องเรียนเห็นว่ากระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในโครงการดังกล่าวไม่โปร่งใส

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนและการชี้แจงจากจังหวัดมหาสารคามแล้ว สรุปได้ว่า

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยคณะสาธารณสุขศาสตร์ได้แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว เข้ารับฟังการชี้แจงของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับแนวทางการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการศึกษต่อในโครงการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบล หลังจากฟังการชี้แจงของมหาวิทยาลัยมหาสารคามแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีหนังสือแจ้งให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านภายในตำบล ช่วยประกาศประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ ไปสมัครได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งเป็นการดำเนินการไปตามความเข้าใจของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการคัดเลือก โดยการออกหนังสือรับรองให้กับผู้สมัครทุกคนไปสอบคัดเลือกกับคณะกรรมการของมหาวิทยาลัยมหาสารคามอีกครั้งหนึ่ง และให้ผลการพิจารณาของคณะกรรมการของมหาวิทยาลัยถือเป็นที่สุด นอกจากนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงชัยไม่ได้เป็นผู้สนับสนุนเงินทุนเพื่อการศึกษาในโครงการดังกล่าว เนื่องจากขัดต่อกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับองค์การปกครองท้องถิ่น

จากการตรวจสอบของอำเภอพยุหะคีรีพิสัยเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงชัยได้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาตามโครงการดังกล่าวด้วยความถูกต้องและเสมอภาค ไม่มีเจตนาจะเอื้อประโยชน์ให้กับผู้สมัครรายใด กรณีร้องเรียนที่เกิดขึ้นอาจมีสาเหตุจากการประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริง อำเภอจึงเห็นควรยุติเรื่องและได้กำชับให้องค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน และประชาสัมพันธ์ชี้แจงแก่ประชาชนให้เข้าใจก่อนดำเนินการใดๆ ในกรณีที่จะมีผลผูกพันถึงองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาเห็นว่า เนื่องจากประเด็นเกี่ยวกับผลการตัดสินเด็ดขาดอยู่ที่คณะกรรมการคัดเลือกของมหาวิทยาลัย ซึ่งยังไม่มี ความชัดเจน จึงประสานงานไปยังสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงในประเด็นดังกล่าว เจ้าหน้าที่สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคามได้ตรวจสอบกับมหาวิทยาลัยและชี้แจงว่า ผู้สมัครในโครงการดังกล่าวจะต้องมีหนังสือรับรองการให้ทุนจากองค์กรปกครองท้องถิ่น และ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ออกหนังสือรับรองให้กับผู้สมัคร ๓ ราย แต่ต่อมา ขอยกเลิกทั้งหมด และขอให้ใช้หนังสือรับรองเฉพาะของนางสาว อ. (นามสมมติ) ผู้สมัครหมายเลข ๑ แต่เพียงรายเดียว ภายหลังได้มีหนังสือขอเพิ่มเติมรายชื่อ ผู้รับทุนอีก ๑ รายเพื่อเป็นตัวสำรอง คือ นางสาว พ. (บุตรผู้ร้องเรียน) พร้อมแนบหนังสือรับรองการให้ทุน

เมื่อเปรียบเทียบคำชี้แจงจากองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงชัย กับ คำชี้แจงจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะพบว่าข้อเท็จจริงที่ไม่ตรงกัน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่า คำชี้แจงจากมหาวิทยาลัย มีความน่าเชื่อถือกว่า เนื่องจากไม่มีส่วนได้เสีย ประกอบกับเจ้าหน้าที่สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคามมีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว รายงานเท็จต่อ อำเภอพยุหะคีรีพิสัยและจังหวัดมหาสารคาม ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พิจารณาข้อเท็จจริงจากการสอบสวนแล้วเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้ ช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครสอบเพียงบางรายจริง จึงเป็นกระบวนการ คัดเลือกที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม อีกทั้งรายงานต่ออำเภอและจังหวัดไม่ตรง กับข้อเท็จจริงในสาระสำคัญ เข้าข่ายเป็นการรายงานเท็จ จึงเป็นเหตุอันควร

สงสัยว่า จะมีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ ประกอบกับระยะเวลา ล่วงเลยมาพอสมควรแล้ว แต่จังหวัดมหาสารคามไม่ได้ใส่ใจดำเนินการในกรณี ดังกล่าวแต่อย่างใด จึงเห็นควรส่งเรื่องดังกล่าว ให้จังหวัดมหาสารคามดำเนินการ สอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความไม่โปร่งใสในกระบวนการคัดเลือกบุคคล เข้าศึกษาในโครงการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบล (สาขาสาธารณสุข ศาสตร์) ดังกล่าว ตลอดจนการรายงานไม่ตรงต่อข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการต่อ ผู้รับผิดชอบตามกฎหมายและทางวินัย และแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ตรวจการ แผ่นดินของรัฐสภาทราบต่อไป

ตัวอย่างที่ ๔ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดไม่ให้ความช่วยเหลือในกรณี ที่ไฟไหม้บ้านผู้ร้องเรียน

สรุปประเด็น ผู้ร้องเรียนขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาและตรวจสอบหาข้อเท็จจริง ตามคำร้องเรียน กรณีสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่ให้ความช่วยเหลือผู้ร้องเรียนในกรณีที่ไฟไหม้บ้านผู้ร้องเรียนหมดทั้งหลัง ทั้งที่สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบูรณ์ได้มาดูความ เสียหายแล้ว และรับปากจะให้ความช่วยเหลือทุกอย่าง ซึ่งองค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านตัวได้ให้ความช่วยเหลือโดยให้ไม้ จำนวน ๑๕ ตัว สังกะสี จำนวน ๒๐ แผ่น

ผู้ร้องเรียนให้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า บ้านหลังอื่นที่ถูกไฟไหม้ที่อยู่ ต่างตำบล แต่อำเภอเดียวกัน สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ดังกล่าวช่วยเหลือให้ไม้ จำนวน ๖๐ ตัว สังกะสี จำนวน ๖๐ แผ่น ส่วนของ ผู้ร้องเรียนนั้น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมาตรวจสอบ ที่เกิดเหตุและแจ้งกับผู้ร้องเรียนว่าจะช่วยเหลือปลูกบ้านให้ ต่อมาภายหลัง ทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตัวช่วยเหลือแล้ว จึงไม่ให้ความช่วยเหลือ อีก ประกอบกับผู้ใหญ่บ้านไม่ส่งเรื่องไปให้อำเภอหล่มสักเพื่อดำเนินการด้วย

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ขอให้จังหวัดเพชรบูรณ์ชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อ ประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว โดยจังหวัดเพชรบูรณ์ชี้แจงว่า สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดได้ตรวจสอบการให้ความช่วยเหลือ ผู้ร้องเรียนในกรณีดังกล่าวปรากฏว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตัวได้ให้ความ

ช่วยเหลือไปบางส่วนแล้ว และสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสามารถช่วยเหลือเพิ่มเติมได้ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ ไม่เป็นการซ้ำซ้อนแต่อย่างใด โดยสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดได้ช่วยเหลือผู้ร้องเรียนเพิ่มเติมให้แก่ครอบครัวของผู้ร้องเรียนแล้ว เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๙ ต่อมาผู้ร้องเรียนมีหนังสือขอคุณมายังผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พร้อมกับแจ้งให้ทราบว่าได้รับการช่วยเหลือจากสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแล้ว

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาเห็นว่า เรื่องร้องเรียนในเรื่องนี้ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนอย่างเหมาะสมแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

22/3/49

เรียนท่านผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

เรียน ทบพล.ล.ต.ก.จ. จันทบุรี

เรียนขอขมาไว้รับทราบอันลือเลื่องทุกฝ่าย
 ที่จังหวัดจันทบุรี ทราบว่า มีคนลักขโมยข้าว-ใน
 เลี้ยวใช้ของโรงเรียนและไม้ ๕๕ x ๒ ม. 5๐ ซม
 สังกะสี 6๐ แผ่น และไม้ระแนง 1๐ เมตร เมื่อวันที่ 21 มี.ค.
 ๔9 ณ: หมู่ ๕ ของตำบล ส.น.จ.น.ผู้ตรวจการแผ่นดิน
 รัฐสภา
 ซึ่งเรียนมาในทันที

ขอแจ้งความนี้ด้วย

ผู้เขียนผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
 เมืองร้อยเอ็ด ๒๕๐ / ๕๕
 วันที่ ๒๕ / ๓ / ๔๙
 ผู้รับผิดชอบ... จันทบุรี

เรียน คุณจักรกร
 1๐1 เขตได้มาแบบ เสนอให้ดูใน
 มณฑลพ.กับ ว่าผู้ใดใคร
 แลให้แล้ว ที่ทำไว้
 น
 ๒๓/3/๔๙

หนังสือขอบคุณจากผู้ร้องเรียนของตัวอย่างที่ ๔

- ตัวอย่างที่ ๕** นายอำเภอและปลัดอำเภอ พิจารณาผลการสอบสวนข้อเท็จจริงเรื่องการทุจริตล่าช้า
- สรุปประเด็น** ผู้ร้องเรียนได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูงหลายเรื่อง ซึ่งจังหวัดอุดรธานีได้สั่งการให้อำเภอไชยวานแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริง และคณะกรรมการดังกล่าวได้สอบสวนและสรุปสำนวนเสนอ นายอำเภอไชยวานเพื่อพิจารณา ระยะเวลาผ่านไป ๒ ปีแล้ว ผู้ร้องเรียนยังไม่ทราบผลการพิจารณาแต่อย่างใด จากการติดตามเรื่องราวพบว่า นายอำเภอไชยวานยังไม่มีกรารายงานไปยังสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด เพื่อพิจารณาดำเนินการจึงเห็นว่านายอำเภอและปลัดอำเภอ มีเจตนาที่จะเก็บเรื่องไว้ไม่รายงานให้จังหวัดอุดรธานีทราบ เพื่อช่วยเหลือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง จึงเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
- ผลการพิจารณา** ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน และการชี้แจงจากจังหวัดอุดรธานีแล้ว สรุปได้ว่า
- การร้องเรียนกรณีการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง รวมทั้งหมดมี ๘ เรื่อง อำเภอไชยวานได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริงขึ้นเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๗ โดยมีปลัดอำเภอเป็นประธานกรรมการ ได้สรุปผลการสอบสวนเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๙ ซึ่งใช้เวลาในการสอบสวนกว่า ๒ ปี เป็นการดำเนินการที่ล่าช้าเกินสมควร ทั้งที่ตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ได้มีการระบุให้ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน แต่มีเหตุแห่งความล่าช้า เนื่องจากการดำเนินการของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงที่ไม่เอาใจใส่หรือไม่รายงานปัญหาและอุปสรรคให้นายอำเภอผู้ออกคำสั่งทราบ จึงได้มีการว่ากล่าวตักเตือนประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามลำดับ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความไม่เป็นธรรมอย่างเหมาะสมแล้ว ดังนั้น จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา และโดยที่เรื่องร้องเรียนในลักษณะนี้เป็นเรื่องสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน จังหวัดอุดรธานี จึงควรมีการกำกับ ติดตาม และเร่งรัดอำเภอในการดำเนินการสอบสวนหาข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ตัวอย่างที่ ๖

อำเภอทำบัตรประจำตัวประชาชนให้ผู้ร้องเรียนล่าช้า

สรุปประเด็น

ผู้ร้องเรียนมีภูมิลำเนาเกิดที่อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ต่อมาได้ย้ายทะเบียนบ้านไปอยู่ที่อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี และย้ายอีกครั้งไปอยู่ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อบัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุ ประกอบกับได้ทำบัตรประจำตัวประชาชนหาย แต่ยังมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จึงนำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนไปยื่นเรื่องขอทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ที่อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แต่ได้รับแจ้งว่า ในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร ระบุว่าผู้ร้องเรียนเป็นบุคคลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทางอำเภอหนองแคจึงแนะนำให้ผู้ร้องเรียนกลับไปติดต่อขอทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อผู้ร้องเรียนไปติดต่อที่อำเภอหาดใหญ่ก็ได้รับแจ้งว่า มีบุคคลอื่นมาสวมชื่อแทนผู้ร้องเรียนไปแล้ว จึงไม่สามารถทำบัตรประจำตัวประชาชนให้ได้ และได้แนะนำให้ไปติดต่อที่ภูมิลำเนาเกิดที่อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย เพื่อพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลแล้ว จึงนำเอกสารหลักฐานมายื่นเพื่อประกอบการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เมื่อผู้ร้องเรียนได้รับเอกสารหลักฐานการยืนยันตัวบุคคล จึงนำกลับไปยื่นเรื่องที่เทศบาลนครหาดใหญ่ เมื่อเทศบาลพิจารณาเรียบร้อยแล้วจะส่งเรื่องต่อให้อำเภอหาดใหญ่พิจารณาอนุมัติเพิ่มชื่อผู้ร้องเรียนเข้าในทะเบียนบ้าน แต่เวลาได้ล่วงเลยมานานหลายเดือนแล้ว ผู้ร้องเรียนยังไม่ได้ทำบัตรประจำตัวประชาชนแต่อย่างใด ทำให้ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนไม่สามารถไปสมัครงานได้

ผลการพิจารณา

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับได้ประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

๑. อำเภอหาดใหญ่พิจารณาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยอำเภอได้อนุมัติให้เพิ่มชื่อผู้ร้องเรียนเข้าในทะเบียนบ้าน และได้แจ้งผลการพิจารณาดังกล่าวให้นายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลนครหาดใหญ่ทราบ เพื่อพิจารณาดำเนินการแล้ว

๒. จากการประสานงานกับเทศบาลนครหาดใหญ่ทราบว่า ได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการแก้ไขข้อมูลแล้ว เหตุที่ผู้ร้องเรียนยังไม่สามารถทำบัตรประจำตัวประชาชนได้ เนื่องจากการดำเนินการของสำนักบริหารการทะเบียนยังไม่แล้วเสร็จ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงเสนอแนะให้กระทรวงมหาดไทยกำกับ ติดตาม

เร่งรัดให้สำนักบริหารการทะเบียน ดำเนินการแก้ไขข้อมูลทางทะเบียนให้แล้วเสร็จโดยเร็ว นอกจากนี้ ยังปรากฏตามข้อเท็จจริงว่า มีการนำบุคคลอื่นมาสวมชื่อแทนบุคคลซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยควรกำหนดมาตรการป้องกันการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนี้ เพื่อป้องกันปัญหาการนำบุคคลต่างด้าวแอบแฝงเข้ามาในประเทศโดยไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างที่ ๗

เทศบาลให้บริการเคเบิลทีวี โดยฝ่าฝืนกฎหมาย และเป็นการดำเนินธุรกิจแข่งขันกับเอกชน

สรุปประเด็น

เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ เทศบาลเมืองแม่สอด ได้ดำเนินการตั้งสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวี โดยใช้งบประมาณจากทางราชการ และดำเนินการในลักษณะเป็นธุรกิจแข่งขันกับเอกชน ไม่มีลักษณะเป็นการให้บริการสาธารณะ และต่อมาเทศบาลตำบลท่าสายลวดก็ได้จัดให้มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกัน ซึ่งผู้ร้องเรียนเห็นว่า การดำเนินการของเทศบาลทั้งสองแห่งเป็นการดำเนินการโดยไม่มีใบอนุญาต และเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกักกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ถึงแม้ว่า กรมประชาสัมพันธ์และจังหวัดตากได้สั่งการให้ระงับการดำเนินการดังกล่าวแล้ว แต่เทศบาลทั้งสองแห่งยังคงดำเนินการต่อไป โดยการจัดจ้างให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดสองรายเป็นผู้ดำเนินการกิจการ ซึ่งผู้ร้องเรียนเห็นว่าเป็นการดำเนินการที่ขัดต่อกฎหมายและรัฐธรรมนูญ

ผลการพิจารณา

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับประสานงานไปยังจังหวัดตาก เพื่อขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริง สรุปได้ดังนี้

จังหวัดตากได้ให้เทศบาลทั้งสองแห่งชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมหลายครั้ง และปรากฏว่า เทศบาลทั้งสองแห่งดำเนินการส่งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เพื่อให้บริการแก่สาธารณะหรือแก่ชุมชน โดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานจริง และการดำเนินการส่งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อให้บริการแก่สาธารณะหรือแก่ชุมชนของเทศบาลทั้งสองแห่ง เป็นการให้บริการโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิก (เคเบิลทีวี) และเป็นการแข่งขันกับธุรกิจของเอกชน

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า กรมประชาสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจการกำกับดูแลให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งบัญญัติห้ามการส่งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เพื่อให้บริการแก่สาธารณะหรือแก่ชุมชน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ซึ่งก็คือ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตหากมีผู้ใดฝ่าฝืนดำเนินการ โดยไม่ได้รับอนุญาตก็จะมีโทษตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐ ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าเทศบาลทั้งสองแห่ง ดำเนินกิจการโดยไม่มีใบอนุญาต และไม่ปรากฏว่าได้รับการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้ว กรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะผู้ใช้อำนาจการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงต้องสั่งระงับการดำเนินการบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ดังกล่าว ตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจของกรมประชาสัมพันธ์

กรณีการดำเนินการเคเบิลทีวีของกรมประชาสัมพันธ์ เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของกรมประชาสัมพันธ์ ไม่ปรากฏว่ามีการบัญญัติให้อำนาจแก่กรมประชาสัมพันธ์ หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ช่อง ๑๑) สามารถดำเนินการโทรทัศน์ในลักษณะให้บริการและเรียกเก็บค่าสมาชิกเป็นรายเดือนได้ จึงเห็นว่า ไม่ว่าจะกรณีจะเป็นกรมประชาสัมพันธ์ ดำเนินกิจการโทรทัศน์ในลักษณะ ให้บริการและเรียกเก็บค่าสมาชิกเป็นรายเดือนดังกล่าวเอง หรืออนุญาตให้หน่วยงานของรัฐอื่นดำเนินการ ก็ไม่อาจดำเนินการโทรทัศน์ในลักษณะให้บริการและเรียกเก็บค่าสมาชิกเป็นรายเดือนได้ และภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในปัจจุบัน ยังไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายฉบับใดบัญญัติให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และราชการส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการโทรทัศน์ในลักษณะให้บริการและเรียกเก็บค่าสมาชิกเป็นรายเดือนได้ ดังนั้น การดำเนินการของเทศบาลทั้งสองแห่ง เป็นเรื่องที่ไม่สามารถดำเนินการได้ ไม่ว่าจะกรณีใด

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัดตาก ให้ปฏิบัติหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย

ตามนัยมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สั่งการให้เทศบาลทั้งสองแห่งระงับการดำเนินกิจการโทรทัศน์ในลักษณะให้บริการและเรียกเก็บค่าสมาชิกเป็นรายเดือนดังกล่าว และดำเนินการบังคับให้ถูกต้องตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ต่อผู้ประกอบการกิจการโทรทัศน์ที่ฝ่าฝืนกฎหมายวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินการให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาทราบ

ตัวอย่างที่ ๔

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมมีส่วนได้เสียในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมเป็นคู่สัญญา

สรุปประเด็น

ผู้ร้องเรียนขอให้พิจารณาตรวจสอบการบริหารงานของ นาง ม. (นามสมมติ) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ คือเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมเป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม

ผลการพิจารณา

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับประสานงานไปยังจังหวัดนครพนม เพื่อขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริง สรุปได้ดังนี้

ข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน นาง ม. ผู้ถูกร้องเรียน ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีนาย อ. (นามสมมติ) สามัญผู้ถูกร้องเรียน เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัด น. (นามสมมติ) ทำให้นาง ม. เป็นหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบของห้างหุ้นส่วนจำกัด น. ซึ่งเป็นคู่สัญญาหรือผู้ได้รับอนุญาตรับสัมปทานประกอบกิจการดูดิน กรวด ทราย กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๑ จนถึงปัจจุบัน การที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด น. ต้องเสียค่าตอบแทนการออกใบอนุญาตขอต่อใบอนุญาตแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ในการดำเนินการจึงถือว่า นาง ม. เป็นผู้มีส่วนได้เสียอันขัดต่อพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งจำเป็นต้องสิ้นสุดความเป็นสมาชิกภาพตามกฎหมาย และเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ได้มีประกาศประกวดราคาจ้างเหมาโครงการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหน้าตกรธรรมชาติ ห้วยทรายภูลังกา ในวงเงินประมาณสิบล้านบาท ซึ่งได้มีการยื่นซองประกวดราคาในวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๗ และห้างหุ้นส่วนจำกัด น. ได้เป็น

ผู้ร่วมยื่นของประกวดราคาในโครงการดังกล่าวด้วย โดยยื่นหลักประกันการประกวดราคาเป็นเงินสดจำนวนห้าแสนบาทเศษ ซึ่งได้ยื่นขอถอนหลักประกันของออกไป เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๗

จังหวัดนครพนมได้มีหนังสือชี้แจงว่า เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเป็นธรรมในการวินิจฉัย คณะกรรมการสอบสวนและจังหวัดนครพนมได้หารือไปยังกระทรวงมหาดไทย ต่อมาสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือตอบข้อหารือว่า แม้นาง ม. จะพ้นตำแหน่งนายกองดีการบริหารส่วนจังหวัดนครพนมไปแล้ว ก็สามารถดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยต่อไปได้ จังหวัดนครพนมจึงได้พิจารณานำเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงคุณสมบัติการดำรงตำแหน่งของนายกองดีการบริหารส่วนจังหวัดนครพนม เพื่อพิจารณากลับกรองตรวจสอบข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยได้ดำเนินการสอบปากคำผู้เกี่ยวข้องจำนวน ๑๓ ปาก เบื้องต้นพบว่า นาย อ. (สามีผู้ถูกร้องเรียน) ได้ปฏิเสธว่ามีได้เป็นผู้ยื่นของเสนอราคาโครงการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกธรรมชาติห้วยภูลังกาแต่อย่างใด หลักฐานการยื่นของประกวดราคาดังกล่าวได้มีการปลอมแปลงลายมือชื่อ นาย อ. หันส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัด น. นำไปยื่นของเสนอราคาโครงการ จนนำไปสู่การร้องเรียนดังกล่าว คณะกรรมการฯ จึงเสนอให้มีการตรวจพิสูจน์ลายมือชื่อของ นาย อ. โดยกองพิสูจน์หลักฐานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า กรณีการรับอนุญาตสัมปทานดำเนินการดูดิน กรวด หราย ต้องดำเนินการขออนุญาตผ่านสำนักงานที่ดินจังหวัดและกรมที่ดิน ซึ่งต้องผ่านการพิจารณาอนุญาตโดยคณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้ดูทรายจากส่วนกลาง และเมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ต้องเสียค่าตอบแทนเป็นรายปีแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติจังหวัด แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในประมวลกฎหมายที่ดิน โดยให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ดังนั้น กรณีนี้จึงมิใช่การเป็นคู่สัญญา

กรณีการมีส่วนได้เสียในโครงการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกธรรมชาติห้วยทรายภูลังกา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

พิจารณาจากการตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรและทะเบียนครอบครัวของนาง ม. และนาย อ. พบว่าทั้งสองได้จดทะเบียนสมรสกัน ไม่ปรากฏว่ามีการจดทะเบียนหย่าแต่อย่างใด และนาย อ. ยังคงเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัด น. เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าในขณะที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด น. ยื่นขอประกวดราคาเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๗ นั้น นาง ม. ดำรงตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม และเป็นหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบของห้างหุ้นส่วนจำกัด น. จึงถือได้ว่านาง ม. มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่ทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ทั้งนี้ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมได้รับของเสนอราคาจากห้างหุ้นส่วนจำกัด น. ถึงแม้ว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด น. จะไม่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกก็ตาม เพราะพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายบัญญัติห้ามสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเข้าไปมีประโยชน์ได้เสียกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมถือเป็นการผิดกฎหมาย สำหรับกรณีมีการปลอมแปลงลายมือชื่อ นาย อ. หุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัด น. สามารถยกเป็นข้อต่อสู้เพื่อดำเนินคดีกับผู้ปลอมแปลงลายมือชื่อได้เป็นกรณีต่างหาก ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงเสนอแนะผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม ให้มีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย และดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการดังกล่าว และกำชับบรรดาเจ้าหน้าที่ของรัฐในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม ให้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบของทางราชการโดยเคร่งครัด

ต่อมา จังหวัดนครพนมรายงานผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาว่า จังหวัดนครพนมได้ดำเนินการร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้ปลอมลายมือชื่อแล้ว และมีคำสั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยื่นขอประกวดราคาและขอคืนหลักประกันของตามที่มีการร้องเรียนแล้ว

ตัวอย่างที่ ๙ เทศบาลไม่ดำเนินการตรวจสอบและควบคุมการก่อสร้างอาคารที่ต่อเติมรุกล้ำทางสาธารณะ และสิ่งปลูกสร้างสูงที่ระบายน้ำสาธารณะ โดยไม่มีการบำบัด

สรุปประเด็น ขอให้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลเมืองคูคต กรณีละเลยไม่ดำเนินการตรวจสอบและควบคุมการก่อสร้างอาคาร โดยมีอาคารสูง ๕-๗ ชั้น ประมาณ ๑๐ หลัง ขึ้นไป และอยู่ระหว่างการก่อสร้างประมาณ ๗ หลัง ได้มีการก่อสร้างต่อเติมอย่างไม่เป็นระเบียบ และบางส่วนต่อเติมล้ำเข้าไปในบริเวณทางสาธารณะ ทั้งนี้ อาคารดังกล่าวสร้างเป็นอาคารพาณิชย์และหอพัก โดยไม่มีการจัดระบบระบายน้ำเสีย เจ้าของอาคารได้ต่อท่อระบายสิ่งปลูกสร้างลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะโดยไม่มีท่อพัก ทำให้ราษฎรซึ่งพักอาศัยในบริเวณดังกล่าว ได้รับผลกระทบจากกลิ่นเหม็น นอกจากนี้ อาคารที่อยู่ระหว่างการก่อสร้างยังได้ปล่อยหิน ดิน ทราย ลงท่อระบายน้ำสาธารณะโดยไม่มีการป้องกัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาน้ำเสียล้นท่อระบายน้ำ และเป็นสาเหตุของโรคระบาดได้

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้พิจารณาข้อร้องเรียน รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐาน รวมทั้งประสานงานกับจังหวัดปทุมธานีแล้วสรุปได้ดังนี้

จังหวัดปทุมธานีมีหนังสือชี้แจงว่า ได้มอบหมายให้เทศบาลเมืองคูคตดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามกรณีที่ร้องเรียนแล้ว โดยเทศบาลดังกล่าวรายงานว่

๑. ไม่ปรากฏว่ามีการก่อสร้างต่อเติมอาคารหอพักรุกล้ำที่สาธารณะในบริเวณที่มีการร้องเรียนแต่อย่างใด และไม่มีการปล่อยของเสียลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ เนื่องจากทุกหอพักได้มีการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียรวม และทำการบำบัดน้ำเสียและของเสียก่อนที่จะปล่อยลงสู่ท่อสาธารณะ

๒. สำหรับกรณีการทิ้งหิน ดิน ทราย และเศษวัสดุก่อสร้าง เทศบาลได้แจ้งต่อเจ้าของอาคารที่กำลังดำเนินการก่อสร้างให้เก็บกวาดให้เรียบร้อยแล้ว

๓. กรณีน้ำขุ่นบนผิวถนนเกิดจากน้ำใต้ดินมิใช่เกิดจากอาคาร และในช่วงฤดูฝนจะมีปริมาณน้ำขุ่นมากกว่าปกติ ในเบื้องต้นเทศบาลได้ดำเนินการเทปูนซีเมนต์ทับบริเวณที่น้ำขุ่นออกมาแล้ว แต่ก็ยังมีน้ำขุ่นปรากฏอยู่บ้าง ซึ่งทางเทศบาลจะได้ดำเนินการแก้ไขให้เรียบร้อยต่อไปโดยเร็ว

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พิจารณานหนังสือชี้แจงผลการตรวจสอบแล้ว มีความเห็นว่า เทศบาลซึ่งเป็นหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงด้วยตนเอง ผลการตรวจสอบอาจไม่เป็นข้อมูลที่แท้จริง จึงได้ประสานทางโทรศัพท์ไปยังผู้ร้องเรียน และได้รับการชี้แจงว่า เทศบาลมิได้เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาใดๆ ให้แก่ผู้ร้องเรียน และปัจจุบันยังคงมีกลิ่นเหม็น สร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ผู้ร้องเรียนมาโดยตลอด สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สอบสวนเดินทางไปตรวจสอบพื้นที่บริเวณที่มีการร้องเรียน พบว่า บริเวณข้างบ้านของผู้ร้องเรียนอยู่ติดกับด้านหลังของอาคารหอพัก มีระยะห่างไม่ถึง ๑ เมตร ซึ่งระยะห่างดังกล่าวไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และอาคารหอพักมีการปล่อยของเสียและสิ่งปฏิกูลลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะโดยไม่มีท่อพักหรือการบำบัดน้ำเสียก่อน ตามที่ผู้ร้องเรียนร้องเรียนจริง ทำให้บริเวณดังกล่าวมีกลิ่นเหม็นมาก ซึ่งบ้านพักของผู้ร้องเรียนได้รับผลกระทบจากกรณีดังกล่าวโดยตรง

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงเห็นว่า ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดปทุมธานีได้มีหนังสือชี้แจงมาแต่อย่างใด เนื่องจากผู้ร้องเรียนยังคงได้รับผลกระทบจากเหตุรำคาญ โดยที่เทศบาลในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีอำนาจในการออกคำสั่งระงับเหตุรำคาญก็มีได้ดำเนินการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ตามอำนาจหน้าที่แต่อย่างใด กรณีนี้จึงรับฟังได้ว่า เทศบาลดังกล่าวละเลยการปฏิบัติหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องเรียนและประชาชนจริง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงมีหนังสือแจ้งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง และสั่งการให้เทศบาลดำเนินการแก้ไขเหตุรำคาญ พร้อมทั้งตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศบาลผู้ที่เกี่ยวข้อง หากปรากฏว่ามีการปฏิบัติหรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ก็ขอให้ดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการต่อไป

ตัวอย่างที่ ๑๐

เสมียนตราอำเภอจ่ายเงินค่าตอบแทนตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านล่าช้า

สรุปประเด็น

ผู้ร้องเรียนขอให้พิจารณาตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเสมียนตราอำเภออุทัยปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า ในการจ่ายเงินค่าตอบแทนตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านให้แก่ผู้ร้องเรียน

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับ ประสานงานไปยังจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและกรมการปกครอง สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องเรียนเป็นผู้ใหญ่บ้านสังกัดอำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถูกสั่งพักหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๖ กรณีถูกกล่าวหาว่ารุกล้ำทางสาธารณะ และศาลได้มีคำสั่ง ยกฟ้องแล้ว ต่อมาคณะกรมการสอบสวนทางวินัยพบว่า ข้อกล่าวหาดังกล่าว ไม่มีมูลความผิดและไม่มีมลทินมัวหมอง ผู้ร้องเรียนจึงได้รับคำสั่งให้กลับเข้ารับหน้าที่ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๖ และได้ยื่นคำร้องขอให้อำเภอกุทัย พิจารณาจ่ายเงินค่าตอบแทนตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ในระหว่างถูกสั่งพักหน้าที่ ต่อมาอำเภอมิหนังสือลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๗ ขอให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาวินิจฉัยกรณีดังกล่าว ซึ่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้มีหนังสือหารือ กรณีดังกล่าวไปยังกรมการปกครอง และกรมการปกครองได้มีหนังสือตอบข้อหารือ ว่า เมื่อคดีถึงที่สุดปรากฏว่า ผู้ร้องเรียนไม่มีมูลความผิดและไม่มีมลทินมัวหมอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงต้องจ่ายเงินตอบแทนตำแหน่งให้เต็ม โดยการส่งจ่าย ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ส่วนวิธีปฏิบัติในการจ่ายเงินให้ปฏิบัติตาม หนังสือกระทรวงการคลัง เรื่องการเบิกค่าใช้จ่ายค่างเบิกข้ามปี

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จึงได้ประสานงานไปยังจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ได้รับการชี้แจงจากเจ้าหน้าที่การเงินบัญชีว่า กรมการ ปกครองได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ อนุมัติให้จังหวัด พระนครศรีอยุธยาเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านค่างเบิกข้าม ปีงบประมาณ ๒๕๔๖ จำนวน ๒๙,๕๐๐ บาท ให้แก่ผู้ร้องเรียน ซึ่งได้เบิกจ่าย ไปแล้ว โดยเบิกจากเงินงบประมาณปี ๒๕๔๗ ส่วนเงินที่เหลืออีกจำนวน ๘๒,๘๐๐ บาท กรมการปกครองแจ้งว่าเป็นค่าใช้จ่ายค่างเบิกข้ามปีเกินกว่าหนึ่ง ปีงบประมาณ ต้องขอทำความเข้าใจกับกรมบัญชีกลางก่อน

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ประสานงานไปยังกองคลัง กรมการ ปกครองเพื่อขอให้ช่วยเร่งรัดการดำเนินการ กระทั่งในวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ จึงได้สอบถามความคืบหน้าไปยังส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน ได้รับการชี้แจงจากหัวหน้าส่วนงานว่า ได้โอนจัดสรรงบประมาณจำนวน ๘๒,๘๐๐ บาท ไปยังจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเรียบร้อยแล้ว

จากการประสานงานกับจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทราบว่า จังหวัดได้ออมนบประมาณดังกล่าวไปยังอำเภอแล้ว และอำเภอได้จ่ายเงินให้กับผู้ร้องเรียนเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่า ผู้ร้องเรียนได้รับเงินค่าตอบแทนตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านระหว่างถูกสั่งพักหน้าที่ครบถ้วนแล้ว เป็นกรณีที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนอย่างเหมาะสมแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

ตัวอย่างที่ ๑๑

สรุปประเด็น

ผู้ใหญ่บ้านไม่คุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินที่มีผู้อุทิสให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลผู้ร้องเรียนและชาวบ้านได้รับแจ้งจากผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๒ ตำบลวังยาวว่า จะมีงบประมาณมาชดเชยให้ แต่ผู้ร้องเรียนและชาวบ้านต้องอุทิสที่ดินให้เป็น ที่สาธารณประโยชน์ ซึ่งผู้ร้องเรียนและชาวบ้านอีกสองคนได้อุทิสที่ดินเป็น ที่สาธารณประโยชน์ตามที่ได้รับแจ้ง และผู้ใหญ่บ้านรับปากว่าจะให้คืนห้วยที่ ชดเชยนี้เป็นทางเดินร่วมกัน ต่อมาผู้อุทิสรายหนึ่งได้ปิดทางที่เคยอุทิสให้เป็น ที่สาธารณะดังกล่าว เป็นเหตุให้ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนไม่สามารถนำ ผลผลิตออกจากไร่นาได้ ผู้ร้องเรียนได้นำเรื่องดังกล่าวร้องเรียนต่อผู้ใหญ่บ้าน นายก องค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว และปลัดอาวุโสอำเภอด่านช้างแล้ว แต่ยังไม่ได้รับ การแก้ไขปัญหา

ผลการพิจารณา

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับ ประสานงานไปยังจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริง ซึ่งจังหวัด สุพรรณบุรีได้ส่งเรื่องให้อำเภอด่านช้างตรวจสอบข้อเท็จจริง ผลการตรวจสอบ ข้อเท็จจริง สรุปได้ดังนี้

๑. ที่มาของการร้องเรียนเกิดจากการที่อำเภอด่านช้างร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว เสนอโครงการตามงบประมาณยุทธศาสตร์การพัฒนา จังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปี ๒๕๔๔ เพื่อแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำให้บ้านป่าผาก โดยดำเนินการชดเชยค่าหัวของค้พระ และในการชดเชยดังกล่าวต้องผ่านที่ดิน ของราษฎรจำนวนหลายแปลง องค์การบริหารส่วนตำบลวังยาวจึงมอบหมาย ให้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒ เป็นผู้ขออุทิสที่ดินบริเวณสองข้างลำห้วย เพื่อใช้เป็น ค้นดินในการชดเชย ทั้งนี้การตรวจสอบเอกสารการขออุทิสที่ดิน ปรากฏว่าเป็น การอุทิสที่ดินเพื่อเป็นที่สาธารณประโยชน์ โดยไม่ได้แจ้งรายละเอียดไว้

๒. ต่อมาได้เกิดกรณีพิพาทเกี่ยวกับที่ดินระหว่างผู้ร้องเรียนกับนาย ส. (นามสมมติ) ซึ่งเป็นผู้อุทิศรายหนึ่ง และเป็นเจ้าของที่ดินต้นทาง อำเภอด่านช้าง ได้พยายามแก้ไขปัญหาข้อพิพาท โดยเรียกคู่กรณีมาเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และมีการทำข้อตกลง เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเบื้องต้น โดยอำเภอด่านช้าง ได้ประสานผู้รับจ้างให้ทำทางผ่านให้อีกด้านหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ดินของผู้ร้องเรียน ระหว่างดำเนินการคู่กรณีได้ตกลงกันว่า เจ้าของที่ดินพิพาทจะให้ผู้ร้องเรียนผ่านที่ดินเพื่อขนส่งผลผลิตในฤดูกาลปัจจุบันไปก่อน ซึ่งการที่ให้ผู้รับจ้างดำเนินการก่อสร้างถนนเส้นทางใหม่ ผู้ร้องเรียนยังไม่พอใจและแจ้งว่า ไม่สามารถใช้ทางขนส่งผลผลิตทางการเกษตรได้ อำเภอด่านช้างจึงได้เชิญผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ มาสอบถามเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ชัดเจนขึ้น

๓. อำเภอด่านช้างได้สอบปากคำบุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๒ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว และนาง ป. (นามสมมติ) เจ้าของที่ดินติดต่อกับที่ดินพิพาท ซึ่งผู้ร้องเรียนต้องอาศัยเป็นทางผ่านเข้า-ออกสู่ถนนสายองค์พระ-บ้านไร่ และ นาย ส. เจ้าของที่ดินพิพาท ผลการสอบปากคำปรากฏว่า ทุกคนให้การว่าการอุทิศที่ดินดังกล่าว เป็นการอุทิศที่ดินเพื่อลบล้างห้วงขององค์พระ ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นทางสาธารณะแต่อย่างใด สำหรับการเข้า-ออกของผู้ร้องเรียนนั้น สามารถเข้า-ออกได้หลายทาง หากนาย ส. อนุญาตให้ผู้ร้องเรียนใช้เส้นทางพิพาทอีก จะทำให้ผู้ร้องเรียนใช้ที่ดินเป็นทางผ่านถึง ๓ เส้นทาง นาย ส. จึงไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเรียนใช้เส้นทางพิพาทดังกล่าว

นอกจากนั้น ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒ ได้ให้ความเห็นว่า ปัญหาข้อพิพาทระหว่างผู้ร้องเรียนและนาย ส. อาจแก้ไขได้ หากมีการก่อสร้างเป็นฝายถนนคันน้ำล้น อำเภอด่านช้างจึงเชิญนาย ส. และภรรยามาตกลงอีกครั้งหนึ่ง โดยขอให้นาย ส. อุทิศที่ดินเพื่อเป็นสถานที่สร้างฝายคันน้ำล้นเพื่อเก็บกักน้ำ และขออุทิศให้เป็นเส้นทางสัญจร เพื่อแก้ไขปัญหาคันดินเดิมที่พังอยู่เสมอเมื่อถึงฤดูฝน ซึ่งนาย ส. ตกลงทำหนังสืออุทิศที่ดินฉบับใหม่ไว้ และอำเภอด่านช้างอยู่ระหว่างเสนอขอสร้างฝายคันน้ำล้นดังกล่าว

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การอุทิศที่ดินแก่องค์การบริหารส่วนตำบล

วังยาว มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นคันดินในการขุดลอกลำห้วยของคหบดีพระ มิได้มีวัตถุประสงค์ใช้เป็นทางสาธารณะ ประกอบกับเมื่อเกิดปัญหาข้อพิพาทในการใช้ที่ดินดังกล่าว อำเภอด่านช้างได้ประสานงานและเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาดังนั้นข้อเท็จจริงจึงยังไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒ องค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว และอำเภอด่านช้าง ปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนโดยไม่เป็นธรรม ตามที่มีการร้องเรียนแต่อย่างใด กรณีนี้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

๒. สาเหตุหนึ่งของปัญหาที่มีการร้องเรียนนี้ เกิดจากการขออุทิศที่ดินเพื่อเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินขององค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว มิได้มีการระบุวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในหนังสืออุทิศที่ดิน จึงทำให้เกิดข้อพิพาทในการใช้ทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินดังกล่าว ดังนั้นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงเสนอแนะให้ จังหวัดสุพรรณบุรีกำชับอำเภอด่านช้างและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ใช้ความระมัดระวังในการดำเนินการขออุทิศที่ดินของประชาชน เพื่อเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินในคราวต่อไป โดยควรอธิบายให้ผู้อุทิศที่ดินเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการอุทิศที่ดินหรือมีการระบุวัตถุประสงค์ในการอุทิศที่ดินที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาการร้องเรียนเช่นนี้อีกต่อไป

- ตัวอย่างที่ ๑๒** สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดภูเก็ตมีคำสั่งให้คืนเงินค่าช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากคลื่นยักษ์สึนามิ และแจ้งขอหาแจ้งความเท็จ
- สรุปประเด็น** ผู้ร้องเรียนขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริง กรณีได้รับความเดือดร้อนจากการที่สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดภูเก็ตมีคำสั่งให้คืนเงิน ค่าช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากคลื่นยักษ์สึนามิ จำนวน ๓๙,๕๐๐ บาท และได้แจ้งความดำเนินคดีกับผู้ร้องเรียนขอหาแจ้งความเท็จต่อเจ้าหน้าที่ และฉ้อโกงทรัพย์สินของทางราชการ
- ผลการพิจารณา** สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาคำร้องเรียน และการได้รับการชี้แจงข้อเท็จจริงจากจังหวัดภูเก็ต สรุปได้ว่า

๑. จากเหตุการณ์ธรณีพิบัติเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ จังหวัดภูเก็ต ได้ให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งให้การช่วยเหลือเบื้องต้นในการจ่ายเงินช่วยเหลือสำหรับซ่อมแซมบ้านที่เสียหาย ตลอดจนเครื่องอุปโภคบริโภคตามที่ระเบียบกำหนดไว้ ในส่วนของผู้ร้องเรียนได้ไปยื่นคำร้องขอรับความช่วยเหลือดังกล่าวต่อสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดภูเก็ต กรณีบ้านเสียหายทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐ บาท ค่าเครื่องมือประกอบอาชีพ ๓,๐๐๐ บาท ค่าเครื่องนุ่งห่ม ๓,๐๐๐ บาท ค่าเครื่องครัว ๒,๐๐๐ บาท ค่าเครื่องนอน ๑,๕๐๐ บาท รวมเงินที่ช่วยเหลือไปทั้งสิ้น ๓๙,๕๐๐ บาท หลังจากนั้น ผู้ร้องเรียนไปยื่นเรื่องเพื่อขอบ้านถาวรต่อสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ตอีกทางหนึ่งด้วย แต่ไม่ได้รับการช่วยเหลือตามที่ร้องขอ จึงไปร้องเรียนต่อศูนย์ดำรงธรรมว่า ไม่ได้รับความช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัย ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตจึงให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ต รายงานข้อเท็จจริงให้ทราบ ซึ่งสำนักงานพัฒนาการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ต ได้มีหนังสือสอบถามไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ขาว จากการตรวจสอบขององค์การบริหารส่วนตำบลไม้ขาว ประชาคม และชาวบ้าน ตลอดจนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ขาวในพื้นที่หมู่ที่ ๕ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ต่างยืนยันว่า ผู้ร้องเรียนไม่มีบ้านอาศัยในเขตพื้นที่ในขณะที่เกิดภัยพิบัติแต่อย่างใด แต่ได้โยกย้ายไปอยู่อาศัยและทำงานที่จังหวัดพังงาเป็นเวลาหลายปี หลังจากเหตุการณ์ภัยพิบัติแล้ว ได้ย้ายเข้ามาอยู่

ในจังหวัดภูเก็ต โดยพักอาศัยกับญาติในพื้นที่หมู่ที่ ๕ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ต่อมาสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ต ได้รายงานข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดภูเก็ตทราบ ทั้งนี้ หัวหน้าชุดเฉพาะกิจของผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต ได้เข้าไปตรวจสอบพื้นที่จริงแล้ว ได้รับการยืนยันว่าผู้ร้องเรียนไม่ได้อยู่ในพื้นที่จริง ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตจึงได้สั่งการให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดภูเก็ตทำการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งได้ยืนยันข้อมูลกับองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ขาวแล้วเห็นว่าผู้ร้องเรียนไม่มีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการแต่อย่างใด การกระทำดังกล่าว เป็นการใช้สิทธิโดยมิชอบ เป็นการแจ้งความเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเป็นการฉ้อโกงทรัพย์สินของทางราชการ จึงได้แจ้งความเพื่อดำเนินคดีผู้ร้องเรียนต่อผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอถลาง และได้ทำการสอบสวนแล้วมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการ

๒. ในการประชุมร่วมกับผู้แทนสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๙ ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ผู้ร้องเรียนชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมให้ที่ประชุมทราบ ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนจริง และทุกฝ่ายจะพิจารณาคำขอเพื่อช่วยเหลือและเยียวยาให้ความเป็นธรรมต่อไป ต่อมาผู้ร้องเรียนมีหนังสือแจ้งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาว่าอัยการจังหวัดภูเก็ตมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ร้องเรียนแล้ว และผู้ร้องเรียนได้ไปยื่นขอเช่าที่ดินเพื่อปลูกบ้านอยู่อาศัยกับสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ภูเก็ต ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณานุญาตให้เช่า

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากมีข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องเรียนมีสถานภาพเป็นเจ้าของบ้านเลขที่ ๙๓/๒๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต และประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิจนบ้านหลังดังกล่าวเสียหายทั้งหมด และผลการสอบสวนของอำเภอถลาง เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๘ ก็รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตว่าผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนไม่มีที่อยู่อาศัยจริง ดังนั้น การตรวจสอบข้อเท็จจริงภายหลังและแจ้งว่าผู้ร้องเรียนไม่ได้เป็นผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิและแจ้งความดำเนินคดีผู้ร้องเรียนในข้อหาฉ้อโกง

และแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อพนักงาน นั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เห็นว่าเป็นการละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยราชการที่ก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ผู้ร้องเรียน ดังนั้น เพื่อเป็นการเยียวยาความเดือดร้อนและให้ ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องเรียนจึงเสนอแนะไปยังจังหวัดภูเก็ต เพื่อแจ้งให้ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ ภูเก็ตให้ความช่วยเหลือในเรื่องการสร้างบ้านถาวรให้แก่ผู้ประสบภัย พิจารณา ดำเนินการจัดหาที่อยู่ถาวรให้กับผู้ร้องเรียน โดยอาจให้ผู้ร้องเรียนได้รับสิทธิเช่า ที่ดินตามที่ได้ยื่นขอเช่าไว้กับสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ภูเก็ตไว้ด้วย

ต่อมาสำนักงานธนารักษ์จังหวัดภูเก็ตแจ้งว่า จังหวัดภูเก็ตได้พิจารณา อนุญาตให้ผู้ร้องเรียนเช่าที่ดินราชพัสดุแปลงเพื่ออยู่อาศัยตามที่ผู้ตรวจการ แผ่นดินของรัฐสภาเสนอแนะแล้ว

ที่ดิน

ตัวอย่างที่ ๑ เจ้าหน้าที่โครงการชลประทานจังหวัด และนายกองดีการบริหารส่วนตำบล ชุดคลองระบายน้ำในที่ดินของผู้ร้องเรียนและทำลายต้นปาล์ม

สรุปประเด็น ผู้ร้องเรียนไม่ได้รับความเป็นธรรม กรณีที่มีบุคคลเข้าไปชุดคลองระบายน้ำ ภายในที่ดินของผู้ร้องเรียน และได้ทำลายต้นปาล์มรวมทั้งนำมูลดินจากการ ชุดคลองกองไว้ในที่ดินของผู้ร้องเรียนเป็นจำนวนมาก โดยบุคคลดังกล่าวอ้างว่า เป็นการดำเนินโครงการของรัฐ แต่เมื่อเกิดความเสียหายดังกล่าวขึ้น ปรากฏว่า ไม่มีหน่วยงานของรัฐได้รับเป็นเจ้าของโครงการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ของผู้ร้องเรียนแต่อย่างใด

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน และได้ ไปประสานงานไปยังจังหวัดกระบี่ ซึ่งได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐาน เพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียน สรุปได้ดังนี้

(๑) โครงการชลประทานจังหวัดกระบี่ ดำเนินการขุดสระเก็บน้ำและ อาคารประกอบ เมื่อปีงบประมาณ ๒๕๔๒ บริเวณฝั่งขวาของลำห้วยยางหัก ซึ่งที่ดินบริเวณดังกล่าวเป็นที่สาธารณประโยชน์ของตำบลแหลมสัก อยู่ด้านหลัง ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมสัก โดยมีได้ทำการปิดกั้นและ เปลี่ยนแปลงสภาพลำน้ำธรรมชาติแต่อย่างใด ที่ดินของผู้ร้องเรียนอยู่บริเวณ ด้านหน้าลำน้ำฝั่งซ้ายของลำห้วย ซึ่งไม่ปรากฏว่าเคยมีน้ำท่วมในที่ดินของผู้ร้องเรียน

(๒) ปัจจุบันไม่พบท่อน้ำในลำห้วยยางหัก เนื่องจากราษฎรเลิก ประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้งมาเป็นเวลานานแล้ว ตลิ่งมีการพังทลายบ้าง แต่ไม่รุนแรง มีร่องรอยการถูกกัดเซาะตามธรรมชาติ ซึ่งไม่น่าก่อให้เกิดความเดือดร้อน อ้าเภอ ได้แจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบ และจะให้ความช่วยเหลือในโอกาสต่อไป

ต่อมา สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ เดินทางไปพบผู้ร้องเรียนและตรวจสอบข้อเท็จจริงในที่ดินแปลงดังกล่าว พบว่า ผู้ร้องเรียนและครอบครัวได้รับความเดือดร้อนเสียหายจริงตามที่ได้ร้องเรียน จากการตรวจสอบพบว่า นาย ป. (นามสมมติ) นายกองดีการบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ที่ชุดคลองระบายน้ำภายในที่ดินของผู้ร้องเรียน และได้ทำลายต้นปาล์มรวมทั้ง นำมูลดินจากการชุดคลองกองไว้ในที่ดิน ผู้ร้องเรียนได้ร้องเรียนต่อนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน แต่ก็ไม่ได้รับ

การแก้ไข ทั้งนี้หน่วยงานต่างๆ ได้ชี้แจงสรุปว่าเป็นการกระทำโดยส่วนตัวของ นาย ป. ที่ได้ขาดคลองระบายน้ำเพื่อไปทำนาทุ่งของตน และได้แจ้งให้มารดาของผู้ร้องเรียนทราบมาโดยตลอด แต่ในช่วงเวลานั้นผู้ร้องเรียนไม่อยู่บ้านจึงไม่ทราบถึงความคับหน้าในการดำเนินการของเรื่องนี้ ดังนั้น เมื่อเรื่องดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องกับทางราชการจึงไม่สามารถดำเนินการนำมูลดินออกจากที่ดินของผู้ร้องเรียนได้

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เห็นว่า แม้หน่วยงานของรัฐจะได้อำนาจหน้าที่แล้ว แต่ผู้ร้องเรียนยังได้รับความเดือดร้อนอยู่ เนื่องจากยังมีมูลดินจำนวนมากยังกองอยู่ในที่ทำกินของผู้ร้องเรียน จึงได้ประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาลูกข่ายผู้ร้องเรียนนี้กับจังหวัดกระบี่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัด โครงการชลประทานจังหวัดกระบี่ อำเภอ และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดกระบี่ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างผู้ร้องเรียนกับ นาย ป. เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า นาย ป. ยินยอมให้น้องชายของตนดำเนินการปรับสภาพที่ดินของผู้ร้องเรียน และยินยอมชดใช้ค่าพันธุ์ปาล์ม

ในการนี้ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ติดตามการดำเนินการแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง และจากการร่วมประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่า ได้มีการดำเนินการนำมูลดินออกจากที่ดินของผู้ร้องเรียนออกทั้งหมดแล้ว แต่ยังไม่มีการจ่ายเงินชดใช้ค่าพันธุ์ปาล์ม ซึ่งนาย ป. ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า จะรีบจ่ายเงินดังกล่าวให้แก่ผู้ร้องเรียนต่อไปโดยเร็ว นอกจากนี้ที่ประชุมยังได้ขอให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดกระบี่ดำเนินการปักหลักแสดงเขตที่ดินของผู้ร้องเรียนที่สูญหายไปด้วย และผู้ร้องเรียนได้แจ้งที่ประชุมว่าผู้ร้องเรียนขอยุติเรื่องร้องเรียนนี้ และขอบคุณทุกหน่วยงานที่ได้ร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเรื่องนี้โดยสันติวิธี ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องร้องเรียนดังกล่าวผู้ร้องเรียนได้รับการพิจารณาแก้ไขความเดือดร้อนจากหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

ตัวอย่างที่ ๒ เจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินออกโฉนดที่ดินโดยไม่ระบุว่ามิดถนนอยู่ติดกับที่ดิน ซึ่งไม่ถูกต้องและผิดไปจากข้อเท็จจริง

สรุปประเด็น ผู้ร้องเรียนขอให้พิจารณาตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก สาขาวัดโบสถ์ กรณีออกโฉนดที่ดินให้กับผู้ร้องเรียน โดยไม่ระบุในโฉนดว่ามีถนนอยู่ติดกับที่ดินของผู้ร้องเรียน ซึ่งไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เป็นเหตุให้ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนและเสียหาย

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับประสานงานไปยังจังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริง สรุปได้ดังนี้

นาง ฉ. (นามสมมติ) ได้ยื่นคำขอรังวัดแบ่งที่ดินที่ได้มาโดยการครอบครองตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดพิษณุโลก ในโฉนดตราจองเลขที่ ๒๖๗ เนื้อที่ ๐-๓-๒๔.๖ ไร่ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๔ ต่อมาเจ้าหน้าที่ได้ออกไปทำการรังวัดและจดทะเบียนแบ่งที่ดินที่ได้มาโดยการครอบครองตามหลักฐานโฉนดตราจองเลขที่ ๔๔๐๙ ซึ่งได้มีการเปลี่ยนเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๐๔๔๕๔ ไปในคราวเดียวกันเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๔

โดยโฉนดที่ดินเลขที่ ๐๔๔๕๔ ตามความเป็นจริงทางด้านทิศใต้จดถนน ร.พ.ช. สายหนึ่ง แต่ในระหว่างที่ทำการรังวัดตามคำสั่งศาลจังหวัดพิษณุโลก บริเวณที่ดินดังกล่าวยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าของโฉนดตราจองเลขที่ ๒๖๗ เพราะผู้ถือกรรมสิทธิ์ยังมิได้จดทะเบียนแบ่งหักเป็นถนน ดังนั้น โฉนดที่ดินเลขที่ ๐๔๔๕๔ ตามรูปแผนที่จึงปรากฏว่าทางด้านทิศใต้จดที่ดิน ตามหลักฐานโฉนดตราจองเลขที่ ๒๖๗ เลขที่ดิน ๒๔๒ มิได้จดถนนแต่ประการใด

ต่อมา นาย จ. (นามสมมติ) กับผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมตามโฉนดตราจองเลขที่ ๒๖๗ เลขที่ดิน ๒๔๒ ได้ยื่นเรื่องขอรังวัดแบ่งกรรมสิทธิ์รวม และแบ่งหักเป็นที่สาธารณประโยชน์ (ถนน ร.พ.ช.) โดยเปลี่ยนเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๐๕๐๒๖ จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ จึงทำให้โฉนดที่ดินเลขที่ ๐๔๔๕๔ ของนาง ฉ. ทางด้านทิศใต้จดถนน ร.พ.ช. ซึ่งผู้ถือกรรมสิทธิ์สามารถนำโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าว ไปยื่นขอแก้ไขข้างเคียงทางด้านทิศใต้ ณ สำนักงานที่ดินสาขาดังกล่าว ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงต่อไปได้

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ประสานไปยังผู้ร้องเรียน และได้รับแจ้งว่า ผู้ร้องเรียนได้นำโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๔๔๕๕ ไปยื่นคำขอแก้ไข ช่างเคียงทางด้านทิศใต้ ณ สำนักงานที่ดินสาขาดังกล่าวแล้ว ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการแก้ไขในโฉนดที่ดินดังกล่าว ให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงแล้ว จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนอย่างเหมาะสมแล้ว ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงเห็นสมควรให้ยุติการพิจารณา

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
 ชื่อเรื่องคดีที่... MOU / จ.ร.
 วันที่ ๙ / ๓ / ๕๕
 ผู้รับผิดชอบ... ว.ร.น. / ส.ร.
 ๒๐๕๕

๘ มีนาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบขอพระคุณในความช่วยเหลือ

เรียน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

เนื่องจากเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๘ ข้าพเจ้าได้ส่งจดหมายร้องเรียนถึงผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดิน เลขที่ ๑๔๔๔๔ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากทางสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาในการดำเนินการติดต่อกับทาง ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลกและสำนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก ในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ได้รับเอกสารชี้แจงจากสำนักงานจังหวัด พิษณุโลก พร้อมด้วยเอกสารต่างๆ สำหรับใช้ประกอบในการยื่นคำร้องขอแก้ไขโฉนดที่ดิน ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมาก

ในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๐ ข้าพเจ้าจึงได้หาราคาไปติดต่อทางสำนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก สาขา [redacted] เพื่อยื่นคำร้องขอแก้ไข โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๔๔๔๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งได้รับความสะดวกในการดำเนินการแก้ไขโฉนด การค้นหาค้นหาเอกสารอ้างอิงต่างๆ รวมถึง การแก้ไขให้โฉนดถูกต้องตามความเป็นจริงนั้นใช้เวลาเพียงประมาณ ๑ ชั่วโมง และเสียค่าใช้จ่ายในการขอแก้ไขโฉนดเพียง ๒๕ บาท

นับจากวันที่ได้ส่งจดหมายร้องเรียนถึงผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จนถึงวันที่ได้รับจดหมายตอบกลับและได้ทำการแก้ไขโฉนดที่ดินจน ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และตรงตามวัตถุประสงค์ของข้าพเจ้าทุกประการ ซึ่งใช้ระยะเวลาดำเนินการเพียงไม่นาน จึงรู้สึกประทับใจในการทำงาน ของทางสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ซึ่งรวดเร็วและเป็นธรรม ในความช่วยเหลือต่างๆ ที่ได้รับจาก

๑. ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
๒. นายเฉลิมศักดิ์ จันทรมิ รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
๓. พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาทุกคน
๔. [redacted] ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก
๕. [redacted] เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก

เจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องของสำนักงานจังหวัดพิษณุโลก และเจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องของสำนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ ทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้การช่วยเหลือข้าพเจ้าในการแก้ไขโฉนดที่ดินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงครั้งนี้จนสำเร็จลงไปได้ด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

[redacted signature block]

ผู้ร้องเรียน

โทร. [redacted]

ตัวอย่างที่ ๓	ได้รับความเดือดร้อนจากการปิดทางน้ำสาธารณะประโยชน์
สรุปประเด็น	ผู้ร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีได้มีบุคคลปิดกั้นคูส่งน้ำสำหรับทำการเกษตร ซึ่งคูส่งน้ำดังกล่าวมีการระบุไว้ในโฉนดที่ดินว่าเป็นทางน้ำสาธารณะประโยชน์ ทำให้ผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรมได้รับความเดือดร้อน
ผลการพิจารณา	ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับประสานงานไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อน เนื่องจากมีบุคคลปิดกั้นคูส่งน้ำสำหรับทำการเกษตร ทั้งที่คูส่งน้ำดังกล่าวเป็นทางน้ำสาธารณะประโยชน์ องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งชั้นได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนดังกล่าว พร้อมทั้งรายงานให้นายอำเภอเมืองสุพรรณบุรีทราบ ต่อมานายอำเภอได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ปิดคูส่งน้ำดำเนินการโดยลำคณาคิดว่าเป็นพื้นที่ของตน ประกอบกับโฉนดที่ดินมีการกั้นแนวเขตที่ดินสาธารณะประโยชน์ไว้อย่างชัดเจนแล้ว จึงมีคำสั่งให้องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งชั้นแจ้งให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการเปิดทางน้ำสาธารณะประโยชน์ เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่บุคคลดังกล่าวยังมีได้ดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของนายอำเภอแต่อย่างใด ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงส่งเรื่องให้จังหวัดสุพรรณบุรีเร่งรัดองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งชั้นดำเนินการเพื่อให้มีการเปิดทางน้ำสาธารณะประโยชน์ดังกล่าวตามคำสั่งของนายอำเภอและบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยเร่งด่วนต่อไป

ตัวอย่างที่ ๔	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะยกเลิกการปฏิรูปที่ดินทุ่งเลี้ยงสัตว์ห้วยมะนาว
สรุปประเด็น	ผู้ร้องเรียนขอความเป็นธรรมกรณีสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานีอ้างความไม่เหมาะสมที่จะนำที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งเลี้ยงสัตว์ห้วยมะนาว ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน ทั้งที่ได้มีการพิจารณาจากคณะกรรมการชุดต่างๆ มาอย่างต่อเนื่องว่าจะดำเนินการปฏิรูปที่ดินแปลงดังกล่าวให้กับราษฎร
ผลการพิจารณา	ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนและการชี้แจงจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สรุปได้ว่า

๑. เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๕ สภากองคการบริหารส่วนตำบลบ้านส่องมีมติว่าที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งเลี้ยงสัตว์ห้วยมะนาว เป็นที่ดินซึ่งราษฎรได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว และอำเภอเวียงสระเห็นชอบให้นำที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งเลี้ยงสัตว์ห้วยมะนาวที่ราษฎรเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเฉพาะส่วนนอกเหนือจากที่อำเภอเวียงสระกันไว้เพื่อประโยชน์ในราชการและในส่วนที่ทบวงการเมืองขอใช้ประโยชน์เพื่อเป็นที่ตั้งอาคารของส่วนราชการต่างๆ

๒. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำข้อมูลรายละเอียดที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งเลี้ยงสัตว์ห้วยมะนาวเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อพิจารณานำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีมติให้

๒.๑ อำเภอเวียงสระ สำนักงานที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานีและสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ร่วมกันตรวจสอบหลักฐานที่สาธารณประโยชน์ทุ่งเลี้ยงสัตว์ห้วยมะนาวว่ามีการใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือไม่ และได้รับความเห็นชอบให้นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแล้วหรือไม่ และมีความเหมาะสมที่จะนำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินหรือไม่

๒.๒ เมื่อได้ข้อยุติแล้วให้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานีพิจารณา

๓. เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ทำหนังสือนัดหมายเพื่อหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ อำเภอเวียงสระ สำนักงานที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี สาขาเวียงสระ เทศบาลตำบลบ้านส่อง และวิทยาลัยการอาชีพเวียงสระ ผลการหารือสรุปได้ว่า ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งเลี้ยงสัตว์ห้วยมะนาวไม่เหมาะสมที่จะนำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากแผนที่แปลงที่ดินยังขาดความชัดเจน ไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงและสภาพการใช้ประโยชน์ในแปลงที่ดิน มีหน่วยงานของรัฐขอใช้ประโยชน์หลายแห่งและมีเอกชนใช้ประโยชน์ในที่ดิน โดยปลูกที่อยู่อาศัย และมีแปลงเกษตรกรรมบางส่วน จึงได้นำผลการหารือเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๔ เพื่อทราบ

๔. วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จังหวัดสุราษฎร์ธานีแจ้งผู้ร้องเรียนให้ร่วมตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งเลี้ยงสัตว์ห้วยมะนาวอีกครั้งหนึ่ง และจะเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อพิจารณาทบทวนการนำที่ดินแปลงดังกล่าวไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

๕. เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน เดินทางไปตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ร้องเรียน และรายงานว่าผู้ร้องเรียนและคณะได้ขอให้ทางราชการพิจารณาดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว และขอให้พิจารณาทบทวนกรณีอำเภอเวียงสระขอคืนพื้นที่ไว้ใช้ประโยชน์จำนวน ๑๔๗ ไร่ เนื่องจากมีประชาชนอาศัยและทำกินอยู่ในที่ดินแปลงดังกล่าวเติมพื้นที่ด้วย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงได้ส่งข้อเท็จจริงดังกล่าวไปให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อประกอบการพิจารณาทบทวนการนำที่ดินแปลงดังกล่าวไปเพื่อปฏิรูปที่ดินต่อไป

๖. ต่อมาสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแจ้งว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำข้อร้องเรียนดังกล่าวเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อพิจารณาทบทวนแล้วปรากฏว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีมติเห็นชอบตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานีเสนอให้นำที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งเลี้ยงสัตว์ห้วยมะนาว ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำลังดำเนินการเพื่อนำที่ดินดังกล่าวไปปฏิรูปที่ดินต่อไป

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาคำร้องเรียน คำชี้แจงของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบกับหลักฐานและบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้พิจารณาทบทวนเรื่องนี้และกำลังดำเนินการนำที่ดินที่ผู้ร้องเรียนและคณะครอบครองอยู่ไปปฏิรูปที่ดินตามความประสงค์ของผู้ร้องเรียนและคณะแล้ว จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องเรียนและคณะได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนอย่างเหมาะสม

แล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

อย่างไรก็ดี จากการสอบสวนข้อเท็จจริงพบว่า ผู้ร้องเรียนและคณะได้ครอบครองที่ดินพิพาทมาเป็นเวลานาน การระงับการนำที่ดินพิพาทไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินในช่วงที่ผ่านมา ทำให้ผู้ร้องเรียนและคณะเสียสิทธิที่พึงมีจากการได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินบริเวณดังกล่าว ดังนั้น เพื่อเป็นการเยียวยาความเดือดร้อนและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องเรียนและคณะ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงได้เสนอแนะไปยังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนและคณะได้รับเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ๔ - ๐๐ โดยเร็วต่อไป

ตัวอย่างที่ ๕ เจ้าพนักงานที่ดินคืนเงินค่าธรรมเนียมและค่าภาษีอากรจากการซื้อที่ดินพร้อม
ตึกแถวล่าช้า

สรุปประเด็น เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ ผู้ร้องเรียนได้ซื้อที่ดินพร้อมตึกแถวสองชั้น
และชำระเงินค่าธรรมเนียมและภาษีอากร โดยเจ้าพนักงานที่ดินได้ประเมินราคา
จากพื้นที่ ๑๖๐ ตารางเมตร เป็นเงินทั้งสิ้น ๔๐,๓๒๘ บาท และก่อนที่จะชำระ
เงินดังกล่าว ผู้ร้องเรียนได้สอบถามเจ้าพนักงานที่ดินว่า เหตุใดจำนวนเงินของ
ผู้ร้องเรียนจึงสูงกว่าคนที่ซื้อตึกแถวห้องข้างเคียงและอยู่ในบริเวณเดียวกัน ซึ่ง
จ่ายค่าโอนเป็นเงินประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท เจ้าพนักงานที่ดินแจ้งว่า ผู้ร้องเรียน
ต้องเสียภาษีธุรกิจเพิ่ม ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ เพื่อนบ้านใกล้เคียง
ได้โอนซื้อขายบ้านและเสียค่าโอนเป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ กว่าบาท ผู้ร้องเรียนจึงขอดู
ใบเสร็จรับเงินพบว่า มีค่าภาษีธุรกิจรวมอยู่ด้วยแล้ว

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ ผู้ร้องเรียนทำหนังสือถึงสำนักงานที่ดินจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ส่วนแยกปราณบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์คืนเงินค่าธรรมเนียม
และค่าภาษีอากรส่วนที่ชำระเกินไป เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๙ ผู้ร้องเรียน
ทำหนังสือถึงสำนักงานที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนแยกปราณบุรี เพื่อ
ขอทราบผลการดำเนินการดังกล่าว เนื่องจากเวลาได้ล่วงเลยมาประมาณ
๘ เดือนแล้ว แต่ยังไม่ได้รับเงินคืนแต่ประการใด

ผู้ร้องเรียนอ้างว่า เจ้าพนักงานที่ดินเพิกเฉยไม่ดำเนินการคืนเงินดังกล่าว
ให้ผู้ร้องเรียน ซึ่งผู้ร้องเรียนได้ติดตามทวงถามหลายครั้ง จนเวลาผ่านไปกว่า
๑ ปีแล้ว ก็ยังไม่ได้รับเงินดังกล่าวคืน ผู้ร้องเรียนจึงขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของ
รัฐสภาพิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการดำเนินการคืนเงินดังกล่าวด้วย

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนและการชี้แจง
จากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า

๑. เรื่องดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการประเมินราคาสั่งปลูกสร้างผิดพลาด
เนื่องจาก นาง ม. (นามสมมติ) ซึ่งเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินได้ขายที่ดิน
พร้อมสั่งปลูกสร้างเป็นตึกแถวสองชั้น เลขที่ ๑๗๖/๒๓ ให้กับผู้ร้องเรียน ขนาดตึก
๔ x ๑๐ เมตร โดยให้ผู้รับมอบอำนาจทำนิติกรรมแทน ตามหนังสือมอบอำนาจ
ระบุว่า ขายที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๐๕๕๖ หน้าสำรวจ ๓๖๔๖ ตำบลเขาน้อย
อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เนื้อที่ ๑๖.๒ ตารางวา พร้อมสั่ง

ปลูกสร้าง ตึกแถวสองชั้น ๑ คูหา เลขที่ ๑๗๖/๒๓ ขนาดกว้าง ๔ เมตร ยาว ๑๐ เมตร พนักงานเจ้าหน้าที่จึงได้ประเมินราคาที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามที่ระบุไว้ในหนังสือมอบอำนาจ และเป็นเหตุให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเกินจากราคาประเมิน ซึ่งจะต้องดำเนินการคืนให้แก่ผู้ร้องเรียน

๒. เรื่องการคืนค่าธรรมเนียมและภาษีอากร พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประเมินราคาตึกแถวดังกล่าว โดยคำนวณจากขนาดกว้าง ๔ เมตร จึงเป็นการประเมินราคาไปโดยไม่ถูกต้อง ทำให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมและภาษีอากรเกินความเป็นจริง ในส่วนที่เรียกเกิน สำนักงานที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สาขาหัวหิน ส่วนแยกปราณบุรี จะดำเนินการส่งเรื่องคืนเงินค่าธรรมเนียมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของเงินรายได้ เพื่อดอนคืนเงินค่าธรรมเนียมให้แก่ผู้ร้องเรียน โดยดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหนังสือแจ้งข้อเท็จจริงของเรื่องนี้ และจำนวนเงินภาษีอากรที่เรียกเก็บไว้เกินให้สำนักงานสรรพากรพื้นที่ทราบ เพื่อพิจารณาคืนเงินภาษีอากรที่เรียกเก็บไว้เกินให้แก่ผู้ร้องเรียน และให้มีหนังสือแจ้งผู้ร้องเรียนไปติดต่อขอคืนเงินภาษีอากรจากสำนักงานสรรพากรพื้นที่นั้นต่อไป

๓. การคืนเงินค่าธรรมเนียมและค่าภาษีอากรล่าช้า กรมที่ดินเห็นว่าเนื่องจากเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สาขาหัวหิน ส่วนแยกปราณบุรี ได้ใช้เวลาในการดำเนินการคืนเงินค่าธรรมเนียมและค่าภาษีอากรให้กับผู้ร้องเรียนเป็นเวลาปีกว่า โดยไม่ได้ดำเนินการใดๆ ย่อมถือได้ว่าการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ล่าช้าเกินควร แสดงให้เห็นถึงความไม่ใส่ใจในการให้บริการแก่ประชาชน อีกทั้งภาษีอากรมีกำหนดเวลาต้องยื่นคำร้องขอคืนภายใน ๖ เดือน ดังนั้น ความล่าช้าดังกล่าวอาจเป็นเหตุให้ผู้ร้องเรียนไม่ได้รับคืนเงินได้ กรมที่ดินจึงขอให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ว่ากล่าวตักเตือนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กรณีดังกล่าวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีคำสั่งว่ากล่าวตักเตือนเจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยกปราณบุรีเรียบร้อยแล้ว

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ผู้ร้องเรียนอย่างเหมาะสมแล้ว โดยได้ดำเนินการคืนเงินค่าธรรมเนียมและ

ภาษีอากร รวมทั้งได้มีคำสั่งว่ากล่าวตักเตือนเจ้าพนักงานที่ดินแล้ว ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้เสนอแนะจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ให้เร่งรัดเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สาขาหัวหิน ส่วนแยกปราณบุรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเรื่องการคืนเงินค่าธรรมเนียมและภาษีอากรให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และขอให้จังหวัดรายงานผลเรื่องดังกล่าวให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาทราบต่อไป

5
 สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
 เรื่องร้องเรียนที่.....๕๖.๓๓๙/๒๕๕๐
 วันที่ ๑๑/๑๑/๒๕๕๐
 ผู้รับผิดชอบ.....จ.รังษี
 [Redacted signature and name]

13 กันยายน 2550

เรื่อง ขอแจ้งผลการร้องเรียนการคืนเงินค่าธรรมเนียมและค่าภาษีล่าช้า

เรียน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายละเอียดเงินที่ได้รับคืน จำนวน 4 ฉบับ

ตามที่ข้าพเจ้า [Redacted] ได้ยื่นเรื่องร้องเรียนว่าได้รับเงินค่าธรรมเนียมการซื้อ
 ดิถุภัณฑ์ที่ดินล่าช้า รายละเอียดแจ้งแล้วนั้น

บัดนี้ ดิฉันได้รับเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวข้างต้นคืนเรียบร้อยแล้ว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ที่	รายการ	จำนวนเงิน	หมายเหตุ
1	ค่าธรรมเนียมนิติกรรมที่ดิน	6,230.00	
2	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีธุรกิจเฉพาะ	12,673.00	
3	รายได้ส่วนท้องถิ่น	25.62	
4	ภาษีธุรกิจเฉพาะ	828.00	
รวมเป็นเงิน		19,756.62	

ทั้งนี้ ขอเรียนว่าขั้นตอนการคืนเงินนั้นแสนจะยุ่งยาก เพราะยังไม่เคยมีใครขอคืนเงิน โดย
 ที่ดินแจ้งว่าการคืนเงินไม่ใช่หน้าที่ของที่ดิน ผู้ร้องต้องเป็นผู้ไปติดต่อขอคืนจากส่วนงานทั้ง 4 แห่งเอง แต่
 เนื่องจากบ้านดิฉันอยู่ห่างตัวจังหวัดประมาณ 80 กม. ดิฉันจึงใช้โทรศัพท์ติดต่อไปก่อน ซึ่งได้รับผลดังนี้

1. ค่าธรรมเนียมนิติกรรมที่ดิน เดินทางไปติดต่อขอคืนที่ อบต.เขาน้อย แต่อบต.คืนให้ไม่ได้เพราะที่ดินอยู่
 นอกเขตรับผิดชอบ อบต.จึงให้ไปติดต่อขอคืนที่เทศบาลปรางมური ต้องเสียเวลากลับไปสำนักงานที่ดินฯ
 เพื่อให้ออกหนังสือแจ้งไปที่เทศบาล ใช้เวลานานพอสมควร
2. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีธุรกิจเฉพาะ ได้โทรศัพท์ไปสอบถามที่สรรพากรจังหวัดประจวบฯ
 ก่อนแล้ว จึงไปยื่นเรื่องขอคืนที่สาขาปรางมურიแทนได้ แต่กว่าจะได้รับเงินคืนต้องผ่านการตีความจากส่วน
 กกฎหมาย ใช้เวลานานพอสมควร
3. รายได้ส่วนท้องถิ่น ที่ดินจังหวัดประจวบฯ ดำเนินการให้เอง และให้ไปเดินทางรับที่สาขาปรางมური

...../2

หนังสือขอบคุณจากผู้ร้องเรียนของตัวอย่างที่ ๕

4. ภาษีธุริกัจเฉพาะ ส่วนท้องถิ่นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นผู้คืน ดิฉันได้โทรไปสอบถามที่ส่วนท้องถิ่นจังหวัดก่อน พบเจ้าหน้าที่ชื่อ [redacted] แม้จะไม่เคยทำเรื่องคืนเงินแต่ให้บริการดีมาก และเห็นใจว่าระยะทางไกล ดิฉันจึงไม่ต้องเดินทางไปที่จังหวัด เพียงแต่ส่งเอกสารไปให้ทางFax. หลังจากนั้นก็ส่งเช็คมาทางไปรษณีย์ เมื่อเซ็นชื่อรับเงินแล้วก็ส่งกลับไปจังหวัดฯ

ดังนั้น จึงขอขอบคุณสำนักงานตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเรื่องของดิฉัน เพราะตลอดระยะเวลาเกือบ 1 ปีหลังจากยื่นเรื่องไป สำนักงานตรวจการแผ่นดินฯ ไม่เคยที่จะทอดทิ้งเรื่องของดิฉัน คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ ติดตามความคืบหน้า และช่วยประสานกับหน่วยราชการผู้คืนเงิน จนดิฉันได้รับเงินคืนจนครบ ดิฉันรู้สึกซาบซึ้งใจและภูมิใจเป็นอย่างมาก ที่ประเทศไทยมีหน่วยงานราชการที่ดีเช่นนี้

ขอแสดงความนับถือ

[redacted signature]

โทรศัพท์ [redacted]
[redacted]

ตัวอย่างที่ ๖**สรุปประเด็น**

เจ้าหน้าที่ที่ดินออกโฉนดที่ดินให้บุคคลอื่นทับที่ดินของผู้ร้องเรียน

ผู้ร้องเรียนและคณะปลูกสร้างที่อยู่อาศัยในที่ดินพิพาท โดยที่ดินดังกล่าวเดิมเป็นของนาง ก. (นามสมมติ) ครอบครองตั้งแต่ปี ๒๕๐๙ เมื่อนาง ก. เสียชีวิตผู้ร้องเรียนและคณะซึ่งเป็นทายาทได้ปลูกสร้างที่อยู่อาศัยในที่ดินอย่างเปิดเผยรวมอยู่ในแปลงเดียวกัน โดยยังมีได้รังวัดแบ่งแยกที่ดินและไม่มีผู้ใดคัดค้านประมาณเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๗ ได้มีเจ้าหน้าที่ที่ดินมารังวัดเดินสำรวจออกโฉนดให้แก่ชาวบ้านที่ยังไม่มีหลักฐานที่ดิน เมื่อดำเนินการดังกล่าวโดยยินดีจ่ายค่าเสียเวลา ค่าเดินทาง ค่าโอน ค่ารังวัดแบ่งแยกให้ทั้งหมด แต่นาย ข. ป่วยเบี่ยงไม่ยอมโอนคืนให้ผู้ร้องเรียนและคณะ ต่อมานาย ข. ได้นำที่ดินพิพาทไปจำนองกับเพื่อนบ้าน ทำให้ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อน

ผลการพิจารณา

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับเดินทางไปตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ร้องเรียนและประชุมหารือกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและคณะเจ้าหน้าที่ได้เดินทางไปประชุมหารือร่วมกับผู้แทนเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ สาขาหล่มสัก และผู้ร้องเรียนที่ประชุมมีมติว่า ให้นาย ข. โอนโฉนดที่ดิน เลขที่ ๓๓๔๗๙ ให้ผู้ร้องเรียนและคณะ โดยผู้ร้องเรียนและคณะเป็นผู้เสียค่าธรรมเนียมในการโอน ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะเป็นผู้ประสานงานให้ หากนาย ข. ไม่โอนโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ร้องเรียนและคณะ ให้เจ้าหน้าที่เพิกถอนโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๓๔๗๙ อำเภอหล่มสัก เนื่องจากโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นที่ดินแปลงที่ผู้ร้องเรียนและคณะครอบครองทำประโยชน์อยู่

ต่อมา สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ติดต่อประสานงานไปยังนาย ข. เพื่อให้ดำเนินการโอนโฉนดที่ดินให้กับผู้ร้องเรียนหลายครั้ง ซึ่ง

นาย ช. แจ้งว่าจะไปทำนิติกรรมการโอนที่ดินแปลงดังกล่าว แต่ก็ยังมีได้เดินทางไปทำนิติกรรมดังกล่าวแต่อย่างไร กรณีดังกล่าวจึงได้ประสานงานภายในกับผู้บังคับบัญชาของนาย ช. ให้เร่งรัดให้ไปดำเนินการเรื่องดังกล่าว นาย ช. จึงไปทำนิติกรรมโอนที่ดินให้ผู้ร้องเรียนและคณะเรียบร้อยแล้ว ต่อมาสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้โทรศัพท์ติดต่อไปยังเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ สาขาหล่มสัก เพื่อขอสำเนาเอกสารเกี่ยวกับการโอนที่ดินดังกล่าว ซึ่งเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดิน ได้ส่งโทรสารสำเนาหนังสือสัญญาให้ที่ดินและสำเนาโฉนดที่ดินมาให้แล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาผลการเจรจาพร้อมกันแล้วเห็นว่า ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรมอย่างเหมาะสมแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
เรื่องร้องเรียนที่ ๑๖๕๐ / ๒๕๕๐
วันที่ ๒๕ / ๑๒ / ๒๕๕๐
ผู้รับผิดชอบ ส.ก. ๑๖๕๐ / ๑๖๕๐
พ.ศ. ๕๐

Title.....

12 สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบเขตคุณสมบัติ

เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

อ้างถึง หนังสือร้องเรียน ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐

ตามที่ข้าพเจ้า < [REDACTED] > ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนขอตรวจสอบ
พฤติการณ์ จากท่านผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรณีไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอน จากนาย [REDACTED]
ออกในต่างช่องทางอื่น ความละเอียดแล้ว ซึ่ง ส.ก. ๑๖๕๐ / ๑๖๕๐ ได้ดำเนินการแก้ไข
ตามข้อร้องเรียน แล้วขอไม่รับทราบจากท่านผู้ตรวจการฯ และเสียดายที่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ทุก ๆ ท่าน อย่างละเอียดแล้ว

ข้าพเจ้า ขอขอบพระคุณท่านผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่ส่งหนังสือร้องเรียน ข้าพเจ้า ขอขอบพระคุณ = พนักงานช่วยคดีที่ไม่ไปรับ
และยุติธรรม ที่ให้คำแนะนำแล้ว เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง จะข้าพเจ้า ก็ขอขอบคุณได้เรื่องตามระเบียบ
ทั้งนี้ ขอให้ท่านผู้ตรวจการฯ และเจ้าหน้าที่ทุก ท่าน สอดคล้อง ตามข้อร้องเรียน ซึ่งไป
หากมีโอกาสได้ ที่ ท่าน พิจารณาขอทบทวน ๓ ๖๐๐ กษา มาตรา ๑๐๓ หรือ ๑๐๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ
[REDACTED]
< [REDACTED] >

8 MM.

ตัวอย่างที่ ๗ ขอให้รัฐยกเลิกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ออกในบริเวณที่ราษฎรอาศัยและทำกินมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ออกเอกสารสิทธิหรือจัดสรรที่ดินทำกินโดยวิธีที่เหมาะสมให้แก่ราษฎร

สรุปประเด็น ผู้ร้องเรียนและคณะเป็นชาวบ้านอาศัยอยู่อำเภอพรหมพิราม ทำมาหากินในพื้นที่ว่างเปล่าของหมู่บ้านแหลมลาดมากกว่า ๑๐๐ ปีแล้ว และใน พ.ศ. ๒๔๙๗ รัฐได้ประกาศให้มีการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ชาวบ้านจึงเสียภาษีบำรุงท้องที่มาโดยตลอดจนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๑๕ ทางกรมประกาศให้ราษฎรไปแจ้งขอใช้สิทธิในที่ดินที่มีการครอบครอง ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๙ มีการตรวจสอบรังวัด แต่ได้มีราษฎรในพื้นที่อื่นไปแจ้งจดทะเบียนเป็นที่สาธารณประโยชน์ โดยราษฎรหรือชาวบ้านในพื้นที่ไม่ทราบ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐได้มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) หมายเลข ๑๐๖๖๓ เนื้อที่ประมาณ ๓,๑๔๔ ไร่ ๒ งาน ๖๒ ตารางวา โดยรวมพื้นที่ของตำบลอื่นๆ ในจังหวัดพิษณุโลกไว้ด้วย และปัจจุบันพื้นที่บางส่วนของหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง หมายเลข ๑๐๖๖๓ ได้มีหน่วยงานราชการมาขอใช้พื้นที่ตั้งที่ทำการหลายหน่วยงาน รวมพื้นที่หน่วยราชการใช้ประโยชน์ทั้งสิ้น ๑,๓๕๔ ไร่ คงเหลือพื้นที่ ๑,๗๙๐ ไร่ ๒ งาน ๖๒ ตารางวา ชาวบ้านเคยร้องเรียนไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักนายกรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องให้จังหวัด/อำเภอ พิจารณาดำเนินการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมะตูมได้รับมอบหมายจากอำเภอให้ดำเนินการจัดทำประชาคม โดยเชิญเจ้าหน้าที่ที่ดินมาชี้แจง ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ดินแจ้งว่า ทางกรมจะดำเนินคดีกับราษฎรที่บุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับประสานงานไปยังจังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา สรุปได้ดังนี้

สำนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก ได้ชี้แจงว่าที่ดินบริเวณที่ผู้ร้องเรียนและคณะร้องเรียนเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ในท้องที่จังหวัดพิษณุโลก บริเวณที่ผู้ร้องเรียนและคณะ ขอให้ทางราชการออกเอกสารสิทธิ อยู่ในท้องที่ซึ่งกระทรวงมหาดไทยหวงห้ามไว้เป็นที่เลี้ยงสัตว์พาหนะตั้งแต่เมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด แต่มีหลักฐานตามสภาพแวดล้อมที่ทำให้เห็นว่า ทางราชการได้หวงห้ามไว้ก่อนสมัยรัชกาลปัจจุบัน เพราะเหตุที่ท้องที่นี้หรือบริเวณใกล้เคียง

ได้มีการออกโฉนดตราจอง ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ แต่ไม่มีการออกโฉนดตราจอง โฉนดที่ดิน หรือเอกสารสิทธิในที่ดินอื่นใดในพื้นที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม ต่อมาทางราชการได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเลขที่ ๑๐๖๖๓ เมื่อปี ๒๕๒๒ เนื้อที่ ๓,๖๙๔ ไร่ ๒ งาน ๖๒ ตารางวา และได้ดำเนินการรังวัด ตรวจสอบพร้อมแก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ โดยกันเขตส่วนที่ทับที่ดินทำกินของราษฎรออกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ คงเหลือเนื้อที่ ๓,๕๐๑ ไร่ ๒ งาน ๕๔ ตารางวา ปัจจุบันมีส่วนราชการเข้าใช้พื้นที่แล้ว ๔ หน่วยงาน ต่อมากระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการถอนสภาพ เพื่อให้กรมราชทัณฑ์ใช้เป็นที่ตั้งของทัณฑสถานเปิด เนื้อที่ ๕๕๐ ไร่ เมื่อปี ๒๕๔๔ คงเหลือเนื้อที่ ๒,๙๕๑ ไร่ ๒ งาน ๕๔ ตารางวา

สำนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลกเชิญผู้ร้องเรียนและคณะมาชี้แจงข้อเท็จจริงให้ทราบว่า การที่ราษฎรเข้ามาอยู่อาศัยทำกินในที่ดินแปลงนี้ ถือว่าเป็นผู้บุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ แต่ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ โดยนำที่ดินสาธารณประโยชน์ที่มีการบุกรุกมาจัดระเบียบการถือครองที่ดินตามแผนปฏิบัติการตามนโยบายการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และจัดให้ราษฎรผู้บุกรุกเข้าทำประโยชน์ที่ดิน ซึ่งคณะผู้ร้องเรียนรับทราบคำชี้แจงของเจ้าหน้าที่แล้ว แต่ยืนยันว่าไม่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการดังกล่าว

ต่อมา เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ลงตรวจสอบพื้นที่ และร่วมประชุมกับหน่วยงาน โดยมีผู้แทนจากผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก นายอำเภอ เจ้าพนักงานที่ดินอำเภอ และคณะผู้ร้องเรียน เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๙ ซึ่งที่ประชุมมีข้อสรุปในเบื้องต้นว่า ผู้ร้องเรียนและคณะยอมรับในหลักการที่จะเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ โดยนำที่ดินสาธารณประโยชน์ที่มีการบุกรุกมาจัดระเบียบการถือครองที่ดินตามแผนปฏิบัติการตามนโยบายการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และจัดให้ราษฎรผู้บุกรุกเข้าทำประโยชน์ โดยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ตั้งข้อสังเกตให้ผู้ร้องเรียนและคณะทราบว่า หากผู้ร้องเรียนและคณะเข้าร่วมโครงการดังกล่าว สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะมีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางหรือเงื่อนไข ๓ ประการ ที่จะระบุและเสนอแนะไปยังหน่วยงานภาครัฐที่

เกี่ยวข้อง คือ ประการแรก หากมีสัญญาเช่าครบ ๕ ปี และผู้ร้องเรียน หรือผู้เช่าไม่ผิดสัญญาหรือเงื่อนไข รัฐจะต้องต่อสัญญาให้โดยไม่มีเงื่อนไข ประการที่สอง สำนักงานจะเสนอแนะไปยังกรมที่ดินว่าให้แก้ไขกฎหมาย โดยเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เก็บค่าเช่า หรือผลประโยชน์แทน องค์การบริหารส่วนจังหวัด ประการที่สาม ในอนาคตที่ดินในบริเวณดังกล่าว หากรัฐไม่เข้าใช้ประโยชน์ก็เห็นสมควรที่รัฐจะเพิกถอนหนังสือสำคัญสำหรับ ที่หลวง และจัดสรรที่ดินทำกินและมอบกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ร้องเรียนหรือผู้เช่า ตามกฎหมายต่อไป ซึ่งผู้ร้องเรียนและคณะได้ส่งสำเนาหนังสือยินยอมเข้าร่วม โครงการตามแผนการบริหารจัดการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐ ซึ่งสำนักงาน ลงรับไว้วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๙

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าว จังหวัด พิษณุโลกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นหน่วยงานผู้ถูกร้องเรียนได้มีการชี้แจง ข้อเท็จจริงและจะได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการตามนโยบายการบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และจัดให้ราษฎร ผู้บุกรุกเข้าทำประโยชน์ที่ดิน ถือว่าเรื่องร้องเรียนได้รับการแก้ไขเยียวยา ในเบื้องต้นแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา อย่างไรก็ตาม สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้มีข้อเสนอแนะไปยัง ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลกเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวโดยมี แนวทางหรือเงื่อนไข คือ หากสัญญาเช่าครบ ๕ ปี ผู้ร้องเรียนหรือผู้เช่า ไม่ผิดสัญญาหรือเงื่อนไข รัฐจะต้องต่อสัญญาให้โดยไม่มีเงื่อนไข และในอนาคต

ที่ดินในบริเวณดังกล่าวหากรัฐไม่เข้าใช้ประโยชน์ในที่ดิน ก็เห็นสมควรที่รัฐจะเพิกถอน หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และจัดสรรที่ดินทำกินมอบกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ร้องเรียนหรือผู้เช่าตามกฎหมายต่อไป

ตัวอย่างที่ ๘ หน่วยงานของรัฐออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินราชพัสดุทับที่ดินซึ่งมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์

สรุปประเด็น สำนักงานธนารักษ์พื้นที่แม่ฮ่องสอน ได้ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินราชพัสดุ ทับที่ดินของผู้ร้องเรียนซึ่งมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เลขที่ ๓๐๐ โดยผู้ร้องเรียนได้คัดค้านไว้ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้รอกการออกหนังสือสำคัญไว้ก่อน และให้มีการตรวจสอบสิทธิ แต่เรื่องยังไม่มีมติความคืบหน้า หรือได้รับคำสั่งใดๆ จากหน่วยงาน

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับได้ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ และร่วมหารือกับสำนักงานธนารักษ์พื้นที่แม่ฮ่องสอน โดยนายช่างสำรวจ ๗ เป็นผู้แทนธนารักษ์พื้นที่แม่ฮ่องสอนในการชี้แจงข้อเท็จจริง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ที่ดินของผู้ร้องเรียน ตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) เลขที่ ๓๐๐ ออกหลักฐานจากใบจอง (น.ส.๒) เนื้อที่ ๒-๐-๔๕ ไร่ ยื่นคำขออออก น.ส.๓ วันที่ ๐๕ มกราคม ๒๕๐๙ โดยนาย ว. (เจ้าของที่ดินเดิม) รับ น.ส.๓ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๐๙ และได้ยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงเป็น น.ส.๓ ก เมื่อวันที่ ๐๒ พฤษภาคม ๒๕๒๙ เนื้อที่ตรวจสอบได้ประมาณ ๒-๐-๔๐ ไร่ น้อยกว่าเดิม ๔๕ ตารางวา ตามหลักฐาน น.ส.๓ ก เลขที่ ๖๐๖ เลขที่ดิน และรับ น.ส.๓ ก เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๙ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ เจ้าหน้าที่สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ ได้สำรวจรังวัดปักหลักเขตที่ดินราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ มส.๓๕๐ ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อการใช้ประโยชน์สวนกสิกรรมโรงเรียนบ้านขุนยวม เนื้อที่ตามทะเบียนและ ส.ค.๑ เลขที่ ๒๕๒ ประมาณ ๕-๒-๔๐ ไร่ ผลการสำรวจรังวัดตรวจสอบได้เนื้อที่ประมาณ ๔-๒-๗๕ ไร่ น้อยกว่าทะเบียน ๐-๐-๐๕ ไร่ สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ จึงได้แจ้งกรมธนารักษ์ขอให้เพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก) เลขที่ ๖๐๖ (บางส่วน) แต่มีผู้คัดค้านจำนวน ๒ ราย คือ นาย ว. (เจ้าของที่ดินเดิม) และวัดโพธาราม

จากการตรวจสอบสารบัญญจากทะเบียน น.ส.๓ ก เลขที่ ๖๖ ตั้งแต่ นาย ว. (เจ้าของที่ดินเดิม) รับ น.ส.๓ ก เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๙ ได้จดทะเบียนให้ นาง จ. และนาย ป. เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ ต่อมา นาง จ. และนาย ป. ได้ขายที่ดินดังกล่าวให้แก่ผู้ร้องเรียน เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๒ ผู้ร้องเรียนต้องการแบ่งขายที่ดินให้ นาย ศ. เนื้อที่ ๐-๒-๖๔ ไร่ คงเหลือ ๑-๒-๗๖ ไร่ สำนักงานที่ดินขุนยวมแจ้งให้สำนักงานธนารักษ์พื้นที่แม่ฮ่องสอน ไปคอยระวังชี้แนวเขตกรณีผู้ร้องเรียนขอรังวัดแบ่งขาย สำนักงานธนารักษ์พื้นที่แม่ฮ่องสอนได้มอบหมายให้นายช่างสำรวจ ๗ ไประวังชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน นายช่างสำรวจ ๗ ได้คัดค้านการรังวัดเนื่องจากบริเวณที่ รังวัดแบ่งขาย น.ส.๓ ก แปลงดังกล่าวออกทับซ้อนที่ราชพัสดุด้านทิศตะวันตก บางส่วน

จากการเจรจาไกล่เกลี่ยกับผู้ร้องเรียนข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในการรังวัด ที่ดินดังกล่าว เจ้าพนักงานที่ดินมิได้แจ้งให้ธนารักษ์พื้นที่มาระวังแนวเขตใน

ขณะนั้น จึงทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นของนาย ว. (เจ้าของที่ดินเดิม) ทั้งหมดตามหลักฐาน น.ส.๓ ก เลขที่ ๖๑๖ ซึ่งหากในขณะนั้น ธารักษ์ทราบเรื่องก็จะมาระวังแนวเขตก็จะไม่เกิดปัญหาในลักษณะนี้ขึ้น ซึ่งต่อมารักษ์พื้นที่ได้มีการสำรวจปักหลักเขตที่ดินราชพัสดุ จึงทราบว่าที่ดินราชพัสดุขาดหายไป โดยข้อเท็จจริงปรากฏว่าที่ดินบางส่วนตามหลักฐาน น.ส.๓ ก เลขที่ ๖๑๖ ทับซ้อนที่ดินราชพัสดุ ซึ่งนาย ว. (เจ้าของที่ดินเดิม) และวัดโพธารามได้คัดค้านการแจ้งการรังวัดของสำนักงานที่ดินแม่ฮ่องสอนไว้ เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงชี้แจงให้ผู้ร้องเรียนทราบ และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาให้ผู้ร้องเรียนสามารถดำเนินการได้โดยขออนุญาตคัดค้าน และให้สำนักงานธารักษ์พื้นที่ดำเนินการรังวัดปักแนวเขตที่ดินราชพัสดุ และยื่นเป็นผู้ขอเช่าที่ดินราชพัสดุแปลงดังกล่าวสำหรับอยู่อาศัยได้ต่อไป และสิทธิในสัญญาเช่าสามารถทยอยไปยังรุ่นลูกหลานได้ แต่ที่ดินส่วนที่ไม่ทับที่ราชพัสดุ ธารักษ์พื้นที่ก็จะรับรองแนวเขต และสำนักงานที่ดินดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้ต่อไป ผู้ร้องเรียนยอมรับแนวทางการแก้ไขและตัวแทนธารักษ์พื้นที่ ได้ยืนยันสิทธิการเป็นผู้เช่าให้ผู้ร้องเรียนทราบด้วยแล้ว และแจ้งว่าจะอำนวยความสะดวกในกรณีที่ผู้ร้องเรียนไปยื่นเรื่องขอเช่าที่ดินราชพัสดุด้วย ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

กระบวนการยุติธรรม

- ตัวอย่างที่ ๑** เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมผู้ร้องเรียนและดำเนินคดีผิดไปจากข้อเท็จจริง
- สรุปประเด็น** ผู้ร้องเรียนและญาติเดินทางกลับจากบ้านบิดาผู้ร้องเรียน โดยมีผู้ร้องเรียนเป็นผู้ขับขีรถยนต์ของนาย ส. (นามสมมติ) ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นน้องเขยของผู้ร้องเรียน เนื่องจากนาย ส. เมาสุราและนั่งคู่อยู่ทางตอนหน้า เมื่อถึงจุดตรวจเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตรวจค้นพบอาวุธปืนพกสั้น จำนวน ๑ กระบอก พร้อมกระสุนอยู่ในช่องเก็บของด้านหลังรถยนต์ นาย ส. ยอมรับว่า อาวุธปืนเป็นของตนเอง เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงนำตัวนาย ส. และผู้ร้องเรียนไปที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านนาเดิม ต่อมา นาย ส. ขอให้ผู้ร้องเรียนยอมรับเป็นผู้ครอบครองไปก่อนเป็นการชั่วคราว ระหว่างนั้น นาย ส. อ้างว่าจะกลับไปนำหลักฐานมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ร้องเรียนหลงเชื่อจึงยอมรับต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าอาวุธปืนของกลางเป็นของตนเอง ต่อมา นาย ส. ไม่สามารถนำหลักฐานมาแสดงได้ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงแจ้งข้อหาดำเนินคดีกับผู้ร้องเรียน ผู้ร้องเรียนเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมเนื่องจากอาวุธปืนไม่ได้เป็นของตนเอง
- ผลการพิจารณา** ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาคำร้องเรียนแล้วได้มอบหมายให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ประสานงานไปยังผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านนาเดิมที่เกิดเหตุ ทราบว่า ผู้ร้องเรียนได้อ้างข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนต่อพนักงานสอบสวนด้วยเช่นกัน หากแต่ไม่สามารถนำตัวนาย ส. มาให้การยืนยันได้ พนักงานสอบสวนจึงต้องแจ้งข้อหาผู้ร้องเรียนดำเนินคดีตามกฎหมาย แต่หากผู้ร้องเรียนสามารถนำตัวนาย ส. มาให้การยืนยันว่าอาวุธปืนดังกล่าวเป็นของตน พนักงานสอบสวนก็จะพิจารณาสั่งไม่ฟ้องผู้ร้องเรียน และแจ้งข้อหาดำเนินคดีกับนาย ส. ต่อไป เจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ประสานกลับไปยังผู้ร้องเรียน และได้ชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้ร้องเรียน ทราบและให้นำตัวนาย ส. ไปให้การยืนยันต่อพนักงานสอบสวนตามข้อเท็จจริงต่อไป

ต่อมา สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้สอบถามความคืบหน้าไปยังพนักงานสอบสวนทราบว่า ผู้ร้องเรียนได้นำตัวนาย ส. ไปให้การต่อพนักงานสอบสวนแล้ว และพนักงานสอบสวนได้มีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ร้องเรียน และส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาแล้ว จึงได้ประสานทางโทรศัพท์แจ้งความคืบหน้าให้ผู้ร้องเรียนทราบ ซึ่งผู้ร้องเรียนพอใจและประสงค์ขอให้ยุติเรื่องร้องเรียน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องร้องเรียนดังกล่าวผู้ร้องเรียนได้รับการพิจารณาแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนอย่างเหมาะสมแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

ที่ พิเศษ/2549

██████████
 ██████████
 ██████████
 ██████████

1 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขอขอบคุณ

เรียน คุณกวีป กฤตสีรานนท์

ตามที่ข้าพเจ้า ██████████ เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย อาชีพ
 รับจ้าง ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่ ██████████
 ได้มีหนังสือร้องขอความเป็นธรรมมายังผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรณีข้าพเจ้าถูกเจ้าหน้าที่
 ตำรวจจับ รื้อหาความผิดต่อ พ.ร.บ.อาชญาบัตร เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2549 เวลา 19.00 น. ใน
 เขตท้องที่อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยอาชญาบัตรบอกดังกล่าวมิใช่ของข้าพเจ้า
 แต่ถูกหลอกให้ลงชื่อในบันทึกการจับกุม นั้น

ด้วยความอนุเคราะห์จากท่าน ในการติดตาม เฝ้าระวังเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการ
 ให้เป็นไป ในทางที่ถูกต้อง และเป็นธรรม บัดนี้คดีดังกล่าวส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้าได้สิ้นสุดลง
 แล้ว โดยข้าพเจ้าได้รับการยกฟ้องให้พ้นผิด เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2549 เวลา 09.00 น.
 ณ ศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้าพเจ้ามีความรู้สึกเหมือนยกของหนักออกไปจากอก ที่ได้หลุดพ้นจากปวงกรรม
 ในครั้งนี้ เพราะทั้งชีวิตไม่เคยมีเรื่องเช่นนี้เข้ามาอย่างกราย จึงใคร่ขอขอบพระคุณท่านและคณะฯ
 เป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ มาตั้งแต่ต้น ข้าพเจ้ามุ่งหวังว่าต่อไป
 จะระวังตนเองให้มากขึ้น ไม่ให้เกิดกรณีเช่นนี้ขึ้นมากับตนเองและครอบครัวอีก และจะประพฤติตน
 อยู่บนความถูกต้อง เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ประเทศชาติ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอขอบคุณ

ขอแสดงความนับถือ

██████████
 (██████████)

หนังสือขอบคุณจากผู้ร้องเรียนของตัวอย่างที่ ๑

ตัวอย่างที่ ๒ เจ้าหน้าที่ตำรวจกลับแกลังจับกุมและกล่าวหาว่าผู้ร้องเรียนเป็นเจ้าของจัดให้มีการเล่นการพนัน

สรุปประเด็น ผู้ร้องเรียนขอให้พิจารณาตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอกาญจนดิษฐ์ กลับแกลังจับกุมและกล่าวหาว่าผู้ร้องเรียนกระทำความผิดฐานเป็นเจ้าของจัดให้มีการเล่นการพนัน ทั้งที่ผู้ร้องเรียนไม่ได้กระทำความผิดดังกล่าว

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับประสานงานไปยังสถานีตำรวจภูธรอำเภอกาญจนดิษฐ์ เพื่อขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องเรียนชี้แจงว่าได้เดินทางไปร่วมงานศพ เมื่อไปถึงปรากฏว่ามีการเล่นการพนันอยู่ในบริเวณงานด้วย จากนั้นไม่นานมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าทำการจับกุมผู้เล่นการพนัน ผู้ร้องเรียนได้เดินเข้าไปดูเหตุการณ์ แต่ก็ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าจับกุมและใส่กุญแจมือผู้ร้องเรียน พร้อมทั้งกล่าวหาว่าผู้ร้องเรียนกระทำความผิดฐานเป็นเจ้าของจัดให้มีการเล่นการพนัน ซึ่งผู้ร้องเรียนได้ปฏิเสธข้อกล่าวหาและพยายามอธิบายว่ามีใช้ผู้เล่นและเจ้าภาพจัดให้มีการเล่นพนัน และมีพยานหลายคนในเหตุการณ์ที่ยืนยันได้

ตำรวจภูธรภาค ๘ ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว สรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอกาญจนดิษฐ์ ได้ร่วมกันจับกุมผู้เล่นการพนันไฟ โดยไม่ได้รับอนุญาต เหตุเกิดที่บริเวณงานศพที่จัดขึ้น ณ บ้านพักอาศัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จับกุมผู้ต้องหาในที่เกิดเหตุได้ ๓ คน รวมผู้ร้องเรียนด้วย และได้นำตัวผู้ต้องหาทั้งหมดดำเนินคดี และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการจังหวัดคดีศาลแขวงสุราษฎร์ธานีเพื่อพิจารณา

จากพยานหลักฐานในการจับกุมการพนันไฟ น่าเชื่อว่าขณะเข้าจับกุมมีประชาชนที่ไปร่วมงานศพและผู้เล่นการพนันหลายคนวิ่งหนีกันซุลมุน ซึ่งเป็นจังหวะเดียวกับที่ผู้ร้องเรียนเข้าใจว่ามีเรื่องทะเลาะวิวาทกันจึงเดินออกมาดูที่หน้าบ้าน เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงจับกุมตัวผู้ร้องเรียนในขณะที่กำลังซุลมุนกันดังกล่าว ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุมเชื่อโดยบริสุทธิ์ใจว่าผู้ร้องเรียนเล่นการพนัน แต่จากการสอบสวนพยานบุคคลซึ่งเป็นเจ้าบ้านที่จัดงานศพ ยืนยันว่าตนเป็นเจ้าของบ้านและเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันในครั้งนี้ และผู้ร้องเรียนก็ไม่ได้เล่น

การพนันด้วย ประกอบกับมีผู้ใหญ่บ้านที่ปกครองหมู่บ้านที่ผู้ร้องเรียนพักอาศัยอยู่ ยืนยันว่าผู้ร้องเรียนไม่ได้เล่นการพนันแต่อย่างใด

จากผลการสอบสวนและจากบันทึกคำให้การของพยาน ปรากฏว่าผู้ร้องเรียนมิได้เล่นการพนันตามที่ถูกตั้งข้อกล่าวหาแต่อย่างใด รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอกาญจนดิษฐ์ ผู้พิจารณาและตรวจสอบข้อเท็จจริง ได้พิจารณาว่ากล่าวตักเตือนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้าทำการจับกุมแล้ว จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนอย่างเหมาะสมแล้ว ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงเห็นสมควรให้ยุติการพิจารณา

ตัวอย่างที่ ๓ เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ผู้รับมอบเงินของกลางแทนแต่กลับเก็บของกลางนั้นไว้โดยไม่นำมาคืนให้ผู้ร้องเรียน

สรุปประเด็น ผู้ร้องเรียนเป็นนักโทษเด็ดขาดชาย เรือนจำกลางราชบุรี ศาลจังหวัดสมุทรสาคร ได้มีคำพิพากษาให้คืนเงินของกลาง จำนวน ๙๔,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้ร้องเรียน ต่อมาเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๔๙ ผู้ร้องเรียนได้ทำหนังสือมอบอำนาจให้นาย อ. (นามสมมติ) เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ๕ เรือนจำกลางราชบุรีไปขอรับเงินของกลางดังกล่าวจากเจ้าพนักงานผู้เก็บรักษาเงินของกลาง ที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แต่ผู้ร้องเรียนไม่ได้รับเงินดังกล่าว ผู้ร้องเรียนอ้างว่า ได้ทวงถามไปยังนาย อ. แต่นาย อ. บ่ายเบี่ยงอ้างว่า สถานีตำรวจภูธรอำเภอกระทุ่มแบนได้ส่งจ่ายเป็นเช็คธนาคารยังไม่สามารถนำเช็คดังกล่าวไปขึ้นเงินได้ ทำให้ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อน

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน และได้ประสานงานไปยังกรมราชทัณฑ์ เพื่อขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา สรุปได้ดังนี้

กรมราชทัณฑ์ตรวจสอบข้อเท็จจริงและชี้แจงว่า ผู้ร้องเรียนให้การว่าไม่ได้ทำหนังสือร้องเรียนไปที่ใด หรือให้บุคคลใดเขียนจดหมายร้องเรียนดังกล่าว ผู้ร้องเรียนไม่ได้มอบอำนาจให้นาย อ. ไปรับของกลางดังกล่าวด้วย ในความเป็นจริงผู้ร้องเรียนได้มอบอำนาจให้นาย ม. (นามสมมติ) เป็นผู้ไปรับเงินของกลางคืนตามคำร้องของผู้ร้องเรียน ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๙ ซึ่งนาย ม. ก็ดำเนินการให้โดยได้นำเช็คธนาคารกรุงไทย สาขากระทุ่มแบน ชิดคร่อมชื่อผู้ร้องเรียนมาให้ประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๙ และบอกผู้ร้องเรียนว่า

เช็คไม่สามารถเบิกเงินสดได้ ให้นำเข้าบัญชีธนาคารในนามชื่อของผู้ร้องเรียน เมื่อได้รับเช็คดังกล่าวแล้ว จึงได้ขอความอนุเคราะห์จากนาย ส. (นามสมมติ) เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่งานเงินฝากผู้ต้องขัง เป็นผู้ไปดำเนินการเรื่องดังกล่าว ให้ที่ธนาคารกรุงไทย สาขาราชบุรี ตามหนังสือมอบอำนาจ ตามคำขอของผู้ร้องเรียน และหนังสือเวียนจากกลางราชบุรี ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๙ และหลักฐานการนำเงินฝากเข้าบัญชีของผู้ร้องเรียน ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๙ ซึ่งได้ดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ ทุกประการ

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นมีประเด็นที่น่าสังเกตบางประการ ดังนี้

ประเด็นแรก กรณีที่ผู้ร้องเรียนได้มอบอำนาจให้นาย ม. ไปดำเนินการต่างๆ ที่นาย ม. มิได้เป็นญาติของผู้ร้องเรียน ซึ่งในกรณีที่ผู้ต้องขังเป็นบุคคลต่างดาวและไม่มีญาติ เจ้าพนักงานประจำแดนหรือผู้บังคับแดนน่าจะแนะนำให้ผู้ต้องขังยื่นคำร้องต่อเรือนจำเพื่อให้การสงเคราะห์ในเรื่องดังกล่าวได้ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบใดๆ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็ว และไม่เสี่ยงต่อความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ เรือนจำกลางราชบุรีไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะปล่อยให้ผู้ต้องขังทำนิติกรรมกับบุคคลภายนอกซึ่งไม่ได้เป็นญาติ

ประเด็นที่สอง กรณีที่นาย ม. ได้รับมอบอำนาจจากผู้ร้องเรียนและไปรับเงินของกลางคืนจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอกระทุ่มแบน โดยสั่งจ่ายเป็นเช็คขีดคร่อมชื่อของผู้ร้องเรียน เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ จนถึงวันที่ผู้ร้องเรียนมีคำร้อง เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๙ ขอให้ทางเรือนจำกลางราชบุรีดำเนินการนำเช็คดังกล่าวไปขึ้นเงินและนำเงินดังกล่าวเข้าบัญชีให้ผู้ร้องเรียน ซึ่งผู้ร้องเรียนได้รับเงินเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๙ แต่เนื่องจากระยะเวลาในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวได้ใช้เวลาประมาณ ๕ เดือน ผู้ร้องเรียนจึงได้รับเงิน ซึ่งการดำเนินการทั้งหมดผ่านการรับรู้ของเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบประจำแดน แต่ไม่มีการแนะนำแนวทางที่ถูกต้องให้กับผู้ร้องเรียน

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความกระจ่างและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงเสนอแนะให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวให้ได้ความชัดเจน ซึ่งต่อมากกระทรวงยุติธรรมได้แจ้งผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวแล้ว สรุปว่า พยานหลักฐานจาก

ผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ปรากฏการกระทำของนาย อ. เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ๕ ปฏิบัติหน้าที่ประจำงานควบคุมแดน ๗, นาย ส. เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ผู้รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่งานเงินฝากผู้ต้องขัง และนาย บ. พนักงานราชการ ปฏิบัติหน้าที่ประจำงานธุรการ เรือนจำกลางราชบุรี มีมูลอันควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง จึงได้แจ้งเรื่องให้กรมราชทัณฑ์ดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงกับบุคคลทั้งสาม และหากการสอบสวนปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่รายอื่นใดมีส่วนร่วมในการกระทำผิดหรือต้องร่วมรับผิดชอบในเรื่องที่เกิดขึ้น ก็ให้ดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป ทั้งนี้ เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของผู้ร้องเรียน และป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในการดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการ จึงได้แจ้งให้กรมราชทัณฑ์ย้ายผู้ร้องเรียนไปคุมขังที่เรือนจำอื่นตามสมควรโดยเร็วด้วยแล้ว

ตัวอย่างที่ ๔ สรุปประเด็น

เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่คืนธนบัตรของกลางในคดี

ขอให้ตรวจสอบเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลสมเด็จพระยา กรมผู้ร้องเรียนยังไม่ได้รับธนบัตรของกลางคืนเป็นเงินจำนวน ๑๗,๗๐๐ บาท ซึ่งศาลอาญารธนบุรีพิพากษาให้คืนธนบัตรของกลางดังกล่าวแก่ผู้ร้องเรียน เนื่องจากมิใช่ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดในคดีที่ผู้ร้องเรียนถูกฟ้องเป็นจำเลย ผู้ร้องเรียนได้มอบอำนาจให้นางสาว จ. (นามสมมติ) เป็นผู้ไปรับธนบัตรจำนวนดังกล่าวคืนจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งนางสาว จ. ได้ไปยื่นเรื่องเพื่อขอรับธนบัตรคืนโดยพันตำรวจโท ช. (นามสมมติ) แจ้งให้ติดต่อกลับมาอีกครั้ง เพราะต้องรอการอนุมัติจากผู้กำกับกับการสถานีตำรวจก่อน หลังจากนั้น นางสาว จ. ได้โทรศัพท์สอบถามความคืบหน้าหลายครั้ง และได้รับแจ้งว่า ผู้กำกับยังไม่อนุมัติต้องรอคำตอบเป็นหนังสือยืนยันจากเจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าของคดีเดิม เพราะเป็นผู้เก็บเงินดังกล่าวไว้ ซึ่งกรณีดังกล่าวผู้ร้องเรียนเกรงว่าอาจไม่ได้รับความเป็นธรรมเนื่องจากการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความล่าช้าและไม่คืบหน้า

ผลการพิจารณา

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ประสานงานไปยังผู้กำกับกับการสถานีตำรวจนครบาลสมเด็จพระยาเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เพื่อสอบถามข้อเท็จจริง ซึ่งได้รับแจ้งว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าของคดีได้ย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ที่สถานีตำรวจนครบาลอื่นแล้ว อย่างไรก็ตามผู้กำกับกับการสถานีตำรวจนครบาลสมเด็จพระยาจะได้ดำเนินการติดต่อประสานให้และจะแจ้งความคืบหน้าให้ทราบต่อไป

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
เลขที่เรื่อง: ๗/๑๕๖/๒๕๕๐
วันที่รับเรื่อง: ๗/๑๕๖/๒๕๕๐
วันที่: ๗/๑๕๖/๒๕๕๐
ผู้เขียน: [redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]

เรื่อง ขอแจ้งความคืบหน้าเกี่ยวกับเรื่อง ร้องเรียนที่ ๗/๑๕๖/๒๕๕๐
เรื่อง ท่านผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา

อ้างถึง จดหมายคำร้องถึงท่าน ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2550

ตามที่ข้าพเจ้าได้ส่งจดหมายคำร้องถึงท่าน เพื่อขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง และเร่งรัดให้
ตัว จ. ศ. ก. น. ดำเนินการตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น และเงินของกลางตามคำวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้น
และท่านได้รับไว้ เป็นเรื่องร้องเรียนที่ ๗/๑๕๖/๒๕๕๐ นั้น

ข้าพเจ้าขอแจ้งความคืบหน้าเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวว่า ผู้รับมอบอำนาจได้แจ้งข้าพเจ้าว่า
ในระหว่างวันพุธที่ 24 พฤษภาคม 2550 นี้ น.ต.ท. [redacted] ได้เดินทางไปรับเงิน
ของกลาง 1๗,๗๐๐ บาท ตามคำวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้น และ ผู้รับมอบอำนาจได้รับเงินดังกล่าว
พร้อมหลักฐานข้อเท็จจริงที่ปรากฏแก่ ส.น. ส.ม. เจ. เจ้าพนักงานสอบสวน ท.ท.ท. [redacted] แจ้งว่า
ของร้องทุกข์ที่ว่า เพราะพวก ทาง ร.ต.อ. [redacted] ที่เป็นเจ้าของคดีเดิม และย้ายไปอยู่ที่ ส.น. ส. ม. เจ.
มาส่งมอบเงินดังกล่าวคืนให้

ข้าพเจ้าจึงมีหมายเพื่อทราบขอพยานบุคคลที่ท่าน บุกรก ร่วม ตรวจ สอบ และเร่งรัด ในเรื่องดังกล่าว
จนสิ้นใจรู้สึกว่าได้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
[redacted]
[redacted]

วิมลพร ศุภมิตร
รองโฆษกผู้ตรวจการแผ่นดิน
29 พ.ค. 2550

ต่อมาสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้รับแจ้งว่า เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ นางสาว จ. ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ร้องเรียนได้ไปรับธนบัตรของกลางเป็นจำนวนเงิน ๑๗,๗๐๐ บาท ที่สถานีตำรวจนครบาลสมเด็จพระเจ้าพระยาเรียบร้อยแล้ว

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา อย่างไรก็ตาม ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้มีข้อเสนอแนะไปยังผู้บัญชาการตำรวจนครบาล โดยเห็นว่า ควรกำชับเจ้าหน้าที่ในสังกัดให้ระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่กรณีดังกล่าว ควรเร่งรัดดำเนินการตามคำพิพากษา ไม่ควรดำเนินการล่าช้าจนเกิดเหตุร้องเรียนขึ้น ทำให้ประชาชนได้รับความเสียหาย รวมทั้งอาจขาดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้

ตัวอย่างที่ ๕ สรุปประเด็น

เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดีโจรกรรมรถยนต์ล่าช้า และไม่มีความคืบหน้า

เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๐ ผู้ร้องเรียนได้แจ้งความรถยนต์หายกับพันตำรวจโท ว. (นามสมมติ) พนักงานสอบสวน (สบ ๒) สถานีตำรวจนครบาลบางเขนว่า วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๐ ผู้ร้องเรียนได้ขับรถยนต์ทะเบียน บต XXXX ชัยภูมิ ไปธุระ โดยมี นางสาว ช. (นามสมมติ) นั่งโดยสารไปทำธุระด้วยกันที่วัดพระศรีมหาธาตุ เขตบางเขน กรุงเทพฯ เมื่อถึงที่เกิดเหตุได้จอดรถยนต์และผู้ร้องเรียนลงไปซื้อของภายในวัด เมื่อกลับมาปรากฏว่า รถยนต์ได้หายไปพร้อมนางสาว ช. พนักงานสอบสวนได้รับแจ้งและบันทึกไว้

ต่อมาวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๐ ผู้ร้องเรียน (ผู้ครอบครองรถตามสัญญาเช่าซื้อ) พร้อมผู้เสียหาย (ผู้รับมอบอำนาจจากบริษัทเงินทุนจำกัดมหาชนแห่งหนึ่ง) ได้เข้าแจ้งความเพื่อดำเนินคดีกับ นางสาว ช. และพวก ในข้อหาร่วมกันลักทรัพย์และพันตำรวจโท ว. ได้รับแจ้งคำร้องทุกข์แล้วตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี และพนักงานสอบสวนได้ทำหนังสือแจ้งนายทะเบียนยานพาหนะชัยภูมิ เพื่อขออายัดการดำเนินการทางทะเบียนของรถที่ถูกโจรกรรมนับแต่เกิดเหตุจนถึงปัจจุบัน ผู้ร้องเรียนเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้ดำเนินการออกหมายจับผู้ไม่ยกรถยนต์ของผู้ร้องเรียนไป โดยที่ผู้ร้องเรียนได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่

ตำรวจทราบแล้วและผู้ร้องเรียนได้ติดต่อสอบถามความคืบหน้าในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ แต่ไม่มีความคืบหน้าแต่อย่างใด ผู้ร้องเรียนเกรงว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมจึงร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ผลการพิจารณา สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ประสานงานไปยังพันตำรวจโท ว. เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ เพื่อสอบถามข้อเท็จจริง ซึ่งพันตำรวจโท ว. ได้ให้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าเมื่อประมาณต้นปี ๒๕๔๓ ผู้ร้องเรียนอยู่กับนางสาว ช. โดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส มีบุตรชาย ๑ คน แต่ต่อมาได้แยกทางกันเมื่อตุลาคม ๒๕๔๔ ปัจจุบัน นางสาว ช. ได้สมรสใหม่แล้ว

ในวันก่อนเกิดเหตุ นางสาว ช. ได้โทรศัพท์มาหาเพื่อให้ตนนำของเล่นไปให้บุตรชาย แต่ผู้ร้องเรียนไม่รู้จักเส้นทาง จึงนัดพบกันที่ศูนย์การค้าก่อน แต่เนื่องจากผู้ร้องเรียนมีธุระจึงได้ขับรถเข้าไปที่วัดพระศรีมหาธาตุก่อน เมื่อผู้ร้องเรียนลงไปทำธุระได้ให้นางสาว ช. นั่งรออยู่ในรถ ปรากฏว่า นางสาว ช. ได้ให้ชายสองคนมาเอารถไปจากการครอบครองของผู้ร้องเรียน หลังจากเกิดเหตุก็ไม่สามารถติดต่อกับนางสาว ช. ได้อีก อนึ่ง ผู้ร้องเรียนให้ข้อมูลว่า รถยนต์คันดังกล่าวตนได้ซื้อมาภายหลังจากที่เลิกกับนางสาว ช. แล้ว เงินที่เช่าซื้อรถยนต์เป็นเงินจากการทำมาหาได้ร่วมกับภรรยาคนใหม่

นอกจากข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว พันตำรวจโท ว. แจ้งว่า ได้เคยไปให้ศาลอาญาพิจารณาออกหมายจับมาแล้ว ๑ ครั้ง แต่ศาลพิจารณาว่า กรณีนี้เป็นเรื่องการแบ่งสินสมรส ซึ่งเป็นเรื่องทางแพ่ง และต้องให้คู่กรณีมาแก้ข้อกล่าวหาด้วยการออกหมายเรียก แต่พันตำรวจโท ว. เห็นว่า นางสาว ช. คงไม่มาตามหมายเรียก เนื่องจากที่อยู่ปัจจุบันของนางสาว ช. อยู่ที่ทะเบียนบ้านกลาง จึงควรออกหมายจับ และพันตำรวจโท ว. ได้นัดให้ผู้ร้องเรียนมาพบที่สถานีตำรวจนครบาลบางเขน ในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ หลังจากนั้นทั้งสองได้ไปศาลอาญา และพันตำรวจโท ว. ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับ ศาลได้สอบถามพยานหลักฐานเพิ่มเติม และออกหมายจับนางสาว ช. ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาคำร้องเรียนประกอบคำชี้แจงจากสถานีตำรวจนครบาลบางเขนแล้วเห็นว่า พันตำรวจโท ว. พนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนคดีได้ขอออกหมายจับนางสาว ช. จากศาลอาญาแล้ว

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
 เรื่องร้องเรียนที่ ๗๔๓ / ๒๕๕๐
 วันที่ ๔ / ต.ค. / ๒๕๕๐
 ผู้รับผิดชอบ ไชย

24 สิงหาคม 2550

เรียน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

เรื่อง กล่าวแสดงความขอบคุณ

เนื่องด้วยเมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา ผมได้ยื่นหนังสือร้องเรียนมายังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ช่วยเร่งรัด [REDACTED] เจ้าหน้าที่พนักงานสอบสวน สน. บางเขน เจ้าของคดี ให้ดำเนินการเรื่องขอหมายจับ นางสาว [REDACTED] และพวก ในคดีร่วมกันลักทรัพย์ (รถยนต์) ตอนนี้ผมก็ได้หมายจับตามที่ต้องการแล้ว ผมจึงขอแสดงความขอบคุณมายังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และขอขอบคุณคุณธิตา ส่วนสอบสวน2ที่ช่วยติดต่อและประสานงานให้ผม ตามที่ผมได้ร้องเรียนมา ผมจึงขอแสดงความขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ด้วยความเคารพ

[REDACTED]
 [REDACTED]

หนังสือขอบคุณจากผู้ร้องเรียนของตัวอย่างที่ ๕

จึงเห็นว่าผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอย่างเหมาะสมแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

อย่างไรก็ตาม ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีข้อเสนอแนะไปยังผู้บัญชาการตำรวจนครบาลว่า ควรกำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดให้เอาใจใส่ต่อคำแจ้งความร้องทุกข์ของประชาชน และรีบเร่งพิจารณาโดยละเอียดในการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานโดยเร็ว ไม่ควรดำเนินการล่าช้าจนเกิดเหตุร้องเรียนขึ้น ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเสียหาย รวมทั้งอาจขาดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการทำงานและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้

ตัวอย่างที่ ๖

สรุปประเด็น

เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่คืนของกลางที่มีไซของกลางที่ใช้กระทำความผิด

เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๖ มีคนร้ายเข้าไปจัดร้านขายของของผู้ร้องเรียนและได้นำทรัพย์สินออกไปจำนวนมากไป ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองกาญจนบุรี จับกุมผู้ต้องหาได้พร้อมของกลาง พนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนจึงมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ต้องหา และศาลพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย ๒ ปี แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่คืนของกลางให้ทั้งที่ในสำนวนการสอบสวนเขียนว่า ของกลางได้รับคืนไปแล้ว กรณีดังกล่าวผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนมาก จึงร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ผลการพิจารณา

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าของคดีเพื่อขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและได้เจรจา จนกระทั่งมีการคืนทรัพย์สินดังกล่าวให้แก่ผู้ร้องเรียน และผู้ร้องเรียนได้มีหนังสือชมเชยการปฏิบัติงานมายังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาด้วย

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณากรณีดังกล่าวแล้วเห็นว่าพนักงานสอบสวนได้ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ร้องเรียนแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
 วันที่ ๒๒/๑๐/๕๐
 วันที่ ๒๒/๑๐/๕๐
 เวลา ๑๐.๐๐ น.

[REDACTED]
 [REDACTED]

10 กันยายน 2550

เรียน นายพรเทพ และ นายพรเทพ มณีรัตน์

เรียน ท่านผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ข้าพเจ้า ชัยยศ ประยาภคณาภิบาล ทนายที่ปรึกษา ได้ส่งหนังสือ
 เรื่องเรียน เรื่อง เกี่ยวกับคดีความร้าย ไม่ไปวัดรับทราบ และ ลักทรัพย์
 ทรัพย์สิ้น สิ้นจนหายสาบสูญ เพื่อ วันที่ 6 ส.ค. 2546 และต่อมา
 ได้แจ้งที่ ตำรวจ อ.ภ. เมือง นครศรีฯ ได้สืบพบ นาย [REDACTED] นรือ
 [REDACTED] ผู้ต้องหาได้ พร้อมพร้อม กลาง ซึ่งเป็น ๕๐๐ บาท ๑ โดย
 พันตำรวจ ท. [REDACTED] เป็นพยาน ส.๗๖๘ ได้
 สืบพบ อัยการ ได้ฟ้อง ผู้ต้องหาแล้ว และ ต่อมา ศาล ได้ตัดสิน
 1๑ ธันวาคม 2548 คดีโทษ จำคุก ๑๒๖ 2 ปี 9 เดือน หรือ ๑๖ ๖๖
 ทรัพย์ ประหารโทษ ไม่ให้คืน ๓๗๖ ๗ ได้ติดต่อ พร้อม ๕๐๐ บาท
 โดย ทนาย เป็นร.ช. ๑๐๓ นายปี ก็ได้รับ ทนายเพียง จาก พ.ม.ก.
 งาน ส.๗๖๘ อ.ภ. ๑๐ ๓๖๖ กู้ที่ กู้ได้ จึงความใจดีของ นาย
 เพราะ ทนายที่ ยัด ได้มาขึ้น เป็นทนาย ที่ ยัด มาเพื่อ ๑๐ จำนวน ๖ บาท
 ได้ ๕๐๐ บาท มาลงทำน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อ วันที่ 3

หนังสือขอขอบคุณจากผู้ร้องเรียนของตัวอย่างที่ ๖

สิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างที่ ๑ โรงงานเฟอร์นิเจอร์ส่งกลิ่นเหม็นและทำให้เกิดฝุ่นละอองมาก
สรุปประเด็น ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากโรงงานเฟอร์นิเจอร์แห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการส่งกลิ่นเหม็นและทำให้เกิดฝุ่นละอองมาก ผู้ร้องเรียนได้ร้องเรียนไปยังหน่วยงานราชการหลายแห่งแล้ว แต่ไม่ได้รับการแก้ไขปัญหา

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนและคำชี้แจงจากจังหวัดสมุทรปราการแล้ว มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๘ จังหวัดสมุทรปราการได้มอบหมายให้สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการจัดส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบโรงงานเฟอร์นิเจอร์ที่ถูกร้องเรียน แล้วพบว่า โรงงานดังกล่าวประกอบกิจการส่งกลิ่นเหม็นและฝุ่นละอองจากสารเคมีจริง เนื่องจากมาตรการป้องกันกลิ่นอันตรายเคมีจากการพ่นสีชิ้นงานมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหาย หรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานได้ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ “ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงงานนี้ หรือการประกอบกิจการโรงงาน มีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายความเสียหาย หรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงาน หรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงานระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือแก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับอีกวันละไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง” โดยสั่งให้มีมาตรการป้องกันกลิ่นอันตรายเคมีจากการพ่นสีชิ้นงานเพิ่มเติมให้มีประสิทธิภาพเพียงพอมิให้ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๙

๒. เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๙ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการได้ส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปติดตามผลการปรับปรุงแก้ไขปรากฏว่า โรงงานดังกล่าวได้ปรับปรุงแก้ไขโดยซ่อมแซมปล่องระบายอากาศ

ที่รั้วให้อยู่ในสภาพมิดชิด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดได้ขอความร่วมมือไปยังศูนย์วิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมโรงงานภาคตะวันออกเฉียงของกรมโรงงานอุตสาหกรรมมาวิเคราะห์อากาศที่ระบายออกจากโรงงาน

๓. เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๙ ศูนย์วิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมโรงงานภาคตะวันออกเฉียงได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปเก็บตัวอย่าง ตรวจวิเคราะห์ ตัวอย่างปริมาณสารเจือปนที่ระบายสู่อากาศ ผลการตรวจวิเคราะห์ ปรากฏว่ามีค่าไม่เกินตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๘

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงจากหนังสือชี้แจง และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า เมื่อสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการได้สั่งให้โรงงานเพอร์นิเจอร์ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการป้องกันกลิ่นอายสารเคมีจากการพ่นสีชิ้นงานให้มีประสิทธิภาพเพียงพอ และโรงงานดังกล่าวได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว และจากการตรวจวัดวิเคราะห์ตัวอย่างสารเจือปนที่ระบายสู่อากาศของโรงงานมีค่าไม่เกินตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๗ เรื่องดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่ทางราชการได้ดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนให้แก่ผู้ร้องเรียนอย่างเหมาะสมแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

ตัวอย่างที่ ๒	โรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลังปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำ ทำให้น้ำเน่าเสีย และส่งกลิ่นเหม็น
สรุปประเด็น	ผู้ร้องเรียนในฐานะเจ้าของรายการข่าวช่วยชาวบ้าน สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง ๗ ได้รับการร้องเรียนจากประชาชนว่า โรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลังแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม ได้ปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำในเวลากลางคืน ทำให้น้ำในแม่น้ำเน่าเสีย ส่งกลิ่นเหม็น และไม่มีหน่วยงานราชการเข้ามาแก้ไขปัญหา ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก
ผลการพิจารณา	ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับได้ประสานงานไปยังจังหวัดนครปฐมและกรมโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อขอให้

ชี้แจงข้อเท็จจริง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑. โรงงานที่ถูกร้องเรียนดังกล่าว ประกอบกิจการผลิตแ餅ดัดแปลงจากแ餅ข้าวเจ้าหรือแ餅มันสำปะหลัง โดยติดตั้งระบบบำบัดน้ำทิ้งเป็นแบบ Biogas พร้อมบ่อกักเก็บ แต่เนื่องจากระบบบำบัดน้ำทิ้งดังกล่าว ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จึงทำให้เกิดการตกตะกอนและหมักหมมของแ餅 ทำให้มีกลิ่นเน่าเหม็นก่อความเดือดร้อนแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง

๒. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐมได้มีคำสั่ง ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ ให้โรงงานดังกล่าวปรับปรุงแก้ไขระบบบำบัดน้ำเสีย ให้มีประสิทธิภาพเพียงพอ ไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนหรืออันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน และผู้อยู่อาศัยบริเวณข้างเคียงให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๔ แต่เนื่องจากผู้รับเหมาไม่เข้ามาดำเนินการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียของโรงงาน ตามที่ได้ทำสัญญาไว้ ผู้ประกอบการจึงไม่สามารถทำการปรับปรุงแก้ไขระบบบำบัดน้ำเสียได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด จึงขอขยายระยะเวลาในการปรับปรุงออกไปอีกถึงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๔ ทั้งนี้ ในระหว่างรอผู้รับเหมารายใหม่ ทางโรงงานได้ดำเนินการแก้ไข โดยการ

- ปลุกต้นอโศกอินเดียรอบรั้วโรงงาน เพื่อให้ต้นไม้อุดซับกลิ่นน้ำเสีย
- ซิงพลาสติกทอตาข่าย (สแลน) รอบรั้วโรงงาน ตามที่ประชาชนร้องขอ
- เลี้ยงสารจุลินทรีย์ EM (Effective Microorganisms) เพื่อช่วยในการบำบัดน้ำเสีย และ
- ลดกำลังการผลิตโดยผลิตให้จุลินทรีย์มีอาหารเท่านั้น ทั้งนี้โรงงานได้หยุดผลิตเป็นเวลารวม ๒๗ วัน

๓. จังหวัดนครปฐมได้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงมายังผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาว่า อำเภอบางเลนได้มอบหมายให้องค์การบริหารส่วนตำบลบางเลน ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครปฐม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ร้องเรียน ร่วมกันตรวจสอบข้อเท็จจริง และได้สั่งการให้โรงงานผู้ถูกร้องเรียนดำเนินการแก้ไข ปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นจากระบบบำบัดน้ำเสียของโรงงานให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน และให้องค์การบริหารส่วนตำบลบางเลนเฝ้าระวังมลภาวะดังกล่าว

ต่อมา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ประสานไปยังที่ทำการปกครอง จังหวัดนครปฐม เพื่อสอบถามความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาก็ได้รับการชี้แจงจากเจ้าพนักงานปกครองว่า ขณะนี้ไม่มีปัญหาการเรียนแล้ว แต่ไม่ทราบได้ว่าระบบบำบัดน้ำเสียได้ดำเนินการไปเพียงใด ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงประสานไปยังสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม ได้รับการชี้แจงจากหัวหน้าฝ่ายโรงงานอุตสาหกรรมว่า ทางโรงงานผู้ถูกร้องเรียนได้ดำเนินการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียแล้ว โดยจะรายงานข้อเท็จจริงและส่งภาพถ่ายผลการดำเนินการภายในเดือนมกราคม ๒๕๕๐

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากโรงงานผู้ถูกร้องเรียนได้มีการขอขยายระยะเวลาในการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียมาโดยตลอด ตั้งแต่ได้รับคำสั่งจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม แต่ยังไม่ปรากฏว่าการแก้ไขปัญหากลั่นเหม็นจากระบบบำบัดน้ำเสียของโรงงานในระยะยาวอย่างเป็นระบบ ได้ดำเนินการคืบหน้าไปมากน้อยเพียงใด ดังนั้น จึงเห็นควรที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะแจ้งให้จังหวัดนครปฐมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดติดตามผลการดำเนินการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร่งด่วน และเพื่อป้องกันมิให้เกิดเรื่องร้องเรียนในลักษณะดังกล่าวขึ้นอีก จังหวัดนครปฐมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะได้ดำเนินการตรวจสอบอย่างจริงจัง สม่่าเสมอ และต่อเนื่อง ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้เคยเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาหน้าเสาเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติจังหวัดนครปฐมแบบบูรณาการและยั่งยืน

ตัวอย่างที่ ๓

สรุปประเด็น

ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากฝุ่นละอองที่เกิดจากการดำเนินกิจการโรงสีข้าว ผู้ร้องเรียนขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน กรณีที่ได้รับความสะดวกเดือดร้อนจากฝุ่นละอองที่เกิดจากการสีข้าวของโรงสีข้าวแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรีทุกวัน ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เนื่องจากโรงเก็บแกลบของโรงสีข้าวที่ตั้งอยู่ติดกับทางหลวงแผ่นดินโดยไม่มีกำบัง ฝุ่นละอองแกลบที่เหมาะสม อีกทั้งท่อส่งแกลบที่ออกมาจากเครื่องสีข้าวจะพ่นฝุ่นละอองอยู่ตลอดเวลา และกระจายออกไปตามกระแสลม ทำให้คริวเรือนไม่สามารถตากเสื้อผ้าไว้นอกบ้านได้ และคนในชุมชนจะมีปัญหาเรื่องภูมิแพ้และโรคทางเดินหายใจ และสร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนโดยรอบเป็นอย่างมาก

แม้จะได้แจ้งให้ผู้ประกอบการโรงสีทราบแล้ว แต่ก็ไม่มี การแก้ไขใดๆ ประชาชน จึงแจ้งไปยังสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (ฝ่ายอุตสาหกรรมโรงงาน) แต่ก็ไม่มี การดำเนินการใดๆ จึงร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้พิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน และประสานงานกับจังหวัดสุพรรณบุรี และพิจารณาร่วมกับกฎหมายต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นสรุปได้ ดังนี้

จังหวัดสุพรรณบุรีได้มอบหมายให้สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรีตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏ ผลดังนี้

๑. สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับรายงานจากอำเภอ ศรีประจันต์ว่า เทศบาลตำบลได้ให้เจ้าหน้าที่เข้าแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อน ดังกล่าวแล้ว และทางโรงสีข้าวได้ดำเนินการแก้ไขเป็น ๒ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ ทำการติดตั้งวัสดุและกรองฝุ่นละออง เพื่อลดปริมาณ ฝุ่นแกลบที่ฟุ้งกระจายจากยุ้งแกลบ และควบคุมความเร็ว รถบรรทุกที่วิ่งเข้า - ออก โรงสีไม่ให้เกิน ๒๐ กม./ชม. และให้มีการคลุมปิดแกลบให้เรียบร้อย

ระยะที่ ๒ จะจัดทำระบบสายพานลำเลียงมาใช้ลำเลียงแกลบที่ เกิดจากการสีข้าวแทนการใช้พัดลมเป่าแกลบมาที่ยุ้ง เก็บแกลบ ซึ่งคาดว่าจะสามารถลดฝุ่นละอองที่ฟุ้งกระจาย บริเวณยุ้งแกลบได้อย่างถาวร

๒. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรี ได้มีคำสั่งให้ผู้ประกอบ กิจการโรงงานหยุดประกอบกิจการโรงงานทั้งหมด จนกว่าจะได้ปรับปรุงแก้ไข ระบบขจัดฝุ่นที่เกิดจากกระบวนการสีข้าวให้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะป้องกัน ฝุ่นมิให้ส่งผลไปก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อผู้อาศัยบริเวณใกล้เคียงโรงงานได้ โดยให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๙ จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๙ จากการเข้าตรวจสอบปรากฏว่า ผู้ประกอบกิจการโรงงาน ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระบบขจัดฝุ่นละอองที่เกิดจากกระบวนการสีข้าวเสร็จ เรียบร้อยแล้ว จึงอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้

อนึ่ง จากการประสานกับผู้ร้องเรียนสอบถามผลการปรับปรุงแก้ไขโรงงานทราบว่า ผู้ร้องเรียนและประชาชนที่อยู่อาศัยในละแวกใกล้เคียงได้เฝ้าดูผลการปรับปรุงแก้ไขโรงงานตลอดระยะเวลา ๔ - ๕ เดือนที่ผ่านมา ในระยะแรกโรงงานยังไม่ได้ทำประตูปิดกันโรงเก็บแกลบ แต่ขณะนี้โรงงานได้ทำประตูปิดกันโรงเก็บแกลบเรียบร้อยแล้ว และได้ทำระบบสายพานลำเลียงมาใช้ลำเลียงแกลบแทนระบบเดิมที่ใช้พัดลมเป่าแกลบมายังโรงเก็บแกลบ ทำให้ไม่มีฝุ่นละอองฟุ้งกระจายสร้างความเดือดร้อนให้แก่ชุมชนแล้ว ซึ่งผู้ร้องเรียนมีความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

สาธารณูปโภค

- ตัวอย่างที่ ๑** ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากไม่มีไฟฟ้าใช้
- สรุปประเด็น** บ้านของผู้ร้องเรียนไม่มีไฟฟ้าใช้มา ๑๕ ปี ทั้งที่ระยะทางจากเสาไฟฟ้าห่างจากบ้านผู้ร้องเรียนเพียง ๕๐๐ เมตร ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารส่วนตำบลจอมบึงได้จัดโครงการขยายเขตไฟฟ้าให้ แต่บ้านของผู้ร้องเรียนตกสำรวจ จึงขอความช่วยเหลือจากผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ร้องเรียนได้มีไฟฟ้าใช้ด้วย
- ผลการพิจารณา** ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน และได้ประสานงานไปยังการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ซึ่งรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอจอมบึงได้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงว่า บริเวณดังกล่าวมีราษฎรอาศัยอยู่จำนวน ๓ หลังคาเรือน มีค่าใช้จ่ายในการขยายเขตเป็นเงิน ๑๖๖,๐๒๗ บาท ซึ่งเกินวงเงินที่กำหนด จึงไม่สามารถดำเนินการได้ในขณะนี้ และเนื่องจากราษฎรกลุ่มนี้ไม่มีเงินมาสมทบอีก ๒๗,๘๘๘ บาท การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอจอมบึงจึงได้ขอความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลจอมบึงให้สนับสนุนงบประมาณดังกล่าว หากไม่ได้รับการสนับสนุน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีหลักเกณฑ์ช่วยเหลือให้กับราษฎรที่เกินเงินลงทุนโดยติดตั้งระบบโฮมโซลาร์เซลล์

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ติดตามความคืบหน้ากรณีดังกล่าว โดยประสานไปยังการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอจอมบึง ได้รับแจ้งว่า ปัจจุบันมีราษฎรยื่นความประสงค์ขอใช้ไฟฟ้าเพิ่มเติมอีก ๑ หลัง ทำให้ค่าใช้จ่ายในการขยายเขตเฉลี่ยเงินลงทุนเป็นเงิน ๒๙,๐๐๖.๗๕ บาท ต่อหลังคาเรือน ซึ่งอยู่ในวงเงินที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสามารถให้ความช่วยเหลือได้ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงได้ดำเนินการจัดบ้านของผู้ร้องเรียนและราษฎรในบริเวณดังกล่าวรวม ๔ หลัง เข้าโครงการไฟฟ้าชนบทระยะที่ ๓ และขออนุมัติงบประมาณดำเนินการขยายเขตไฟฟ้าให้ราษฎรกลุ่มดังกล่าวต่อไป ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอจอมบึงได้ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบพื้นที่ และดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ผู้ร้องเรียนอย่างเหมาะสมแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

ร. อ. น. น. /
ช. ก. น. น.

สถานงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

เรื่องร้องเรียนที่ ๑๕๐ / ๒๕๕๐

วันที่ ๒๗ / ๑๒ / ๒๕๕๐

ผู้รับผิดชอบ อ. วิจิตรพร

เรื่องผู้ยื่นข้อกล่าวหาและพยานหลักฐานต่อหน่วยงานของรัฐสภาและผู้รับผิดชอบของรัฐสภา

เนื่องจากเมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมาได้ฟ้องจดหมายมาว่าแจ้งเรื่อง
บ้านไม่มีไฟฟ้าใช้ และเอื้อเฟื้อทางสำนักงาน ก. อำเภอร่องบัวใหญ่ ขอขาน้ำทิพย์
น้ำขอมันได้ใช้ไฟเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงมีหมายและลงจากมาขอจด
ที่ทางสำนักงาน ก. ได้ดำเนินเรื่องไว้จากสำนักงาน จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความยินดี

หนังสือขอบคุณจากผู้ร้องเรียนของตัวอย่างที่ ๑

- ตัวอย่างที่ ๒** สำนักงานประปาคำนวณค่าใช้จ่ายในการติดตั้งประปาในอัตราที่ไม่เป็นธรรม
- สรุปประเด็น** ผู้ร้องเรียนได้ติดต่อสำนักงานประปา สาขาบางบัวทองเพื่อขอติดตั้งประปาใหม่ที่บ้าน โดยได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ว่า ผู้ร้องเรียนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการติดตั้งเป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท และต้องเพิ่มเงินอีกประมาณ ๔๒,๐๐๐ บาท โดยที่ให้เกิดผลว่า บ้านของผู้ร้องเรียนอยู่ลึกต้องเดินท่อประปาเข้าไป แต่ผู้ร้องเรียนเห็นว่า บ้านข้างเคียงที่เคยติดตั้งประปาใหม่เช่นกันเสียค่าใช้จ่ายเพียงราว ๗,๐๐๐ บาท จึงขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาตรวจสอบ
- ผลการพิจารณา** ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน และได้ประสานงานไปยังสำนักงานประปา สาขาบางบัวทอง ซึ่งมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

เจ้าหน้าที่สำนักงานประปา สาขาบางบัวทองแจ้งในเบื้องต้นว่า ปัจจุบันนี้สำนักงานประปามีเงื่อนไขว่า มาตรวัดน้ำต้องอยู่หน้าสถานีที่ใช้ น้ำ และสำนักงานประปาสามารถให้เงินสนับสนุนติดตั้งท่อประปาได้เพียงหลังละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาทเท่านั้น ส่วนข้างบ้านที่ผู้ร้องเรียนแจ้งว่า เสียค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง ๗,๐๐๐ บาทนั้น เนื่องจากบ้านหลังดังกล่าวขอติดตั้งมานานหลายปีแล้ว จากนั้นได้ประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเรื่องดังกล่าว ซึ่งได้รับแจ้งว่าจะดำเนินการตรวจสอบที่บ้านของผู้ร้องเรียนและจะดำเนินการขออนุมัติในกรณีพิเศษ ให้ผู้ร้องเรียนติดตั้งมาตรวัดน้ำได้โดยเดินท่อกู้ชานไปกับบ้านข้างเคียง และเสียค่าใช้จ่ายประมาณ ๗,๐๐๐ บาท

ต่อมา สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ติดตามความคืบหน้ากรณีดังกล่าวไปยังผู้ร้องเรียนทราบว่า สำนักงานประปา สาขาบางบัวทองได้เข้าไปเดินท่อและติดตั้งมาตรวัดน้ำประปาให้เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยเสียค่าใช้จ่ายเป็นเงินจำนวน ๗,๐๔๐ บาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ผู้ร้องเรียนยอมรับได้ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องร้องเรียนดังกล่าวได้รับการแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนจากการประปานครหลวงอย่างเหมาะสมแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
เดือนสิงหาคมที่ ๓๕๐๖ / ๒๕๕๑
วันที่ ๒๕ / ๘๐ / ๕๙
ผู้รับผิดชอบ... ๑๙๘๙๙๙๙๙

เรียน ท่านผู้ตรวจการแผ่นดิน รัฐสภา
กระผม ขอขอบพระคุณ มาก ครับ ที่ ได้ รับ
ความเมตตาธรรม จาก การ ร้องเรียน ต่อ นี้ การ
ผู้ตรวจการแผ่นดิน รัฐสภา ได้ ดำเนินการ และ
ติดตาม มาโดยตลอด จน สำเร็จ ไปด้วย .

ขอขอบพระคุณ มาก ครับ

๒๔ พ.ย. ๕๑

การทูลเกล้าฯ ถวาย อัครราชูปถัมภ์

สำนักอัยการ

น. วัชรพงษ์

(นายสถาพร วัชรพงษ์)

ผู้อำนวยการส่วนสอบสวน ๖

๑๐๘๓ / ๕๐

- ตัวอย่างที่ ๓** การไฟฟ้านครหลวงไม่ดำเนินการย้ายเสาไฟฟ้าออกจากแนวเขตบ้านของผู้ร้องเรียน
- สรุปประเด็น** ผู้ร้องเรียนร้องเรียนว่า เมื่อประมาณ ๒๐ ปีที่ผ่านมา การไฟฟ้านครหลวง เขต นนทบุรีได้ขอปักเสาดึงสายไฟฟ้าในที่ดินที่มีโฉนดที่ดินของผู้ร้องเรียน เพื่อให้ ชาวบ้านข้างเคียงอาศัยใช้ไฟฟ้า และบัดนี้ผู้ร้องเรียนได้โอนที่ดินให้บุตรและ ต้องการใช้พื้นที่ ประกอบกับชาวบ้านบริเวณใกล้เคียงก็ไม่จำเป็นต้องใช้พื้นที่ของ ผู้ร้องเรียนเพื่อปักเสาดึงไฟฟ้าแล้ว ผู้ร้องเรียนจึงมีหนังสือขอให้การไฟฟ้านครหลวง รื้อถอนเสาดึงไฟฟ้าออกจากพื้นที่ แต่กลับไม่มีการดำเนินการใดๆ
- ผลการพิจารณา** ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน และได้ ประสานงานไปยังการไฟฟ้านครหลวง ซึ่งมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

การไฟฟ้านครหลวงได้รับอนุญาตจากเจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๕๐๘ และเลขที่ ๒๕๐๙ หมู่ที่ ๖ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมืองนนทบุรี ให้ปักเสาดึงไฟฟ้า แรงต่ำบนที่ดินเพื่อจ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณดังกล่าวตั้งแต่ ประมาณปี ๒๕๓๐ เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านภูมิศาสตร์ในขณะนั้น และจากการ ลสำรวจสถานที่พบว่า ปัจจุบันมีเสาดึงไฟขนาด ๘.๕๐ เมตร ของการไฟฟ้านครหลวง จำนวน ๓ ต้น ปักอยู่บนที่ดินเพื่อพาดสายไฟฟ้าแรงต่ำจ่ายกระแสไฟฟ้าแก่อาคาร บ้านเรือน ในบริเวณดังกล่าว ซึ่งการไฟฟ้านครหลวงยินดีจะรื้อถอนเสาดึงไฟฟ้า พร้อมสายและทรัพย์สินทั้งหมดของการไฟฟ้านครหลวงออกจากพื้นที่ดินของผู้ ร้องเรียน โดยขอผ่อนผันระยะเวลาดำเนินการให้แล้วเสร็จในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๐ เพื่อพิจารณาออกแบบปรับปรุงและติดตั้งแนวจ่ายกระแสไฟฟ้าใหม่ให้แก่ อาคารบ้านเรือนข้างเคียงที่ใช้กระแสไฟฟ้าอยู่ในปัจจุบันทดแทนแนวจ่ายกระแส ไฟฟ้าที่ต้องรื้อออกไป

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องร้องเรียนดังกล่าว ได้ผ่านการพิจารณาแก้ไขปัญหากจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

25 เมษายน 2550

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
 เรื่องร้องเรียนที่ มวณ / ๑๐
 วันที่ ๒๐ / ๒๕๕๐
 ผู้รับผลิตฯ ทพ.ก

*ว. ๑๕๓๒๕
 1 พ.ค. ๕๐*

เรื่อง การขอให้ย้ายเสาสายไฟฟ้าออกจากแนวเขตที่ดิน

เรียน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

อ้างถึง หนังสือของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่ ผ.ร. 26/3136 ลงวันที่ 23 มีนาคม 2550

ตามที่ท่านได้กรุณาแจ้งให้ทราบว่า สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้รับเรื่องร้องเรียนของข้าพเจ้า และขณะนี้ อยู่ระหว่างการดำเนินการตรวจสอบคำร้องและพิจารณาสอบสวน โดยจะแจ้งผลให้ทราบต่อไป นั้น

บัดนี้ การไฟฟ้านครหลวง เขตนนทบุรี ได้ส่ง ~~หนังสือ~~ หนังสือที่ ม.ท. 5257/22 049 150 ลงวันที่ 17 เมษายน 2550 เพื่อแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่า กำลังจะดำเนินการรื้อเสาไฟฟ้าของการไฟฟ้าทั้งหมด ออกจากที่ดินของข้าพเจ้าให้เสร็จสิ้น ภายในเดือนกรกฎาคม 2550

ข้าพเจ้าจึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบพระคุณที่ท่านได้กรุณาจัดการเรื่องนี้ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ตัวอย่างที่ ๔ ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการก่อสร้างทางเท้าที่มีระดับสูงกว่าพื้นอาคารพาณิชย์

สรุปประเด็น ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนจากการก่อสร้างถนน (ทางหลวงหมายเลข ๒๑๗) ช่วงจากสี่แยกไฟสัญญาณจราจรถึงที่ทำการด่านตรวจคนเข้าเมืองและด่านศุลกากร ซึ่งกรมทางหลวงชนบทได้โอนอำนาจการก่อสร้างและควบคุมดูแลให้สำนักงานด่านศุลกากรพิบูลมังสาหาร มีการก่อสร้างทางเท้าสูงกว่าพื้นอาคารพาณิชย์ของกรมธนารักษ์ ประมาณ ๕๐-๑๐๐ เซนติเมตร ทั้งนี้แล้วแต่ความลาดเอียงของถนน สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้เช่าอาคารมีความยากลำบากในการเข้าออก รวมทั้งการยกย้ายสินค้าเข้าออกจากตัวอาคาร

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับประสานงานไปยังกรมศุลกากร เพื่อขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาสรุปได้ดังนี้

ประเด็นดังกล่าวผู้ร้องเรียนเคยร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีมาแล้ว เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๙ และจังหวัดอุบลราชธานีได้ส่งเรื่องให้ด่านศุลกากรพิบูลมังสาหาร ซึ่งเป็นเจ้าของโครงการก่อสร้างอาคารด่านพรมแดนช่องเม็กพิจารณา ด่านศุลกากรพิบูลมังสาหารได้จัดประชุมกลุ่มผู้ร้องเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๙ และวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ซึ่งมีข้อสรุปในการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนจนเป็นที่พอใจ กล่าวคือ

๑. จัดทำทางเท้าขนาดกว้าง ๒.๕ เมตร ตลอดแนวทางหลวงสุดเขตก่อสร้าง พร้อมปลูกต้นไม้เพื่อร่มเงาตลอดแนว

๒. จัดทำช่องทางการเดินรถยนต์ทางเดียว ขนาดกว้าง ๖ เมตร เพื่อเป็นทางสัญจรและขนถ่ายสินค้าเป็นการชั่วคราว ซึ่งตลอดช่องทางการเดินรถดังกล่าวกำหนดให้เป็นเขตห้ามจอดรถยนต์ทุกชนิด (เครื่องหมายจราจร ขาว - แดง)

๓. เลื่อนแนวรั้วจากแนวเดิมมาก่อสร้างตามแนวช่องทางการเดินรถยนต์

๔. จัดทำกระถางและปลูกไม้พุ่มตลอดแนว

ซึ่งราษฎรยินดีให้ความร่วมมือกับทางราชการ โดยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่รुकล้ำที่สาธารณะทั้งหมดออกภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๙ เพื่อให้เป็นรูปแบบเดียวกัน และให้เกิดความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย

ทั้งนี้การก่อสร้างทางเท้าสูงกว่าพื้นอาคารพาณิชย์ของกรมธนารักษ์ ด้านบุคลากรพิบูลมังสาหารได้ชี้แจงในที่ประชุมให้ผู้ร้องเรียนทราบและเข้าใจแล้วว่า เป็นการกำหนดโดยระดับความสูงของทางหลวงเดิม และอยู่ในการควบคุมการก่อสร้างของหมวดการทางพิบูลมังสาหาร ซึ่งหมวดการทางพิบูลมังสาหารจะบรรเทาความเดือดร้อนโดยสร้างบันไดเพื่อใช้เป็นทางขึ้น - ลง พื้นอาคารตลอดแนวให้

ผู้ร้องเรียนได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ แจ้งว่า ปัจจุบันยังไม่มีการก่อสร้างถนนให้แล้วเสร็จ ทำให้เวลาฝนตก น้ำจะไหลไปตามความลาดเอียงของถนน แทนที่จะไหลลงท่อระบายน้ำที่ได้จัดสร้างไว้ ทั้งนี้ เป็นผลจากปัญหาระดับความสูงของทางเท้าที่ก่อสร้างสูงกว่าปกติ อีกทั้งปัญหาในการเข้า-ออกระหว่างถนนกับตัวอาคารพาณิชย์ ก็ยังไม่ได้รับการแก้ไข ต่อมา วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงได้ลงตรวจสอบพื้นที่ และร่วมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา พบว่า ผู้ร้องเรียนต้องการให้รื้อท่อระบายน้ำออก และลดแนวความสูงของถนน ด้วยการขุดให้ลึกลงไปต่ำกว่าอาคารของกรมธนารักษ์ อย่างไรก็ตามการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแบบที่กำหนดไว้ต้องได้ผ่านความเห็นคณะกรรมการพัฒนาช่องเม็ก โดยในเบื้องต้นต้องตรวจสอบจากพื้นที่จริงว่า มีความเป็นไปได้ในการที่จะแก้ไขหรือไม่ โดยแขวงการทางอุบลราชธานีที่ ๒ รับผิดชอบดำเนินการประสานงาน และแจ้งความคืบหน้าให้ผู้ร้องเรียนทราบโดยตรง โดยผู้ร้องเรียนและคณะมีความพอใจที่แขวงการทางอุบลราชธานีที่ ๒ รับผิดชอบไปพิจารณา

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า จากการร่วมหารือถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว แขวงการทางอุบลราชธานีที่ ๒ ได้รับนำปัญหาไปพิจารณาความเป็นไปได้สำหรับการปรับแนวความสูงของการก่อสร้างถนน ซึ่งได้มีการกำหนดความสูงตามหลักวิศวกรรมการก่อสร้างทาง และควบคุมการก่อสร้างตามมาตรฐานของทางหลวง แต่เมื่อเกิดปัญหาหน่วยงานก็รับฟังปัญหาและจะศึกษาความเป็นไปได้ในการปรับแนวความสูง โดยแขวงการทางอุบลราชธานีที่ ๒ จะแจ้งผลการศึกษาความเป็นไปได้และแจ้งให้ผู้ร้องเรียนและคณะทราบโดยตรง ซึ่งพิจารณาในเบื้องต้นแล้วเห็นว่า หน่วยงานมีการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นให้แก่ผู้ร้องเรียนแล้ว ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

เรื่องร้องเรียนในประเด็นอื่นๆ

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนจากการไม่ได้รับชำระหนี้ค่าน้ำมันจากบริษัท
ขนส่ง จำกัด

สรุปประเด็น ผู้ร้องเรียนขอให้พิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีบริษัท ขนส่ง จำกัด ซึ่งเป็น
หน่วยงานในกำกับกระทรวงคมนาคม ไม่ชำระหนี้ค่าน้ำมันที่ค้างให้กับผู้ร้องเรียน
ตัวแทนห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. (นามสมมติ) โดยอ้างว่ากรณีดังกล่าวขาดอายุความ
แล้ว ส่งผลให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับ
ประสานงานไปยังปลัดกระทรวงคมนาคมเพื่อขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริง สรุปได้ดังนี้

๑. จากการตรวจสอบใบเสร็จเก็บเงินค่าน้ำมันที่ทางผู้ร้องเรียน ตัวแทน
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. กล่าวอ้าง ไม่สามารถยืนยันและพิสูจน์ได้ว่าเป็นใบเสร็จ
เก็บเงินค่าน้ำมันที่ถูกต้องหรือไม่ และเงินค่าน้ำมันที่ขอให้ชำระนั้นเป็นค่าน้ำมัน
ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๑ ซึ่งตามกฎหมายสิทธิการเรียกร้องนั้น
ถือว่าได้ขาดอายุความแล้ว

๒. ในชั้นนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า ยังไม่
ปรากฏข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะวินิจฉัยได้ เนื่องจากบริษัท ขนส่ง จำกัด ได้ยอมรับ
ว่ามีการค้างขายน้ำมันกับห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๑ จริง
แต่กล่าวอ้างข้อเท็จจริงว่า จากการตรวจสอบภายในของบริษัทแล้ว ไม่สามารถ
ยืนยันหรือพิสูจน์ได้ว่าเป็นใบเสร็จเก็บเงินค่าน้ำมันที่ถูกต้อง พร้อมกับอ้างว่า
สิทธิเรียกร้องเงินประเภทนี้ได้ขาดอายุความแล้ว โดยไม่มีหลักฐานยืนยันอย่าง
แน่ชัดว่าในเรื่องดังกล่าวมีอายุความกี่ปี จึงเห็นควรเชิญผู้แทนกระทรวงคมนาคม
ผู้แทนบริษัท ขนส่ง จำกัด และฝ่ายผู้ร้องเรียน เข้าร่วมประชุมหารือร่วมกัน
สามฝ่าย

๓. ผลจากการประชุมหารือร่วมกันสามฝ่าย สรุปได้ว่า บริษัท ขนส่ง
จำกัด ยอมรับการเป็นหนี้ค้างชำระค่าน้ำมันกับผู้ร้องเรียน และพร้อมที่จะชำระ
ตามจำนวนที่ค้างชำระจริง แต่เนื่องจากไม่มีช่องทางที่สามารถจ่ายให้ได้ ประกอบ
กับทางสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเห็นโดยชัดแจ้งว่า หนี้จำนวน

ดังกล่าวขาดอายุความ และไม่สามารถจ่ายได้ หากบริษัท ขนส่ง จำกัด ต้องจ่ายเงินที่ค้างชำระให้กับผู้ร้องเรียนก็จะมีปัญหาด้านการตรวจเงินแผ่นดินในภายหลังได้ เนื่องจากต้องหาผู้รับผิดชอบ ทางบริษัท ขนส่ง จำกัด จึงประสงค์ให้ผู้ร้องเรียนนำเรื่องนี้ไปฟ้องเป็นคดีต่อศาล เพื่อเป็นข้ออ้างให้บริษัท ขนส่ง จำกัด จ่ายเงินที่ค้างชำระให้ผู้ร้องเรียนได้ โดยบริษัท ขนส่ง จำกัด จะไม่ยกข้อต่อสู้ใดๆ ทั้งสิ้น และยินยอมชำระเงินตามจำนวนที่สามารถตรวจสอบได้ว่ามีการเบิกจ่ายกันจริงพร้อมดอกเบี้ย ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวและเสนอแนะกระทรวงคมนาคมในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแล กำชับให้บริษัท ขนส่ง จำกัด ดำเนินการชำระหนี้ค่าน้ำมันให้กับห้างหุ้นส่วน จำกัด ก. ตามจำนวนที่สามารถตรวจสอบได้ว่ามีการเบิกจ่ายกันจริง เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อถือให้กับประชาชนผู้สุจริตในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐต่อไป

ตัวอย่างที่ ๒

เจ้าหน้าที่ของรัฐทำให้เกิดเพลิงไหม้ ทำให้มูลนิธิเพื่อนช้างได้รับความเสียหาย

สรุปประเด็น

ผู้ร้องเรียนเป็นตัวแทนมูลนิธิเพื่อนช้าง ร้องเรียนว่า เจ้าหน้าที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ทำให้เกิดเพลิงไหม้ โดยการเผาเป็นรูปเกือกม้าโอบล้อมมูลนิธิเพื่อนช้าง ทำให้มูลนิธิเพื่อนช้างได้รับความเสียหาย และยังได้นำรถแทรกเตอร์บุกรุกเข้าไปในพื้นที่ของมูลนิธิเพื่อทำลายหลักฐาน

ผลการพิจารณา

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ประกอบกับประสานงานไปยังองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เพื่อขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริง สรุปได้ว่า องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการเกี่ยวกับประเด็นเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ดังนี้

๑. พื้นที่ทับซ้อน จัดให้มีคณะกรรมการจากส่วนกลางและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในท้องที่เข้าร่วมสำรวจจริงวัดแนวเขตที่ยังไม่แน่นอน จะช่วยลดปัญหาในเรื่องนี้ได้

๒. พื้นที่บริเวณแนวเขตติดต่อกันให้สถาบันคชบาลแห่งชาติดำเนินการปลูกพืชที่ไม่ผลัดใบ พืชที่เป็นอาหารของช้างไว้เป็นแนวกันชนและเป็นแหล่งอาหารของช้าง

๓. ก่อนถึงเวลาจุดไฟชิงเผา ให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน

ได้รับทราบ ทั้งทางสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุและโทรทัศน์ท้องถิ่น พร้อมทั้งมีหนังสือบอกกล่าวไปยังเจ้าของที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับสวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

๔. จัดทำป้ายแสดงแนวเขต วัน เวลา ในการชิงเผาไว้ทุกระยะ ๕๐ เมตร

๕. จัดให้มีการสาธิตวิธีการจุดไฟชิงเผา ให้ประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงได้รับรู้และเข้าใจเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม

ต่อมาผู้ร้องเรียนได้ส่งข้อเท็จจริงเพิ่มเติมให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาดำเนินการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงได้เดินทางไปตรวจสอบสภาพพื้นที่ที่มีการร้องเรียน พร้อมทั้งเชิญตัวแทนจากองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ และผู้ร้องเรียน ประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางแก้ไข ปัญหา สรุปผลการประชุมได้ดังนี้

๑. ป้ายบอกทาง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จะนำป้าย “เดินรถทางเดียว” ออกเพื่อให้รถของนักท่องเที่ยวผ่านไปยังมูลนิธิเพื่อนช้างได้โดยไม่ต้องผ่านไปยังศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยก่อน และจะติดตั้งป้ายบอกทาง/สถานที่ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้และมูลนิธิเพื่อนช้างให้ชัดเจน

๒. การจัดการจราจรช่วงเทศกาล เพื่อความปลอดภัยและการจัดการที่เป็นระบบ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ประสานงานกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอกำแพงแสน เพื่อเข้ามาจัดการจราจรและช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

๓. การนำแสดงแนวเขตพื้นที่ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จะดำเนินการปลูกต้นกล้วย ซึ่งสามารถเป็นอาหารของช้างได้ ตามแนวเขตที่มูลนิธิเพื่อนช้างได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ รวมทั้งปลูกหญ้าแฝกบริเวณหนองน้ำเพื่อป้องกันการพังทลายของดิน

๔. การทำแนวป้องกันไฟป่า เพื่อไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่พื้นที่บริเวณข้างเคียง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จะพิจารณาหาวิธีการทำแนวป้องกันไฟป่าด้วยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการจุดไฟชิงเผา เช่น การถาง ซึ่งเป็นวิธีการที่มีค่าใช้จ่ายสูง แต่หากองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จะใช้วิธีการจุดไฟชิงเผา จะแจ้งให้มูลนิธิเพื่อนช้างทราบล่วงหน้าทุกครั้ง

๕. การสร้างความเข้าใจให้แก่องค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้ ผู้อำนวยการสถาบันชบาลแห่งชาติจะกำชับเจ้าหน้าที่ให้มีการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับข้อมูลของมูลนิธิเพื่อนช้างและศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยให้ถูกต้องและชัดเจน จะได้ไม่ทำให้เกิดความสับสนแก่นักท่องเที่ยวที่สอบถามข้อมูล รวมทั้งจะควบคุมดูแลให้เจ้าหน้าที่ขององค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้และเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิเพื่อนช้างอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๖. การขออนุญาตใช้พื้นที่เพิ่มเติมของมูลนิธิเพื่อนช้างจากกรมป่าไม้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการใช้ประโยชน์พื้นที่ในอนาคต มูลนิธิเพื่อนช้างจะทำหนังสือเพื่อขอใช้พื้นที่เพิ่มเติมไปยังกรมป่าไม้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่ช้างในการดำเนินชีวิตตามธรรมชาติ องค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้ได้อนุญาตให้มูลนิธิเพื่อนช้างมัดช้างในพื้นที่ขององค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้ ซึ่งเป็นพื้นที่ติดต่อกับพื้นที่ของมูลนิธิเพื่อนช้าง ที่องค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว

๗. พื้นที่ทับซ้อน จัดให้มีคณะกรรมการจากส่วนกลางและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในท้องที่เข้าร่วมสำรวจรังวัดแนวเขตให้แน่นอน เพื่อช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้น

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาผลการเจรจาร่วมกันแล้วเห็นว่าสามารถหาข้อตกลงร่วมกันในการแก้ไขปัญหาได้อย่างสันติวิธี และผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนอย่างเหมาะสม จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณา

เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่องของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย
ในปีกงบประมาณ ๒๕๕๐ มีดังนี้

เรื่องที่ ๑ การทำความตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย โดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

สรุปประเด็น

๑. เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗ คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบความตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย และผลการเจรจาเปิดตลาดสินค้าบริการและการลงทุนของไทยตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ โดยมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้ลงนามในความตกลง ต่อมาในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ได้มีการลงนามความตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย โดยความตกลงฯ เริ่มมีผลใช้บังคับต่อประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘

๒. ผู้ร้องเรียนได้ศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดในข้อบทของ “ความตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย” เห็นว่า ข้อบทในหลายมาตราภายใต้ความตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจรัฐ เช่น

- การกำหนดให้ประเทศไทยต้องปรับลดอัตราภาษีศุลกากร และเพิ่มปริมาณโควต้าสินค้านำเข้าตามอัตราและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในความตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย โดยรัฐบาลไม่สามารถกำหนดได้อย่างเป็นอิสระ (Article 203, 204)

- การกำหนดให้ประเทศไทยต้องเปิดเสรีด้านการค้าบริการ ด้านการลงทุนในสาขาต่างๆ ในแนวทางที่เปิดเสรีมากขึ้น (Progressive Liberalization) เป็นผลให้รัฐบาลไม่สามารถกำหนดนโยบายในลักษณะการจำกัดการเปิดเสรีได้อีกต่อไป (Article 803)

- การกำหนดให้ประเทศไทยต้องปฏิบัติต่อนักลงทุนออสเตรเลีย ไม่ด้อยไปกว่านักลงทุนไทย หากเป็นการลงทุนที่อยู่นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ๘ (Article 904)

- การกำหนดให้ใช้กระบวนการอนุญาโตตุลาการแทนระบบศาล ในกรณีที่มีปัญหาข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนจากออสเตรเลียกับรัฐบาลไทย (Article 917)

๓. ผู้ร้องเรียนขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นต่อไปนี้

๓.๑ ความตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย เป็นหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจของรัฐ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๔ วรรคสองหรือไม่

๓.๒ การลงนามความตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย ของรัฐบาลไทย โดยใช้มติคณะรัฐมนตรี (เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗) ไม่ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๔ หรือไม่

๓.๓ ถ้าการลงนามความตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลียของรัฐบาลไทย เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง การลงนามความร่วมมือดังกล่าวจะเป็นโมฆะหรือไม่

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำความตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย โดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ประกอบมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

การติดตามผลการวินิจฉัย

เรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน และหน่วยงานได้รายงานผลการดำเนินงาน มีดังนี้

เรื่องที่ ๑ เทศบาลนครเชียงใหม่ได้ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างภายในเขตโบราณสถาน โดยมีได้รับอนุญาตจากกรมศิลปากร

สรุปประเด็น คณะกรรมการการปกครอง วุฒิสภา ส่งเรื่องร้องเรียนของอดีตนายกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาดำเนินการตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยผู้ร้องเรียนแจ้งว่าตนได้รับทราบมาว่า เทศบาลนครเชียงใหม่ได้ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในเขตโบราณสถานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมศิลปากร และเมื่อกรมศิลปากรมีคำสั่งให้เทศบาลนครเชียงใหม่รื้อถอนเทศบาลนครเชียงใหม่ก็ยังไม่ปฏิบัติตาม ต่อมา ผู้ร้องเรียนได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการการปกครองวุฒิสภาว่า เทศบาลนครเชียงใหม่ได้ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างภายในเขตโบราณสถาน โดยมีได้รับอนุญาตจากกรมศิลปากร และขอให้สอบสวนหาผู้รับผิดชอบในการก่อสร้างดังกล่าว คณะกรรมการการปกครองวุฒิสภา พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องที่อยู่ภายในอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จึงส่งเรื่องดังกล่าวให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อสอบสวนหาข้อเท็จจริง

ผลการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า เทศบาลนครเชียงใหม่ได้ก่อสร้างสิ่งก่อสร้างในเขตโบราณสถาน เป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น เพื่อให้มีการปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณชน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงเสนอแนะให้กรมศิลปากรและเทศบาลนครเชียงใหม่พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

(๑) เพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และเพื่อให้สามารถดำเนินการตามโครงการสำรวจหลักฐานทางโบราณคดีเกี่ยวกับโบราณสถานกำแพงเมืองและประตูเมืองเชียงใหม่ต่อไป ขอให้กรมศิลปากรแจ้งเทศบาลนครเชียงใหม่ดำเนินการรื้อถอนน้ำพุข้างเพื่อกออกจากเขตโบราณสถานคูเมือง - กำแพงเมืองเชียงใหม่

(๒) เพื่อประโยชน์ของสาธารณชน ขอให้ชะลอการรื้อถอนอาคารสุขาธารณะที่ก่อสร้างในบริเวณโบราณสถานคูเมือง - กำแพงเมืองเชียงใหม่รอบนอก (กำแพงดิน) จนกว่าเทศบาลนครเชียงใหม่จะหาสถานที่ก่อสร้างอาคารสุขาธารณะใหม่แทนที่สถานที่ก่อสร้างในขณะนี้ นอกจากนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้เสนอแนะว่า เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองประวัติศาสตร์มีพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติคุ้มครองโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนไว้ ห้ามมิให้ผู้ใดหรือหน่วยงานใด บุกรุกเข้าไปก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง ไม่ว่ากรณีใด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตก่อน หากฝ่าฝืนกฎหมายได้กำหนดโทษไว้อย่างชัดเจน แต่แม้จะมีกฎหมายบัญญัติห้ามการกระทำดังกล่าวไว้โดยชัดแจ้ง ก็ยังพบว่าการฝ่าฝืนกฎหมายและมีการร้องเรียนอยู่เรื่อยๆ อย่างเช่นกรณีเรื่องร้องเรียนนี้ จึงสมควรที่กรมศิลปากรในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องนี้ได้พิจารณาดำเนินการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานปกครองท้องถิ่น เช่น เทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นต้น เนื่องจากหน่วยงานเหล่านี้มีหน้าที่ต้องก่อสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์ เพื่อบริการประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบอยู่เสมอ

การดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

กรมศิลปากรและเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้แจ้งผลการดำเนินการตามผลการวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาให้ทราบมาโดยตลอด และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำเนินการตามคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ต่อมาสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้รับแจ้งจากเทศบาลนครเชียงใหม่ว่าจะดำเนินการรื้อย้ายน้ำพุข้างเฟือกไปใช้ที่สวนล้านนา ร.๙ และจะสร้างสวนหย่อมขึ้นแทนในบริเวณเดิม โดยจะเริ่มดำเนินการภายหลังงานพืชสวนโลกเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาโรคติด ซึ่งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาเห็นว่าหากสร้างสวนหย่อมแทนน้ำพุข้างเฟือกก็อาจมีกรณีร้องเรียนว่าเทศบาลนครเชียงใหม่ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในเขตโบราณสถานอีก จึงเห็นสมควรให้มีการประชุมหารือร่วมกันระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การประชุมหารือเพื่อปฏิบัติตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา มีขึ้นในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ โดยที่ประชุมมีมติว่า เพื่อให้การรื้อย้ายน้ำพุข้างเฟือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเพื่อให้มีการดำเนินการมอบพื้นที่ในเขตโบราณสถานให้กรมศิลปากรสามารถดำเนินการขุดค้นหลักฐานทางประวัติศาสตร์บริเวณประตูเมืองข้างเฟือกได้โดยสะดวก เพื่อที่จะปรับปรุงภูมิทัศน์ประตูเมืองข้างเฟือกให้ได้ใกล้เคียงกับสภาพในประวัติศาสตร์มากที่สุด ดังนั้นหลังจากการรื้อย้ายน้ำพุข้างเฟือกไปใช้ประโยชน์ที่สวนล้านนา ร.๙ แล้ว เทศบาลนครเชียงใหม่จะไม่ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดๆ ทดแทนน้ำพุข้างเฟือกเดิมอีกต่อไป และให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีหนังสือแจ้งมติที่ประชุมดังกล่าวให้กรมศิลปากรและจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อแจ้งให้เทศบาลนครเชียงใหม่ดำเนินการตามมติที่ประชุมต่อไป

ต่อมาวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและคณะได้เดินทางไปตรวจสอบติดตามการย้ายน้ำพุข้างเฟือก โดยทางเทศบาลนครเชียงใหม่ได้ดำเนินการย้ายน้ำพุข้างเฟือกไปติดตั้งบริเวณสวนล้านนา ร.๙ แล้ว และโบราณสถานดังกล่าวจะอยู่ในความควบคุมดูแลของกรมศิลปากร หน่วยงานอื่นจะเข้าไปก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดๆ ไม่ได้เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากกรมศิลปากรก่อน

ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ในการแก้ไขปัญหาคความทุกข์ร้อนของประชาชน

มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีอำนาจหน้าที่พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนในกรณีการไม่ปฏิบัติ หรือการปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำของบุคคล ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีนโยบายที่จะให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีโอกาสชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อให้การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย อันเป็นการอำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้นในสังคม แม้ว่าการแสวงหาข้อเท็จจริงดังกล่าวในบางเรื่อง อาจทำให้การพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเกิดความล่าช้าอยู่บ้าง อย่างไรก็ตาม มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ให้อำนาจผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาในการที่จะขอให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่น เพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียน และกำหนดบทลงโทษสำหรับบุคคลผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว

ในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ขอความร่วมมือจากฝ่ายบริหารในส่วนของการชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียน ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ เห็นชอบแนวทางการปฏิบัติกรณีผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียน ให้หน่วยงานของรัฐเร่งรัดติดตามการชี้แจงข้อเท็จจริงหรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาโดยเร็ว รวมทั้งให้มีการประสานงานเพื่อการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน หรือการขอข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนทางโทรศัพท์ นอกจากนี้ เพื่อให้มาตรการดังกล่าวสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้มีการหารือและตกลงในเบื้องต้นกับคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (ก.พ.ร.) ในการนำเอาเรื่องการชี้แจงข้อเท็จจริง หรือการส่งเอกสารหลักฐานให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาของหน่วยงาน

มากำหนดเป็นตัวชี้วัดในการพิจารณาความดีความชอบ ซึ่งจะทำให้หน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ได้ให้ความร่วมมือกับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ในการแก้ไขปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชนได้รับผลตอบแทนที่เป็นรูปธรรม ขณะเดียวกัน มาตรการดังกล่าวก็อาจเป็นมาตรการลงโทษสำหรับหน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ไม่ให้ความร่วมมือกับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเช่นกัน

ปัจจุบัน ปัญหาความล่าช้าในการชี้แจงข้อเท็จจริง หรือการส่งเอกสารหลักฐานของหน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐยังมีอยู่บ้างแม้ว่าจะมีไม่มากนักก็ตาม แต่ก็ส่งผลให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาไม่สามารถพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนได้ บางเรื่องต้องใช้เวลานานเป็นปีหรือมากกว่านั้น อันก่อให้เกิดความเดือดร้อน ความเสียหาย และไม่เป็นธรรมกับผู้ร้องเรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งจะได้มีการทบทวนหรือประสานขอความร่วมมือจากฝ่ายบริหารเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป และหากในที่สุดแล้วยังไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาความล่าช้าในเรื่องดังกล่าวได้ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาอาจพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

นอกจากนี้ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้พัฒนาความร่วมมือในรูปการสร้างเครือข่าย โดยการจัดทำบันทึกความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วย องค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทย การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย สภานายความ และสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชน ซึ่งผลจากการทำบันทึกความร่วมมือดังกล่าว ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชนสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง และในอนาคตสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะมุ่งเน้นพัฒนาความร่วมมือดังกล่าว ตลอดจนพิจารณาขยายความร่วมมือให้ครอบคลุมหน่วยงานและภารกิจของรัฐให้มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากโครงการความร่วมมือกับสำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ได้ลงนามความร่วมมือเพื่อเยียวยาความทุกข์ร้อนของประชาชนกับสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) สำนักงานอัยการสูงสุด เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ เนื่องจากเป็นหน่วยงานราชการที่มีสำนักงานกระจายอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ และมีลักษณะการปฏิบัติงานที่ใกล้ชิดประชาชนคือทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือประชาชนด้านข้อกฎหมายอยู่แล้ว ซึ่งจะเห็นได้ว่าใกล้เคียงกับภารกิจของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาอย่างมาก ดังนั้นเมื่อได้ลงนามความร่วมมือเพื่อปฏิบัติงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนแล้ว จึงได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการทำงานและกิจกรรมต่างๆ ที่จะเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่การดำเนินงานของทั้งสองหน่วยงาน เป็นโครงการความ

ร่วมมือระหว่างอัยการสูงสุดกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา โดยทั้งสองหน่วยงานจะร่วมมือกันดำเนินงานในสาระสำคัญดังนี้

๑. เป็นเครือข่ายในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนทั่วประเทศ ทั้งนี้ ตามกรอบอำนาจหน้าที่ของแต่ละองค์กร

๒. แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นระหว่างกันในการช่วยเหลือประชาชน

๓. ส่งเสริม และสนับสนุนการเผยแพร่ข่าวสารและความรู้ทางกฎหมาย ตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีให้แก่ประชาชนทั่วไป

จากความร่วมมือดังกล่าวสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภากับสำนักงานอัยการสูงสุดได้ตกลงร่วมมือกันเป็นเครือข่ายในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนทั่วประเทศตามกรอบอำนาจของแต่ละหน่วยงาน ทั้งสองหน่วยงานจะแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นในการช่วยเหลือประชาชน โดยสำนักงานอัยการสูงสุดจะเผยแพร่ความรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำและตอบข้อหารือทางกฎหมาย และเสนอแนะให้ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนมาร้องเรียนที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ในส่วนสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะร่วมมือประสานงานกับสำนักงานอัยการจังหวัดเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายและสนับสนุนให้มีการประนีประนอมระงับข้อพิพาท โดยเสนอแนะให้ประชาชนเข้ารับบริการจากสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) ซึ่งจะมีประจำอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ

เพื่อให้การปฏิบัติงานภายใต้ความร่วมมือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุตามข้อตกลง ทั้งสองหน่วยงานจึงได้มีกิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกันมาเป็นลำดับอย่างต่อเนื่อง และในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ ได้มีการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องจากปีที่แล้ว ดังนี้

๑. ดำเนินการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ตามโครงการนำร่องเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ครบ ๑๑ จุด ซึ่งจะทำให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาสามารถรับเรื่องร้องเรียนจากทุกจังหวัดได้โดยผ่านเครือข่ายอัยการ สคช. จังหวัด

๒. จัดพิธีเปิดการเชื่อมโยงระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ณ โรงแรมรามามาการ์เดนส์ โดยมีผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและอัยการสูงสุดผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของทั้งสองหน่วยงานร่วมเป็นสักขีพยาน

๓. มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการระหว่างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กับสำนักงานอัยการสูงสุด โดยการส่งผู้แทนของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเป็นวิทยากรร่วมบรรยายให้ความรู้ในโครงการสัมมนาหรือฝึกอบรมของ สคช.

๔. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้เปิดหน้าวารสารเพื่อลงบทความของสำนักงานอัยการสูงสุด โดยใช้ชื่อว่า “มุขอัยการ” ในวารสารสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อให้สำนักงานอัยการสูงสุดส่งบทความเผยแพร่

๕. การประชาสัมพันธ์โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานอัยการสูงสุดกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาผ่านสื่อต่างๆ ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เช่น หนังสือพิมพ์ อปท.นิวส์ หนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ สปอตประชาสัมพันธ์ทางวิทยุและโทรทัศน์ และการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารผ่านสื่อต่างๆ เป็นต้น

บันทึกความร่วมมือ
ระหว่าง
สำนักงานอัยการสูงสุด
กับ

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

เรื่อง ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนและช่วยเหลือทางกฎหมาย
เพื่อเยียวยาความทุกข์ร้อนของประชาชนจากความไม่เป็นธรรม

ด้วยสำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาต่างมีภาระหน้าที่และเจตนารมณ์ร่วมกันในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคาความทุกข์ร้อนของประชาชน และส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพแก่ประชาชน เพื่อปกป้อง คุ้มครองประชาชนจากการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมหรือการถูกเอารัดเอาเปรียบในสังคม โดยมุ่งเน้นแนวทางสันติวิธีในการแก้ไขปัญหาและระงับข้อพิพาท

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมายและเป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งสองหน่วยงานจึงตกลงทำบันทึกความร่วมมือฉบับนี้ขึ้น โดยมีสาระสำคัญของความร่วมมือ ดังนี้

การดำเนินงาน

๑. เป็นเครือข่ายในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนทั่วประเทศ ทั้งนี้ ตามกรอบอำนาจหน้าที่ของแต่ละองค์กร
๒. แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นระหว่างกันในการช่วยเหลือประชาชน
๓. ส่งเสริม และสนับสนุน เผยแพร่ข่าวสารและความรู้ทางกฎหมาย ตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีให้แก่ประชาชนทั่วไป

สำนักงานอัยการสูงสุด รับผิดชอบให้ความร่วมมือในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑. เผยแพร่ความรู้และให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
๒. ให้คำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือปัญหาทางกฎหมายแก่ประชาชน ตลอดจนเสนอแนะประชาชนให้ร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาตามควรแก่กรณี
๓. สนับสนุนวิชาการในการเผยแพร่ความรู้และช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนในเขตความรับผิดชอบกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา รับผิดชอบให้ความร่วมมือในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑. ประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานอัยการจังหวัด เพื่อร่วมโครงการเผยแพร่ความรู้และช่วยเหลือทางกฎหมายให้แก่ประชาชนในทุกระดับ โดยให้การสนับสนุนวิทยากรในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ และบทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตลอดจนจัดหาเอกสารเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์สนับสนุนการดำเนินการโครงการดังกล่าว
๒. สนับสนุนให้มีการประนอมและระงับข้อพิพาท โดยเสนอแนะให้ผู้ร้องเรียนเข้ารับบริการจากสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน
๓. เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ เสรีภาพ และการคุ้มครองสิทธิของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ

บันทึกความร่วมมือนี้ได้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน สำนักงานอัยการสูงสุดถือไว้ฉบับหนึ่ง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาถือไว้อีกฉบับหนึ่ง โดยทั้งสองฝ่ายได้ลงนามร่วมกันและมีผลถือปฏิบัติตามบันทึกความร่วมมือนี้ ตั้งแต่วันที่ลงนามเป็นต้นไป

ลงนาม ณ วันที่ ๑๕ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายพร สุทธิธรรมดำรง)
อัยการสูงสุด

(นายปราโมทย์ ไชติมงคล)
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ผลการดำเนินงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไป จำนวน ๙๘,๔๐๑,๐๐๐.๐๐ บาท โดยได้เบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ เป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน ๘๘,๔๔๓,๒๑๐.๗๒ บาท ซึ่งได้จำแนกเป็นค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ ดังนี้

๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	จำนวน	๘๕,๐๙๙,๖๙๗.๕๕ บาท
๒. ค่าใช้จ่ายด้านการบริหารและการจัดการองค์กร	จำนวน	๔๐,๑๑๐,๙๔๐.๔๓ บาท
๓. ค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	จำนวน	๓,๒๓๒,๕๓๓.๗๔ บาท

ผลการดำเนินงานของสำนักงานสามารถสรุปตามลักษณะงานในแผนงานหลักได้ ดังนี้

๑. แผนงานด้านการตรวจสอบและสอบสวน สำนักงานได้ดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการรับเรื่องร้องเรียน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสำนักงาน ดังนี้

๑.๑ การพิจารณาเรื่องร้องเรียน รวม ๕,๑๖๐ เรื่อง โดยได้แก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ด้วยการให้คำแนะนำปรึกษา การติดต่อประสานงานระหว่างผู้ร้องเรียนและหน่วยงานผู้ถูกร้องเรียน รวมทั้งการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบหาข้อเท็จจริง เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น ด้วยวิธีการไกล่เกลี่ยโดยสันติวิธี โดยสามารถยุติเรื่องร้องเรียนได้ถึง ๓,๓๔๙ เรื่อง

๑.๒ การพัฒนาระบบการดำเนินงานเรื่องร้องเรียน เพื่อให้ประชาชนสามารถส่งเรื่องร้องเรียนได้สะดวก รวดเร็ว สำนักงานได้เพิ่มช่องทางการรับเรื่องทางอินเทอร์เน็ต และพัฒนาแนวทางการรับเรื่องร้องเรียนเชิงระบบ ที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและสร้างความพอใจกับทุกฝ่าย

๒. แผนงานด้านประชาสัมพันธ์ ส่วนประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นส่วนที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ รวมทั้งขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตลอดจนมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและสำนักงานได้ดำเนินงานตามแผนการประชาสัมพันธ์ที่ตั้งไว้โดยมีกลุ่มเป้าหมายอันได้แก่ ประชาชนทั่วไป หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น สื่อมวลชน องค์กรเอกชน มูลนิธิ

และสมาคมต่างๆ รวมทั้งสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้ดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๐ ดังนี้

๒.๑ งานผลิตและเผยแพร่สื่อ

๒.๑.๑ จัดทำเอกสารเผยแพร่ จำนวน ๓ รายการ คือ

- จัดพิมพ์พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ จำนวน ๗,๐๐๐ ฉบับ
- จัดพิมพ์ใบปลิวเผยแพร่ (อสม.) จำนวน ๑๐,๐๐๐ แผ่น

๒.๑.๒ จัดพิมพ์สรุปผลการสัมมนาผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพบประชาชนในส่วนภูมิภาค จำนวน ๓ ครั้ง คือ

- จังหวัดอยุธยา จำนวน ๘๐๐ เล่ม
- จังหวัดตรัง จำนวน ๗๐๐ เล่ม
- จังหวัดเชียงราย จำนวน ๘๐๐ เล่ม

๒.๑.๓ จัดทำวัสดุเผยแพร่ จำนวน ๖ รายการ คือ

- จัดทำกระเป๋าผ้าร่ม จำนวน ๑,๕๐๐ ใบ
- จัดทำเสื้อเชิ้ตตราสัญลักษณ์ จำนวน ๗๐๐ ตัว
- จัดทำบัตร ส.ค.ส. จำนวน ๕,๐๐๐ ใบ
- จัดทำปฏิทินตั้งโต๊ะ จำนวน ๓,๕๐๐ ชุด
- จัดทำสมุดไดอารี่ จำนวน ๖,๖๐๐ เล่ม
- จัดทำ Flash Drive จำนวน ๒๖๐ อัน

๒.๑.๔ จัดทำบอร์ดนิทรรศการ จำนวน ๑ อัน

๒.๑.๕ ดำเนินการจัดจ้างเผยแพร่สื่อผ่านช่องทางต่างๆ

- จัดจ้างเผยแพร่สปอตทางโทรทัศน์ จำนวน ๑๗๔ ครั้ง
- จัดจ้างเผยแพร่สปอตทางวิทยุกระจายเสียง จำนวน ๑๗๔ ครั้ง
- จัดจ้างโฆษณาทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

(๑) หนังสือพิมพ์สยามรัฐสุดสัปดาห์ จำนวน ๑ ครั้ง

(๒) หนังสือพิมพ์ อปท. นิวส์ จำนวน ๑๔ ครั้ง

(๓) หนังสือพิมพ์แนวหน้า จำนวน ๒ ครั้ง

(๔) นิตยสารประชาคมท้องถิ่น จำนวน ๑ ครั้ง

- (๕) หนังสือพิมพ์นิวส์แมกเกอร์ จำนวน ๑ ครั้ง
- (๖) หนังสือตามแนวพระราชดำริภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากรากแก้วสู่การพัฒนาชนบทและการพัฒนาประเทศ
- (๗) หนังสือไดอารี่ประวัติศาสตร์เฉลิมราชย์ ๖๐ ปี

๒.๒. งานประสานสื่อมวลชนและประชาสัมพันธ์

๒.๒.๑ ดำเนินการติดตาม ศึกษาและวิเคราะห์ข่าวและประสานงานกับสื่อมวลชน

- ติดตามและวิเคราะห์ข่าวเพื่อเสนอผู้บริหาร
- ประสานงานกับสื่อมวลชนแขนงต่างๆ
- สนับสนุนกิจกรรมแก่หน่วยงานและสื่อมวลชน

๒.๒.๒ ดำเนินการประชาสัมพันธ์

- จัดนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ จำนวน ๑ หน่วยงาน คือ สถานีวิทยุวิทยุแห่งชาติ
- จัดรายการวิทยุกระจายเสียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา จำนวน ๕๑ ครั้ง
- ติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ จำนวน ๑๒ ครั้ง
- โครงการสัมมนาผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพบประชาชนในส่วภูมิภาค จำนวน ๑ ครั้ง ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

๓. แผนงานด้านวิชาการ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีนโยบายที่จะปฏิบัติงานด้านวิชาการเพื่อสนับสนุนการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา โดยทำการศึกษาวิเคราะห์ เผยแพร่ งานสถิติและพัฒนาการนำเสนอข้อมูลในแง่มุมต่างๆ และงานวิเทศสัมพันธ์ โดยในปี ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการด้านวิชาการ ดังนี้

๓.๑ ด้านวิชาการและเผยแพร่

๓.๑.๑ งานเผยแพร่ทางวิชาการ

- จัดทำรายงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาประจำปี ๒๕๔๙ เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแก่ส่วนราชการ สถาบันการศึกษาและประชาชนทั่วไป โดยรวบรวมข้อมูล จัดรูปแบบการนำเสนอและนำไปเผยแพร่
- จัดทำวารสารผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแก่ส่วนราชการ สถาบันการศึกษา และประชาชนทั่วไป
- จัดทำเอกสารทางวิชาการ “๗ ปี ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตัวอย่างผลงานการพิจารณาเรื่องร้องเรียน” และแจกจ่ายไปยังหน่วยงาน สถาบันการศึกษาและประชาชนที่สนใจ
- เขียนบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับระบบผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและการดำเนินงานในด้านการสอบสวนเรื่องร้องเรียนและเรื่องอื่นๆ ลงตีพิมพ์ในนิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์แนวหน้า หนังสือพิมพ์ อปท. นิวส์ นิตยสารประชาคมท้องถิ่น นิตยสาร Law Magazine เป็นต้น
- ร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนต่างๆ เช่น ชมรมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เครือข่ายภาคประชาชนต้านคอร์รัปชัน ชมรมร่วมใจไทยกู้ชาติ เพื่อจัดสัมมนาเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และเพื่อสร้างความตระหนักในสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา หากพบเห็นกรณีที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๓.๑.๒ งานวิเคราะห์เรื่องร้องเรียน ศึกษาและวิเคราะห์เรื่องร้องเรียน เพื่อหาแนวทางแก้ไขเรื่องร้องเรียนเชิงระบบ หรือเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่ล้าสมัยหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อไป

๓.๑.๓ การติดตามและประเมินผลความพึงพอใจในการรับบริการของประชาชนที่มาใช้บริการกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา โดยได้ส่งแบบสอบถามทั้งหมด ๓,๐๑๔ ชุด

๓.๑.๔ การจัดการห้องสมุด เพื่อรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวกับงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และการปรับปรุงข้อมูลในเว็บไซต์ของสมาคมผู้ตรวจการแผ่นดินแห่งเอเชีย (Asian Ombudsman Association : A.O.A.) และสถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินนานาชาติ (International Ombudsman Institute : I.O.I.)

๓.๑.๕ งานวิเทศสัมพันธ์ งานประสานงานกับแหล่งความร่วมมือต่างประเทศ ในการหาแหล่งเงินทุนการสนับสนุนการทำโครงการแลกเปลี่ยน การให้การต้อนรับคณะผู้แทนจากต่างประเทศ การเดินทางไปแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ตรวจการแผ่นดิน (Ombudsman) ประเทศต่างๆ การเดินทางไปประชุมสมาคมผู้ตรวจการแผ่นดินแห่งเอเชีย และการจัดทำเอกสารข้อตกลงโครงการความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การเดินทางไปฝึกอบรม ต่างประเทศ

๑. วันที่ ๑ - ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๙ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลออสเตรเลียภายใต้โครงการ Public Accountability Enhancement Programme ในการส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จำนวน ๔ ราย เข้ารับการอบรมในหลักสูตร Advanced Investigation Training Course ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแห่งรัฐวิกตอเรีย นครเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย

๒. วันที่ ๑๕ - ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลออสเตรเลีย ในการส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จำนวน ๒ ราย ไปดูงานด้าน Public Contact Team และการขยายเครือข่ายความร่วมมือ (Network) ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแห่ง Commonwealth ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย

๓. วันที่ ๓ - ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและคณะเจ้าหน้าที่รวม ๕ ราย เดินทางไปหารือราชการและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแห่งรัฐวิกตอเรีย นครเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลออสเตรเลียภายใต้โครงการ Public Accountability Enhancement Programme

๔. วันที่ ๑๕ - ๒๓ เมษายน ๒๕๕๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและคณะเจ้าหน้าที่รวม ๖ ราย เดินทางไปหารือข้อราชการและดูงานเกี่ยวกับระบบการรับเรื่องร้องเรียน ณ Administrative Evaluation Bureau, Ministry of Internal Affairs and Communications กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

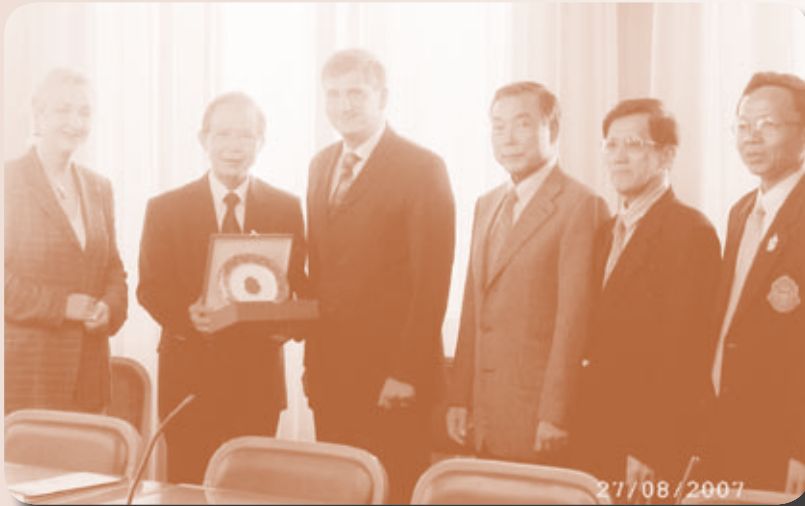

๕. วันที่ ๒๑ - ๒๙ เมษายน ๒๕๕๐ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลออสเตรเลียภายใต้โครงการ Public Accountability Enhancement Programme ในการส่งเจ้าหน้าที่สอบสวนของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จำนวน ๒ ราย เข้ารับการอบรมในหลักสูตร Difficult Complainants Handling ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแห่ง Commonwealth ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย

๖. วันที่ ๒๕ - ๓๐ เมษายน ๒๕๕๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและคณะเจ้าหน้าที่รวม ๕ ราย เดินทางไปเข้าร่วมการประชุม The 10th Asian Ombudsman Association Conference จัดโดย สมาคมผู้ตรวจการแผ่นดินแห่งเอเชีย (Asian Ombudsman Association : A.O.A.) ณ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในการนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (นายพูลทรัพย์ ปิยะอนันต์) ได้กล่าวบรรยายต่อที่ประชุมในหัวข้อ “Thailand’s Ombudsman Office : Dynamic Process and Procedures in Complaints Redressal System” ด้วย

๗. วันที่ ๑๗ - ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและคณะเจ้าหน้าที่รวม ๘ ราย เดินทางไปหารือข้อราชการและดูงานเกี่ยวกับระบบการจัดการเรื่องร้องเรียน ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ณ กรุงเบอร์ลิน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแห่งสาธารณรัฐเช็ก ณ เมืองบรูโน้ และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแห่งสาธารณรัฐออสเตรีย ณ กรุงเวียนนา

การให้การต้อนรับคณะผู้แทนจากต่างประเทศ

๑. วันที่ ๑๒ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๙ ให้การต้อนรับ Mr. Nguyen Dang Dai ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการการร้องเรียน และคณะเจ้าหน้าที่ รวม ๗ ราย จากคณะกรรมการการร้องเรียน ประจำสภาแห่งชาติ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (People's Petition Board of Vietnam National Assembly's Standing Assembly) ในการเดินทางมาดูงานเกี่ยวกับระบบจัดการเรื่องร้องเรียนและเข้าเยี่ยมคารวะผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

๒. วันที่ ๑๗ - ๒๐ มกราคม ๒๕๕๐ ให้การต้อนรับ Mr. Ray Matcham ตำแหน่ง Senior Assistant Ombudsman ประจำสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแห่ง Commonwealth ประเทศออสเตรเลีย ในการเดินทางมาบรรยายและจัดฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องร้องเรียนที่ล่าช้า (Stale case survey)

๓. วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ให้การต้อนรับ Mr. Norihito Mukai ตำแหน่ง Attorney และ Mr. Katsuhiko Kimura ตำแหน่ง Chief Clerk of the Investigation and Remedies ประจำสำนักงานด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Bureau) ภายใต้สังกัดกระทรวงยุติธรรม ประเทศญี่ปุ่น ในการเดินทางมาดูงานและหารือข้อราชการด้านระบบผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ในประเทศไทย

๔. วันที่ ๒๕ - ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๐ ให้การต้อนรับ Mr. Doug Field ตำแหน่ง Manager of Business and Information Services ประจำสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแห่งรัฐวิกตอเรีย ประเทศออสเตรเลีย ในการเดินทางมาประเมินผลโครงการความร่วมมือ เข้าเยี่ยมคารวะ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และจัดการบรรยายให้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเกี่ยวกับระบบการจัดการสำนักงาน

๕. วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ให้การต้อนรับ Honourable Mr. Justice Ripusudan Dayal ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ประจำรัฐมัธยประเทศ (Madhya Pradesh) ประเทศอินเดีย ในการเดินทางมาหารือข้อราชการและเข้าเยี่ยมคารวะผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

๖. วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ให้การต้อนรับ Mr. Justice (R) Munir A. Sheikh ตำแหน่ง Federal Tax Ombudsman และ Mr. Syed Zia Mehboob ตำแหน่ง Director ประจำสำนักงาน Federal Tax Ombudsman ประเทศปากีสถาน ในการเดินทางมาหารือข้อราชการและเข้าเยี่ยมคารวะผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

๗. วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๐ ให้การต้อนรับ Mr. K. Yousuf Jamal ตำแหน่ง Provincial Ombudsman แห่งรัฐสินธุ (Sindh) ประเทศปากีสถาน และคณะเจ้าหน้าที่ รวม ๔ ราย ในการเดินทางมาดูงานเกี่ยวกับการเยียวยาแก้ไขเรื่องร้องเรียน และเข้าเยี่ยมคารวะผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

๘. วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๐ ให้การต้อนรับ Mr. Schkade ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกการเมือง สถานทูตสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประจำประเทศไทย ในการเดินทางมาหารือข้อราชการและเข้าเยี่ยมคารวะผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

๓.๒ ด้านสารสนเทศ

๓.๒.๑ งานบำรุงรักษา

- ควบคุม ดูแล บำรุง รักษาระบบคอมพิวเตอร์ รวมทั้งอุปกรณ์สื่อสาร ข้อมูลและอุปกรณ์ประกอบในความรับผิดชอบ ให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
- กำหนดเงื่อนไขและดูแลสัญญาบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ จำนวน ๗ ฉบับ ได้แก่
 ๑. สัญญาเครื่องสำรองไฟฟ้า จำนวน ๓ ฉบับ
 ๒. สัญญาระบบดับเพลิงอัตโนมัติ
 ๓. สัญญาระบบสำรองข้อมูล
 ๔. สัญญาระบบป้องกันไวรัสคอมพิวเตอร์
 ๕. สัญญาการใช้บริการอินเทอร์เน็ต
- สนับสนุนการบริหารข้อมูลของส่วนต่างๆ ในสำนักงาน
- พัฒนาระบบงานด้านงบประมาณ การเงิน บัญชีและพัสดุ
- พัฒนาระบบ Case Tracking System (CTS) ให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

- จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- วางแผน ติดตั้ง พัฒนาเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงกับสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน สำนักงานอัยการสูงสุด
- พัฒนาโปรแกรมเพื่อรองรับระบบงานรับเรื่องร้องเรียนให้แก่สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน สำนักงานอัยการสูงสุด และจัดทำระบบการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายและคุ้มครองสิทธิแก่ประชาชน ให้แก่สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน สำนักงานอัยการสูงสุด

๓.๓ ด้านกฎหมาย

๓.๓.๑ งานร่างและตรวจสอบระเบียบและสัญญา

พิจารณาร่างและยกร่างระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง จำนวน ๑๓ ฉบับ ดังนี้

- ระเบียบสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๔๙
- ระเบียบสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เรื่อง การปฏิบัติงานของพนักงานหรือลูกจ้างในสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๐
- ระเบียบผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ว่าด้วยรถสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๐
- ระเบียบผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาว่าด้วยประโยชน์ตอบแทนอื่นในส่วนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๐
- ประกาศสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เรื่อง ตราสัญลักษณ์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- ประกาศสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เรื่อง การใช้งานคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- ร่างระเบียบสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาว่าด้วยการให้บริการห้องสมุด และการยืมสิ่งพิมพ์

- ร่างประกาศสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน เจ้าหน้าที่อาวุโสระดับสูง และเจ้าหน้าที่อาวุโส ๒๕๔๒
- ประกาศสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และแนวทางปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานขับรถ
- คำสั่งมอบอำนาจให้รองเลขาธิการลงนามแทนเลขาธิการ
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานและคู่มือปฏิบัติงานด้านการพิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณายกร่างพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.....

ตรวจร่างสัญญาและนิติกรรม จำนวน ๓ ฉบับ ดังนี้

- สัญญาจ้างขนคนโดยสาร
- สัญญาเช่ารถประจำตำแหน่ง
- บันทึกคำรับรองที่จะดูแลผู้ร้องเรียนไม่ให้เกิดความเดือดร้อน

๓.๓.๒ งานพิจารณาและให้ความเห็นทางกฎหมาย

- การให้ความเห็นและคำปรึกษาทางกฎหมายโดยวาจา ประมาณ ๓๐ เรื่อง
- การพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายและร่างกฎหมาย จำนวน ๒ ฉบับ คือร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช และร่างพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และประธานกรรมการและกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (ฉบับที่ ...) พ.ศ....

๓.๓.๓ การพิจารณาสอบสวนและสอบสวนเรื่องร้องเรียน

- เรื่องรับเข้า จำนวน ๑๗๓ เรื่อง
- เรื่องยุติ จำนวน ๑๐๗ เรื่อง

๓.๓.๔ งานอื่นๆ

- ตอบคำถามในเว็บไซต์ของสำนักงาน
- การจัดการประจำตำแหน่งผู้บริหารองค์กรอิสระ

๔. แผนงานด้านบริหารองค์กรสำนักงาน มีแผนงานด้านบริหารองค์กรไว้เพื่อสนับสนุนการทำงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และได้มีการดำเนินการเรื่องต่างๆ ดังนี้

๔.๑ ด้านบริหารทั่วไป

- พัฒนาระบบงานในภาพรวม โดยนำการควบคุมภายในมากำกับภารกิจที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด
- พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลให้มีความสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น
- กำหนดแผนงานให้มีกรอบระยะเวลาของแต่ละงาน และพัฒนาแผนงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย

๔.๒ ด้านบุคลากร

- ควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างโดยรายงานให้ผู้บริหารทราบทุกเดือน
- ดำเนินการเรื่องขออนุญาตลาประเภทต่างๆ เช่น ลาป่วย ลากิจส่วนตัว ลาพักผ่อนประจำปี
- ดำเนินการเรื่องขออนุมัติไปศึกษาฝึกงาน ดูงาน และไปปฏิบัติงานในประเทศและต่างประเทศ
- ดำเนินการเรื่องสรรหาบุคคลเพื่อเข้าปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆ สำหรับตำแหน่งเจ้าหน้าที่สอบสวน นักวิชาการคอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป และพนักงานขับรถ รวม ๑๐ ตำแหน่ง
- จัดทำคำสั่งเพื่อบรรจุแต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงานและลูกจ้าง รวม ๑๐ ตำแหน่ง
- จัดทำบัตรประจำตัวพนักงานและลูกจ้าง รวม ๓๕ ใบ
- ดำเนินการเรื่องการขออนุมัติรับรองให้แก่พนักงานและลูกจ้าง รวม ๔๐ ฉบับ
- ดำเนินการขออนุมัติจัดฝึกอบรม ส่งเข้าร่วมประชุม สัมมนา ให้แก่พนักงานและลูกจ้างภายนอกสำนักงาน

- จัดการบรรยายพิเศษในหัวข้อต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ใหม่ๆ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้กับพนักงาน (จัดเองที่สำนักงาน) อาทิตย์ละ ๑ ครั้ง
- ดำเนินการจัดทำระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล รวม ๖ ฉบับ
- ดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีของพนักงานและลูกจ้าง ปีละ ๒ ครั้ง พนักงานและลูกจ้าง รวม ๑๐๙ คน
 - ครั้งที่ ๑ ประเมินครึ่งปีแรก ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๐
 - ครั้งที่ ๒ ประเมินครึ่งปีหลัง ตั้งแต่ ๑ เมษายน ๒๕๕๐ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐
- ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการทดลองปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้าง
- ดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างส่วนงานภายในสำนักงาน โดยเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างของสำนักงาน และดำเนินการประสานงานตามมติที่ประชุม โดยในปี ๒๕๕๐ มีการประชุมทั้งสิ้น ๕ ครั้ง
- ดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงเงินเดือนของสำนักงาน โดยเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงเงินเดือน และดำเนินการประสานงานตามมติที่ประชุม โดยในปี ๒๕๕๐ มีการประชุมทั้งสิ้น ๔ ครั้ง
- ดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงสวัสดิการของสำนักงาน โดยเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงสวัสดิการ และดำเนินการประสานงานตามมติ โดยในปี ๒๕๕๐ มีการประชุมทั้งสิ้น ๕ ครั้ง
- ดำเนินการเกี่ยวกับการย้ายและเปลี่ยนตำแหน่งพนักงาน จำนวน ๒ คน
- ดำเนินการเรื่องการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ปีละ ๑ ครั้ง ปี ๒๕๕๐ ดำเนินการขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้กับ (๑). รองเลขาธิการ ๒ ราย (๒). คู่สมรสผู้ตรวจการแผ่นดิน (๓). คู่สมรสเลขาธิการ
- ดำเนินการเรื่องสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน เช่น ประสานงานสวัสดิการสหกรณ์ออมทรัพย์ขององค์กรอิสระ และเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพทุกเดือน

- ครั้งที่ ๑ รับนักศึกษา จำนวน ๒ คน
- ครั้งที่ ๒ รับนักศึกษา จำนวน ๖ คน

๔.๓ ด้านการตรวจสอบภายใน

สอบทานและติดตามการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ การเงิน บัญชีและพัสดุ ผลการปฏิบัติการตามแผนการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านงานบริหารทั่วไป การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การประเมินผล ระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณแก่หน่วยรับตรวจ

๔.๔ ด้านงบประมาณการเงิน บัญชีและพัสดุ

ได้ดำเนินการด้านงบประมาณ โดยการบริหารจัดการและเบิกจ่ายงบประมาณ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ดำเนินการด้านบัญชีต่างๆ รวมทั้งดำเนินการด้านระบบงานพัสดุของสำนักงาน

ส่วนที่ ๔

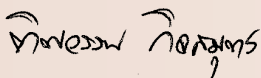
รายงานการเงิน

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2549 และ 2548

	2549	2548
	(บาท)	(บาท)
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5,387,598.46	12,956,784.94
ลูกหนี้เงินยืม	-	18,736.00
รายได้ดอกเบี้ยค้างรับ	10,351.97	5,067.54
วัสดุคงเหลือ	172,600.33	135,828.01
เงินลงทุนระยะสั้น	1,010.08	14,507,084.00
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	612,231.56	726,641.76
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>6,183,792.40</u>	<u>28,350,142.25</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สุทธิ	11,801,816.59	12,164,798.35
สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน สุทธิ	47,269.84	55,147.90
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	301.00	301.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	<u>11,849,387.43</u>	<u>12,220,247.25</u>
รวมสินทรัพย์	<u>18,033,179.83</u>	<u>40,570,389.50</u>

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2549 และ 2548

	2549	2548
	(บาท)	(บาท)
หนี้สิน		
หนี้สินหมุนเวียน		
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	4,743,438.51	970,895.04
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายค้างจ่าย	<u>200,660.19</u>	<u>214,986.97</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>4,944,098.70</u>	<u>1,185,882.01</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
เงินรับฝาก - เงินประกันสัญญา	8,317.00	60,426.25
รายได้จากเงินช่วยเหลือการรับรู้	<u>372,519.00</u>	<u>1,578,890.32</u>
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	<u>380,836.00</u>	<u>1,639,316.57</u>
รวมหนี้สิน	<u>5,324,934.70</u>	<u>2,825,198.58</u>
สินทรัพย์สุทธิ	<u>12,708,245.13</u>	<u>37,745,190.92</u>
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		
ส่วนเกินทุนจากการรับบริจาค	453,277.00	679,004.00
สำรองเพื่อจ่ายบำเหน็จ	4,591,496.34	3,159,465.84
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	<u>7,663,471.79</u>	<u>33,906,721.08</u>
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	<u>12,708,245.13</u>	<u>37,745,190.92</u>

 ลงชื่อ.....

(นางสาวทิพวรรณ กิจสมุทร)

ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณ การเงิน บัญชีและพัสดุ

 ลงชื่อ.....

(ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช)

เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2549 และ 2548

	2549	2548
	(บาท)	(บาท)
รายได้จากการดำเนินงาน		
รายได้จากงบประมาณอุดหนุน	78,124,900.00	76,006,000.00
รายได้ดอกเบี้ยรับ	571,535.64	107,451.13
รายได้จากเงินช่วยเหลือ	2,189,336.57	2,052,302.00
รายได้อื่น	<u>24,627.86</u>	<u>14,389.93</u>
รวมรายได้จากการดำเนินงาน	<u>80,910,400.07</u>	<u>78,180,143.06</u>
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		
ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	36,618,495.51	31,055,719.54
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	64,722,110.80	38,484,730.13
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	<u>4,412,117.90</u>	<u>5,292,050.45</u>
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	<u>105,752,724.21</u>	<u>74,832,500.12</u>
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	<u>(24,842,324.14)</u>	<u>3,347,642.94</u>
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	35,196.00	-
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	(13,992.00)	(21,873.00)
รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน	<u>21,204.00</u>	<u>(21,873.00)</u>
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	<u>(24,821,120.14)</u>	<u>3,325,769.94</u>

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2549 และ 2548

	2549	2548
	(บาท)	(บาท)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากกิจกรรมตามปกติ	(24,821,120.14)	3,325,769.94
ปรับ กระทบยอดเป็นกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน		
ค่าเสื่อมราคา	4,340,990.00	5,084,672.10
ค่าตัดจำหน่าย	71,127.90	207,378.35
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	(35,196.00)	-
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	13,992.00	21,873.00
ลดลงในลูกหนี้เงินยืม	18,736.00	150,556.00
(เพิ่มขึ้น) ในรายได้ดอกเบี้ยค้างรับ	(5,284.43)	(5,067.54)
(เพิ่มขึ้น) ในวัสดุคงเหลือ	(36,772.32)	(34,340.64)
ลดลงในเงินทროงจ่าย	95,000.00	236,280.00
(เพิ่มขึ้น) ในค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	(323,121.31)	(20,852.16)
ลดลง (เพิ่มขึ้น) ในค่าเช่าสำนักงานจ่ายล่วงหน้า	342,531.51	(342,531.51)
(ลดลง) ในเจ้าหนี้ค่าวัสดุ	-	(2,700.00)
(ลดลง) ในเจ้าหนี้ค่าสินทรัพย์	-	(310,760.10)
เพิ่มขึ้น (ลดลง) ในค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	3,772,543.47	(164,905.02)
เพิ่มขึ้น (ลดลง) ในภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายค้างจ่าย	(14,326.78)	35,365.78
เพิ่มขึ้น (ลดลง) ในเงินรับฝาก - เงินประกันสัญญา	(52,109.25)	54,549.50
เพิ่มขึ้น (ลดลง) ในรายได้จากเงินช่วยเหลือการรับรู้	(1,206,371.32)	817,263.60
เพิ่มขึ้น (ลดลง) ในรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	9,901.35	(152,453.78)
กระแสเงินสดสุทธิได้มา/ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงาน	<u>(17,829,479.32)</u>	<u>8,900,097.52</u>

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (ต่อ)
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2549 และ 2548

	2549	2548
	(บาท)	(บาท)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสดรับ :		
จากเงินลงทุนระยะสั้น	14,506,073.92	-
จากการขายสินทรัพย์ถาวร	<u>35,200.00</u>	<u>-</u>
รวมเงินสดรับ	<u>14,541,273.92</u>	<u>-</u>
เงินสดจ่าย :		
จากการซื้อเงินลงทุนระยะสั้น	-	(4,167,695.00)
จากการซื้อสินทรัพย์ถาวร	<u>(4,280,981.08)</u>	<u>(4,583,153.91)</u>
รวมเงินสดจ่าย	<u>(4,280,981.08)</u>	<u>(8,750,848.91)</u>
กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมลงทุน	<u>10,260,292.84</u>	<u>(8,750,848.91)</u>
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(7,569,186.48)	149,248.61
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดคงเหลือ ณ วันต้นงวด	<u>12,956,784.94</u>	<u>12,807,536.33</u>
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดคงเหลือ ณ วันปลายงวด	<u><u>5,387,598.46</u></u>	<u><u>12,956,784.94</u></u>

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2550 และ 2549

	2550	2549
	(บาท)	(บาท)
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	1,598,908.37	5,387,598.46
รายได้ดอกเบี้ยค้างรับ	76,203.76	10,351.97
วัสดุคงเหลือ	154,584.55	172,600.33
เงินลงทุนระยะสั้น	16,608,461.58	1,010.08
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	<u>906,933.88</u>	<u>612,231.56</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>19,345,092.14</u>	<u>6,183,792.40</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สุทธิ	10,954,813.36	11,801,816.59
สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน สุทธิ	26,187.84	47,269.84
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	<u>301.00</u>	<u>301.00</u>
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	<u>10,981,302.20</u>	<u>11,849,387.43</u>
รวมสินทรัพย์	<u>30,326,394.34</u>	<u>18,033,179.83</u>

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2550 และ 2549

	2550	2549
	(บาท)	(บาท)
หนี้สิน		
หนี้สินหมุนเวียน		
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,788,343.44	4,743,438.51
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายค้างจ่าย	298,516.29	200,660.19
เจ้าหนี้ค่าสินทรัพย์	<u>379,743.00</u>	<u>-</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>2,466,602.73</u>	<u>4,944,098.70</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
เงินรับฝาก - เงินประกันสัญญา	25,475.50	8,317.00
รายได้จากเงินช่วยเหลือการรับรู้	<u>40,590.00</u>	<u>372,519.00</u>
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	<u>66,065.50</u>	<u>380,836.00</u>
รวมหนี้สิน	<u>2,532,668.23</u>	<u>5,324,934.70</u>
สินทรัพย์สุทธิ	<u>27,793,726.11</u>	<u>12,708,245.13</u>
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		
ส่วนเกินทุนจากการรับบริจาค	227,550.00	453,277.00
สำรองเพื่อจ่ายบำเหน็จ	6,304,596.34	4,591,496.34
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	<u>21,261,579.77</u>	<u>7,663,471.79</u>
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	<u>27,793,726.11</u>	<u>12,708,245.13</u>

วิมลวรรณ กิจสมุทธ
ลงชื่อ.....

(นางสาวทิพวรรณ กิจสมุทธ)

ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณ การเงิน บัญชีและพัสดุ

ลงชื่อ.....

(ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช)

เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550 และ 2549

	2550	2549
	(บาท)	(บาท)
รายได้จากการดำเนินงาน		
รายได้จากงบประมาณอุดหนุน	98,401,000.00	78,124,900.00
รายได้ดอกเบี้ยรับ	627,015.25	571,535.64
รายได้จากเงินช่วยเหลือ	331,929.00	2,189,336.57
รายได้อื่น	<u>17,419.80</u>	<u>24,627.86</u>
รวมรายได้จากการดำเนินงาน	<u>99,377,364.05</u>	<u>80,910,400.07</u>
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		
ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	45,099,697.55	36,618,495.51
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	35,851,097.34	64,722,110.80
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	<u>4,259,883.09</u>	<u>4,412,117.90</u>
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	<u>85,210,677.98</u>	<u>105,752,724.21</u>
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	<u>14,166,686.07</u>	<u>(24,842,324.14)</u>
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	1,478,000.00	35,196.00
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	<u>(39,880.20)</u>	<u>(13,992.00)</u>
รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน	<u>1,438,119.80</u>	<u>21,204.00</u>
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	<u>15,604,805.87</u>	<u>(24,821,120.14)</u>

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550 และ 2549

	2550	2549
	(บาท)	(บาท)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากกิจกรรมตามปกติ	15,604,805.87	(24,821,120.14)
ปรับ กระทบยอดเป็นกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน		
ค่าเสื่อมราคา	4,238,801.09	4,340,990.00
ค่าตัดจำหน่าย	21,082.00	71,127.90
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	(1,478,000.00)	(35,196.00)
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	39,880.20	13,992.00
ลดลงในลูกหนี้เงินยืม	-	18,736.00
(เพิ่มขึ้น) ในรายได้ดอกเบี้ยค้างรับ	(65,851.79)	(5,284.43)
ลดลง (เพิ่มขึ้น) ในวัสดุคงเหลือ	18,066.79	(36,772.32)
ลดลง (เพิ่มขึ้น) ในเงินทროงจ่าย	(247,180.00)	95,000.00
ลดลง (เพิ่มขึ้น) ในค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	333,074.06	(323,121.31)
(เพิ่มขึ้น) ลดลง ในค่าเช่าสำนักงานจ่ายล่วงหน้า	(384,096.38)	342,531.51
เพิ่มขึ้น ในเจ้าหนี้ค่าสินทรัพย์	379,743.00	-
(ลดลง) เพิ่มขึ้น ในค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	(2,930,233.32)	3,772,543.47
เพิ่มขึ้น (ลดลง) ในภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายค้างจ่าย	97,856.10	(14,326.78)
เพิ่มขึ้น (ลดลง) ในเงินรับฝาก - เงินประกันสัญญา	17,158.50	(52,109.25)
(ลดลง) ในรายได้จากเงินช่วยเหลือการรับรู้	(331,929.00)	(1,206,371.32)
(ลดลง) เพิ่มขึ้น ในรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	(314,944.65)	9,901.35
กระแสเงินสดสุทธิได้มา/(ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงาน	<u>14,998,232.47</u>	<u>(17,829,479.32)</u>

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน (ต่อ)
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550 และ 2549

	2550	2549
	(บาท)	(บาท)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสดรับ :		
จากเงินลงทุนระยะสั้น	-	14,506,073.92
จากการขายสินทรัพย์ถาวร	<u>1,478,400.00</u>	<u>35,200.00</u>
รวมเงินสดรับ	<u>1,478,400.00</u>	<u>14,541,273.92</u>
เงินสดจ่าย :		
จากการซื้อเงินลงทุนระยะสั้น	(16,607,452)	-
จากการซื้อสินทรัพย์ถาวร	<u>(3,657,871)</u>	<u>(4,280,981.08)</u>
รวมเงินสดจ่าย	<u>(20,265,322.56)</u>	<u>(4,280,981.08)</u>
กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมลงทุน	<u>(18,786,922.56)</u>	<u>10,260,292.84</u>
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	(3,788,690.09)	(7,569,186.48)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดคงเหลือ ณ วันต้นงวด	<u>5,387,598.46</u>	<u>12,956,784.94</u>
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดคงเหลือ ณ วันปลายงวด	<u>1,598,908.37</u>	<u>5,387,598.46</u>

ส่วนที่ ๕

**แนวทางการพัฒนา
การดำเนินงาน**

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้ให้ความสำคัญกับสถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นอย่างยิ่ง จะเห็นได้ว่า ภารกิจ อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญฉบับเดิมก็ยังคงมีอยู่อย่างครบถ้วน และได้ขยายขอบเขตออกไปอย่างกว้างขวาง โดยเพิ่มเติมในส่วนของการเสริมสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท และการศึกษาประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงตลอดถึงข้อพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในกรณีที่เห็นว่าจำเป็น ซึ่งภาระหน้าที่นี้ได้ส่งผลให้เกิดการปรับโครงสร้างองค์กรภายในของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินในเวลาต่อมา

ถึงแม้ว่าอำนาจหน้าที่และภารกิจจะเพิ่มมากขึ้น แต่เป้าหมายที่สำคัญในการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน ก็ยังคงเป็นการแก้ไขความทุกข์ร้อนของประชาชนและจัดความขัดแย้งในสังคม โดยมีความเชื่อที่ว่าหากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการมีคุณธรรมและจริยธรรมแล้ว ความทุกข์ร้อนของประชาชนก็จะลดน้อยลงไปด้วย แต่การที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะบรรลุจุดมุ่งหมายเหล่านี้ได้ จำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ดังนี้

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรมและรวดเร็ว

ผู้ตรวจการแผ่นดินรวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกคนของสำนักงาน ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึกในการแสวงหาความยุติธรรมในการสอบสวนเรื่องราวร้องเรียน แก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี ใช้ยุทธวิธีเจรจาไกล่เกลี่ยประนีประนอม ตลอดจนศึกษาถึงต้นเหตุของปัญหา เพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขที่ถูกต้อง ยุติธรรม และเหมาะสม นอกจากนี้ ยังต้องมีความเป็นกลาง โปร่งใส และตรวจสอบได้ การให้บริการต้องเป็นไปอย่างรวดเร็ว ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินรวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกคนของสำนักงานก็ได้ถือหลักเหล่านี้เป็นปรัชญาในการปฏิบัติหน้าที่ตลอดมา รวมทั้งต้องมีการพัฒนาให้การดำเนินการเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้นตลอดเวลา

ประสานงานกับหน่วยงานอื่น

การที่ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องเป็นหน่วยงานกลางระหว่างประชาชนที่ยื่นเรื่องราวร้องเรียน และหน่วยงานของรัฐที่ถูกร้องเรียน ทำให้การดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดินจำเป็นต้องประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เป็นหลัก เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปได้ง่ายและรวดเร็ว และจำเป็นต้องมีเครือข่ายอาสาสมัครของผู้ตรวจการแผ่นดินในการแสวงหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงอื่นใด นอกเหนือ

จากคำร้องเรียนของผู้ร้องเรียนและคำชี้แจงของหน่วยงาน ที่จะนำมาใช้ประกอบการสอบสวนเรื่องร้องเรียน เพื่อสร้างความยุติธรรมให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อันจะก่อประโยชน์สูงสุดให้กับประชาชน ทั้งในแง่การรับบริการของรัฐ และในแง่การแสวงหาความยุติธรรมผ่านกระบวนการยื่นเรื่องร้องเรียน กรณีที่ประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากหน่วยงานของรัฐ

นอกจากนี้ การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ด้วยความยุติธรรม โปร่งใส และไมตรีจิต ยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศสมานฉันท์ ก่อให้เกิดการให้ความร่วมมือ การให้บริการที่มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง

ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชนคือการส่งเสริมให้เกิดธรรมาภิบาลในหน่วยงานของรัฐ โดยหากสามารถเปลี่ยนทัศนคติการให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ ให้มีจิตสำนึกในการให้บริการประชาชน มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และให้บริการอย่างรวดเร็ว โปร่งใส ได้ตามมาตรฐานจริยธรรมและมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ตั้งไว้ การดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดินก็จะเป็นเพียงการให้คำแนะนำ ไม่ต้องใช้อำนาจการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่ไม่เป็นธรรมหรือการกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐที่ละเลยละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสามารถไปศึกษากระบวนการที่ไม่เป็นธรรมหรือล้ำสมัย ก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรมต่อประชาชน และมีความจำเป็นต้องแก้ไขให้เหมาะสมและทันสมัยมากยิ่งขึ้น

ปรับโครงสร้างองค์กรให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับภารกิจ

การปรับโครงสร้างองค์กรภายในของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน การบริหารงานบุคคล และการเลือกสรรเจ้าหน้าที่ให้มาปฏิบัติงานตามภารกิจที่เปลี่ยนไป มีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและต่อผลการปฏิบัติงานในภาพรวมของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงองค์กรให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาจากการปฏิบัติงาน และการสอบสวนอย่างแท้จริง เช่น การทดลองปฏิบัติงานแบบคณะทำงานเฉพาะกิจ (Task Force) ที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ให้กับผู้ร่วมทีมในระหว่างการสอบสวนเรื่องร้องเรียนในขั้นตอนต่างๆ ซึ่งได้รับผลที่น่าพึงพอใจเป็นอย่างยิ่ง

นับเป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะได้ยึดถือและปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานต่างๆ เหล่านี้ให้สำเร็จ และบรรลุผลตามที่ได้อ้างไว้ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดของสถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินในอนาคต

ส่วนที่ ๖

**ผลการดำเนินงาน
(Result of Operation)**

Performance of the Ombudsmen

In fiscal year 2007, the Ombudsmen received total 5,160 complaints for consideration under duties (from October 1, 2006 up to September 30, 2007, a total of 2,194 complaints were received and another 2,966 remaining complaints from the previous fiscal year) with 3,349 complaints having been completely dealt with. They were divided into 2 parts.

The first part was related to 3,277 complaints that had been considered and handled by the Ombudsmen in providing assistance to solve the problems and coordination with concerned agencies.

The second part consisted of just a few matters that did not fall within the scope of being complaints such as attacking leaflets, copies of newspaper and documents that were not specified to be lodged to the Ombudsmen, and the matters that the complainants had withdrawn from filing because the matters of trouble had been solved and the complainants understood the performance of officials, staff or employees of government agencies, state agencies or state enterprises or local administration wherein such withdrawal of 72 matters did not cause any damage in any way. In this regard, the handling of 2,946 complaints under the first part could be summarized as follows:

591 complaints had been considered and dealt with by the Ombudsmen and were found not within its authority, but in order to help solve the trouble and provide fairness to people, the Ombudsmen thus coordinated with concerned agencies to take further action.

1,875 complaints had been considered and dealt by the Ombudsmen and were found that the officials and employees of government agencies, state agencies or state enterprises or local administration had performed their duties justly in compliance with law and the Ombudsmen provided coordination in creating understanding and giving advice to the complainants until they got satisfied including giving recommendations to state agencies for improving their rules and guidelines for practice in rendering services to the public with efficiency in the interest of people.

642 complaints had been considered and dealt with by the Ombudsmen and coordination with concerned agencies was undertaken so that the complaints were

solved or the complainants received compensation appropriately up to satisfaction of both parties.

2 complaints had been considered and dealt with by the Ombudsmen and were found that there were problems related to constitutionality, thus the cases were submitted to the Constitutional Court.

Both complaints were submitted to the Ombudsmen to review whether case of Thailand-Australia Free Trade Agreement which was made without parliament approval is against Section 224 of Constitution of Kingdom of Thailand B.E. 2540 (1997).

6 complaints had been considered and dealt with by the Ombudsmen and were found that there were no problems related to constitutionality, thus the cases were not submitted to the Constitutional Court.

18 complaints had been considered and dealt with by the Ombudsmen and were found that there were reasonable suspicions of corruption and wrongful conduct or criminal well-grounded or disciplinary well-grounded and were referred to the authorized agencies to conduct further investigation.

143 complaints had been considered and dealt with by the Ombudsmen whereafter the Ombudsmen had prepared reports along with the giving of opinions and recommendations for revision of laws to several concerned agencies or raised a proposal for law amendment.

Results of the Operations of the Office of the Ombudsman

In fiscal year 2007, Office of the Ombudsman received budget allocation in the form of a general subsidy at the amount of 98,401,000.00 baht, with a total disbursement in fiscal year 2007 of 88,443,211.72 baht. Expenditures were classified as follows:

1.	Expenditure on personnel	45,099,697.55 baht
2.	Expenditure on organizational management and administration	40,110,980.43 baht.
3.	Expenditure on durable articles, land and structures	3,232,533.74 baht.

The results of operations of the Office can be summarized in accordance with the nature of work in the main programs as follows:

1. Examination and Investigation Program. The Office of the Ombudsman supported the operations of receipt of complaints which were the Office's main task as follows:

1.1 Consideration of a total of 5,160 complaints relating to the trouble of people. The Office provided advice and counseling, coordination between complainants and complained agencies including visiting actual areas to find facts and help solve the trouble that had occurred by placing emphasis on peaceful mediation wherein 3,349 complaints could be settled.

1.2 Development of procedures for dealing with complaints to enable the Office to consider the complaints quickly, meeting international standards as well as to monitor the handling of complaints efficiently and promptly. The complaint submission method through internet was experimented and then officially accepted later on.

2. Public Relations Programs. The Division of Public Relations which is a division in charge of public relations for dissemination of information related

to the authority as well as the scope of responsibility of the Ombudsman so that the public will receive knowledge and have correct understanding and good attitude towards the Ombudsman and the Office of the Ombudsman. Its operations are carried out in accordance with the public relations plan that has been set with its target groups being focused on the general public, government agencies, state agencies, state enterprises and local government organizations, mass media, private organizations, foundations, associations and educational institutions. For fiscal year 2005, the public relations program was conducted under the following projects.

2.1 Project on media production for public relations purposes. For example:

2.1.1 Printing publication

- Published an edition of 7,000 copies of “The Ombudsman Act”.
- Published an edition of 10,000 copies of “Interesting Topics about the Ombudsman”.

2.1.2 Printing the project summary and overview pertaining to the meeting of the Ombudsman with people in the region which were arranged 3 times. The selected seminar sites and number of printing material were

- Ayudaya province: 800 copies
- Trang province: 700 copies
- Chiang Rai Province: 800 copies.

The meeting aimed to disseminate knowledge and creating understanding related to the Ombudsman institution to government agencies, state agencies, state enterprises and educational institutions including associations and private organizations in various parts of each region.

2.1.3 Producing public relations material to be distributed to complainants, civil servants, seminar participants, and people. They are as follows;

- Polyester bags: 1,500 pieces
- Polo shirts with ombudsman logo: 700 pieces
- Ombudsman’s New Year card: 5,000 cards
- Desk calendar: 3,500 sets
- Pocket diary: 6,600 sets
- Flash drive: 260 pieces.

2.1.4 Producing one set of exhibition board to be displayed during the regional seminar.

2.1.5 Purchasing airtime for broadcasting an advertisement spot to create recognition of the Ombudsman Institution.

- Television spots: 174 times
- Radio spots: 178 times
- Printing advertisement in
 - Siam Rat Weekly Magazine: 1 time
 - Local Organizations News Newspaper: 18 times
 - Naw Na newspaper: 2 times
 - Prachakom Tong Tin magazine: 1 time
 - News Maker Newspaper: 1 time
 - A book called ‘Sufficiency Economy by His Majesty the King to rural development and national development system’: 1 time
 - A book called ‘Historical Diary of the 60th year Anniversary of His Majesty the King’s Coronation to the Throne’: 1 time

2.2 *Enhancing public relations work and mass media’s connection.*

2.2.1 Follow up, study, and analyze news related to ombudsman and office. Prepare and analyze news for the executives. As well as coordinate with mass media and support activities related and benefited to general public.

2.2.2 Public Relations activities

- Displayed an exhibition at the National Assembly.
- Broadcasted 51 times of radio program related ombudsman.
- Performed 12 monthly follow up and evaluation public relations activities.
- Organized ‘the Ombudsman with people in the region’ in Mae Hong Son province.

3. Academic Program. The Office of the Ombudsman has policies to perform work related to academic activities. In this regard, the Office of the Ombudsman has carried out academic work to support the operation of the Ombudsman by analyzing, disseminating, creating various databases on legal and

foreign relations aspects including the development of information technology. In this fiscal year, the Office carried out academic work as follows:

3.1 *Academic and publicity work:*

3.1.1 Academic Publicity

- Prepared the Ombudsman's Annual Report for the Year 2005 to publicize the results of the operations of the Ombudsman to government agencies, educational institutions and the general public by collecting information, preparing a format for presentation and disseminating the report.
- Prepared the Ombudsman Journal for disseminating knowledge about the Ombudsman to government agencies, educational institutions and the general public.
- Prepared '7 Years of Ombudsman: Performance and Cases' to be distributed to educational institutions and the general public.
- Wrote several articles related to Ombudsman to be published in magazines, journals, and newspapers such as Naw Na newspaper, Local Organizations News Newspaper, Prachakom Tong Tin magazine, Law Magazine etc.
- Coordinated with local NGOs such as 2007 Constitutional Drafting Foundations, People Network Against Corruption, Reconstruct Thailand Foundation etc. to launch seminar in trying to boost awareness on basic citizen's rights and people's rights to launch a complaint against governmental misconduct.

3.1.2 Analysis of Complaints. The Office studied and analyzed the lodged complaints to determine an approach for solving the complaints in a systematic fashion or gave recommendations for the revision or amendment of outdated law, rules, regulations or cabinet resolutions that had caused unfairness.

3.1.3 Follow up and evaluated the 'complainant's satisfaction' in order to study the ombudsman's performances and feed back from complainants to

improve ombudsman operation. In 2005, total of 3,018 questionnaires were distributed to complainants.

3.1.4 Managed office library system in order to collect all information related to ombudsman as well as updated data and information on the International Ombudsman Institute's website and Asian Ombudsman Association's website.

3.1.5 Foreign Relations. The work dealt with coordination with cooperative sources in foreign countries in finding sources of funds to finance an exchange program, receptions for delegations from foreign countries, trips to exchange experience with Ombudsmen in many countries and preparation of documents concerning agreements for cooperative projects with various agencies. Details are as follows:

Meeting, Study Visit, and Discussion Visit Trips with International Ombudsmen

- During 1-15 October 2006, 8 investigators of the Office of the Ombudsman were supported by AusAID under 'Public Accountability Enhancement Program' to undertake a training course in 'Advanced Investigation Training Course' at Victoria Ombudsman Office, Melbourne, Australia.
- 15-21 October 2006, two executives official underwent a study visit related to Public Contact Team (PCT) and Network Enhancing Program at the Commonwealth Ombudsman Office, Canberra, Australia.
- 3-11 February 2007, three Ombudsmen and two investigators discussed a policy level in terms of cooperation between the office of Thai Ombudsman and Victoria Ombudsman in the future in Melbourne, Australia.
- 15-23 April 2007, two Ombudsmen, Secretary General, and three officials undertook a study visit and discussed future cooperation between Thai Ombudsman and Administrative Evaluation Bureau, Ministry of Internal Affairs and Communications in Tokyo, Japan.
- 21-29 April 2007, two investigators underwent a training course on 'Difficult Complainants Handling' at the Commonwealth Ombudsman Office, Canberra, Australia.

- 25-30 April 2007, two Ombudsmen with Secretary General and two officials attended a 10th Asian Ombudsman Association Conference organized by Asian Ombudsman Association in Hanoi, Vietnam. In this regard, the Ombudsman, Mr. Poonsup Piya-Anant, delivered the keynote speech on “Thailand’s Ombudsman Office: Dynamic Process and Procedures in Complaints Redressal System”.
- 17-28 August 2007, three Ombudsmen and five officials visited Petition Committee in Germany, Czech Ombudsman in Czech Republic, Austrian Parliament and Austrian Ombudsman in Austria.

Receptions of delegations from foreign countries

- 12-15 December 2006, a welcome was extended to Mr. Nguyen Dang Dai, President of People’s Petition Board and seven members of People’s Petition Board of Vietnam National Assembly’s Standing Assembly.
- 17-21 January 2007, Mr. Ray Matcham, Senior Assistant Ombudsman of the Commonwealth Ombudsman provided a training course on ‘Stale Case Management’ to all staff of the office of Thai Ombudsman.
- 26 February 2007, a welcome was extended to Mr. Norihito Mukai and Mr. Katsuhiko Kimura from Human Rights Bureau, Ministry of Justice from Japan. They were conducting a comparative research study on constitutional systems in Asia and came to pay a visit and exchange of conversations in connection with the topics related to the Ombudsman.
- 25-31 March 2007, office welcomed Mr. Doug Field, Manager of Business and Information Services from Victoria Ombudsman, Australia. Mr. Field performed an evaluation session for the technical cooperation project between Thai Ombudsman and Victoria ombudsman as well as presented a ‘Case Management and Operation’ to the Thai staff.
- 1 May 2007, a welcome was extended to Honorable Mr. Justice Ripusudan Dayal, Madhya Pradesh Ombudsman, India who came to discuss with the Ombudsman in respect of the attitudes of the Ombudsman towards the overall situation of good governance in the democratic regime in Thailand.
- 2 May 2007, Mr. Justice (R) Munir A. Sheikh, Federal Tax Ombudsman and Mr. Syed Zia Mehboob, Director of Federal Tax Ombudsman paid a courtesy call to Thai Ombudsman and extended further discussion.

- 7 August 2007, a welcome was extended to Mr. K. Yousuf Jamal, Provincial Ombudsman of Sindh State, Pakistan. The topics of discussion were work in connection with the filing of complaints and procedures for settlement and solving of disputes between the public sectors.
- 28 September 2007, a welcome was extended to Mr.Schkade, Head of Political Section, German Embassy, Thailand who was performing a follow up activity of the Ombudsman’s visit to Germany.

3.2 Information Technology work:

- Controlled, supervised, and maintained the computer system including data communication equipment and accessories under the Office’s responsibility to ensure they would function efficiently.
- Developed terms and conditions for computer system maintenance contracts, as follows
 - Electrical and power supply back up system contract
 - Automatic Fire Extinction contract
 - Data back up contract
 - Virus protection contract
 - Internet provider contract
- Supported the provision of information services within the Information Section.
- Developed budgeting program systems to ensure that operations within the Office would be efficient.
- Developed a case tracking system (CTS) to be able to function efficiently.
- Developed Information Technology Master Plan for the office.
- Developed a program to connect network between Ombudsman office and Attorney General’s Office for receiving complaints by telephone and internet to be able to be connected to the CTS of the Office.

3.3 Legal services :

3.3.1 Drafted and checked regulations and contracts

Considered and proposed 11 drafts of regulation announcement and order listed below;

- The regulation of Office of the Ombudsman on documentation and archives B.E. 2549 (2006)
- The regulation of Office of the Ombudsman on the operation of officials and employees of Office of the Ombudsman B.E. 2550 (2007)
- The regulation of the Ombudsman on vehicles of Office of the Ombudsman B.E. 2550 (2007)
- The regulation of Office of the Ombudsman on traveling allowance and expenses of the Ombudsmen (5th issue) B.E. 2550 (2007)
- The announcement of Office of the Ombudsman of Office of the Ombudsman's emblem
- The announcement of Office of the Ombudsman of Office of the Ombudsman's computers and networking system usage
- Draft of the regulation of Office of the Ombudsman on Office of the Ombudsman's library service and borrowing of printing matters (during the consideration)
- Draft of the regulation of Office of the Ombudsman on criteria and procedures for identifying the position of Directors, Superior officer, and Senior officer B.E. 2542 (1999) (during the consideration)
- The announcement of Office of the Ombudsman of criteria, methods, and guidelines for drivers of Office of the Ombudsman
- Order to authorize the Deputy Secretary-General to sign for Secretary-General
- Order to appoint subcommittee of operation procedures improvement and instruction guidebook for investigators

- Order to appoint subcommittee of the organic act on the Ombudsman B.E.2542 (1999) amendment
- Order to appoint subcommittee of the organic act on Office of the Ombudsman proposal

Check 3 drafted contracts and other legal document listed

below;

- Contract with the Transport Company Limited to transport Office of the Ombudsman's staff
- Contract with KTB Leasing to lease cars for the executive
- Memorandum to assure tranquility of the complainants

3.3.2 Consider and have legal comments

- Providing verbal comments and suggestion about 30 cases
- Considering and having comments on draft of Constitution of Kingdom of Thailand B.E. ...and drafted Act on salary, remunerations, and other interests of President and Justices of Constitutional Court, President and Election Commissioners, Ombudsmen, President and National Counter Corruption Commissioners, and President and the Audit Commissioners B.E ...

3.3.3 Conduct the complaints investigation

- 173 received complaints
- 107 settled complaints

3.3.4 Other responsibilities

- Answering questions on website of Office of the Ombudsman
- Supplying the executive of the constitutional independent organizations with cars

4. Organizational Management Program. The Office of the Ombudsman had provided organizational management plans to support the operations of the Office of the Ombudsman. Several operations were carried out as follows:

4.1 General administration:

- Prepared office internal control and management plans for utmost effectiveness and efficiency.
- Speeded up the development of a documentation system to be efficient, economical in connection with the expenses of materials and durable articles.
- Set up time frame for operation.

4.2 Personnel:

- Overlooked and checked the performance of all officials monthly.
- Administered and recorded staff's leaves.
- Organized the staff's record such as trainings, study visits, special assignments.
- Conducted a comparative study on the personnel administration of other independent organizations to improve the Office's administration system by preparing regulations, announcements including criteria related to personnel administration.
- Recruited and selected proper personnel for placement as officials under the Office's manpower framework. Total number is ten placements.
- Prepared 35 Official's I.D. cards.
- Prepared 80 certification letters for officials.
- Coordinated several external training courses for officials such as investigators, researchers etc.
- Organized special weekly sessions for staff to exchange knowledge through 'In house presentation' in order to enhance effectiveness and efficiency.

- Prepared and announced six office announcements on personnel administration.
- Administered the salary scale and staff promotion which has to be done twice a year.
 - First period covered from 1 October 2006 - 31 March 2007.
 - Second period covered 1 April - 30 September 2007
- Operated the officials' performance evaluation.
- Proposed the organization restructure of the office by being the secretariat of the organization structure adjustment sub-committee. During the year 2007, there were five meetings.
- Proposed the official pay scale restructure by being the secretariat of the pay scale adjustment sub-committee. During the year 2007, there were four meetings.
- Proposed the official welfare and fringe benefit by being the secretariat of the official welfare and fringe benefit adjustment sub-committee. During the year 2007, there were five meetings.
- Organized the official transfer between divisions.
- Applied for Royal Decorations for two Deputy Secretary Generals, Ombudsman' spouse, and Secretary General' spouse.
- Administered staff's welfare, such as Independent Organizations Cooperatives, providence funds.
- Planned a student training program as well as placed appropriate trainees into suitable divisions. Total students were eight persons.
- Organized a health check up program for officials once a year.
- Acted on behalf of secretariat of Personnel Administration Committee to decide and plan the personnel administration plan. Organized the committee meeting.
- Coordinated, supervised, and advised on personnel administration problems and inquiries.

4.3 Internal audit:

- Proceeded with the audit and review of the management financial budgets, accounting and supplies, procurement systems, personnel and projects pertaining to the production of media for public relations. Assessed the efficiency and suitability of the internal control system in order to create clear and accountable procedures.

4.4 Budgeting, accounting and supplies:

The Office proceeded with the management and disbursement of a budget including monitoring budget spending. Work related to accounting and the Office's supplies was also dealt with.

ส่วนที่ ๗

ภาคผนวก

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ “ผู้ตรวจการแผ่นดิน”
หมวด ๑๑ องค์การตามรัฐธรรมนูญ

ส่วนที่ ๑ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ

๒. ผู้ตรวจการแผ่นดิน

มาตรา ๒๔๒ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีจำนวนสามคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชน มีความรอบรู้และมีประสบการณ์ในการบริหารราชการแผ่นดิน วิสาหกิจ หรือกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ร่วมกันของสาธารณะ และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดิน

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจการแผ่นดินให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ให้มีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๔๓ การสรรหาและการเลือกผู้ตรวจการแผ่นดินให้นำบัญญัติมาตรา ๒๐๖ และมาตรา ๒๐๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้มีคณะกรรมการสรรหาจำนวนเจ็ดคนประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน และ บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน และให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๒๓๑ (๑) วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔๔ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนในกรณี

(ก) การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของ ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือ ราชการส่วนท้องถิ่น

(ข) การปฏิบัติหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ที่ก่อให้เกิดความเสียหาย แก่ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนโดยไม่เป็นธรรม ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ก็ตาม

(ค) การตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วย กฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการ พิจารณาพิพากษารรคดีของศาล

(ง) กรณีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๒๗๙ วรรคสาม และมาตรา ๒๔๐

(๓) ศึกษาประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ รวมตลอดถึง ข้อพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในกรณีที่เห็นว่าจำเป็น

(๔) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและ เบ็ดเผยแพร่ต่อสาธารณะด้วย

การใช้อำนาจหน้าที่ตาม (๑) (ก) (ข) และ (ค) ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการเมื่อมีการร้องเรียน เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการกระทำดังกล่าวมีผลกระทบต่อความเสียหายของประชาชนส่วนรวมหรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจพิจารณาและสอบสวนโดยไม่มีการร้องเรียนได้

มาตรา ๒๔๕ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้ เมื่อเห็นว่ามีความผิดดังต่อไปนี้

(๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของบุคคลใดตามมาตรา ๒๔๔ (๑) (ก) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

หมวด ๑๓

จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๒๗๙ มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น

มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ

การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงานต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี และหากเป็นการกระทำผิดร้ายแรงให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณา ดำเนินการ โดยให้ถือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๐

การพิจารณา สรรหา กลั่นกรอง หรือแต่งตั้งบุคคลใด เข้าสู่ตำแหน่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งการโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษบุคคลนั้น จะต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมและคำนึงถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๕๐ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหมวดนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ และส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่รายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้ที่ได้รับพิชิตชอบในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม

ในกรณีที่การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมมีลักษณะร้ายแรงหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า การดำเนินการของผู้รับพิชิตชอบจะไม่เป็นไปด้วยความเป็นธรรม ผู้ตรวจการแผ่นดินจะไต่สวนและเปิดเผยผลการไต่สวนต่อสาธารณะก็ได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๙๙ ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่ทรงแต่งตั้ง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดังกล่าวเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดินให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๒ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐๔ ให้ดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

คณะกรรมการเพื่อจัดทำรายงาน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ประจำปี ๒๕๕๐

๑. เลขานุการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	ประธานคณะกรรมการ
๒. รองเลขานุการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (นายเฉลิมศักดิ์ จันทรทิม)	รองประธานคณะกรรมการ
๓. รองเลขานุการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (นางวิยะดา สิมะเสถียร)	รองประธานคณะกรรมการ
๔. เจ้าหน้าที่สอบสวนผู้เชี่ยวชาญ (นายสงัด ปัตวี)	คณะกรรมการ
๕. เจ้าหน้าที่สอบสวนผู้เชี่ยวชาญ (นายชยกร ชื่นสงวน)	คณะกรรมการ
๖. ผู้อำนวยการส่วนสอบสวน ๑	คณะกรรมการ
๗. ผู้อำนวยการส่วนสอบสวน ๒	คณะกรรมการ
๘. ผู้อำนวยการส่วนสอบสวน ๓	คณะกรรมการ
๙. ผู้อำนวยการส่วนสอบสวน ๔	คณะกรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการส่วนสอบสวน ๕	คณะกรรมการ
๑๑. ผู้อำนวยการส่วนสอบสวน ๖	คณะกรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการส่วนบริหารทั่วไป	คณะกรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณ การเงิน บัญชีและพัสดุ	คณะกรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการส่วนบุคลากร	คณะกรรมการ
๑๕. รักษาการผู้อำนวยการส่วนประชาสัมพันธ์	คณะกรรมการ
๑๖. รักษาการผู้อำนวยการส่วนสารสนเทศ	คณะกรรมการ
๑๗. หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน	คณะกรรมการ
๑๘. นิติกรผู้ชำนาญการ	คณะกรรมการ
๑๙. นักวิชาการผู้ชำนาญการ	คณะกรรมการ
๒๐. รักษาการผู้อำนวยการส่วนวิจัยและวิชาการ	คณะกรรมการและเลขานุการ
๒๑. ผู้แทนส่วนวิจัยและวิชาการ	ผู้ช่วยเลขานุการ

พิมพ์ที่ บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

๖๕/๑๖ ถนนชัยพฤกษ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๓๐

โทร. ๐-๒๕๒๒-๙๐๐๐, ๐-๒๕๘๘๒-๑๐๑๐ โทรสาร ๐-๒๕๓๓-๒๓๗๔๒, ๐-๒๕๓๔-๑๓๘๕

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
OFFICE OF THE OMBUDSMAN

๑๑๙๓ อาคารเอ็กซิม ชั้น ๒๐ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
หรือ ตู้ ปณ. ๓๓๓ สามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๙๙ ๐๕๐๐ โทรสาร ๐ ๒๒๙๙ ๐๕๘๕ หรือ โทร. **๑๖๙๖** (ฟรีทั่วประเทศ)
www.ombudsman.go.th